Cyfrowy folklor

Metodologia cyfrowych narracji w edukacji pozaformalnej dorosłych słuchaczy o niskim poziomie umiejętności podstawowych

Cyfrowy folklor

Metodologia cyfrowych narracji w edukacji pozaformalnej dorosłych słuchaczy o niskim poziomie umiejętności podstawowych

Wydawca:

Fundacja Kaszëbi we swiecë

Łąkowa 3

77-127 Nakla

https://kaszebiweswiece.pl/

przy współpracy z:

RegioDev

https://regiodev.sk/

Autorzy:

Praca zbiorowa

Skład i łamana:

Łukasz Ostrowski

Copyright © Fundacja Kaszëbi we swiecë

Nakła 2026

Wydanie pierwsze

Książka opublikowana na licencji: CC BY-SA

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Prezentowana publikacja jest rezultatem intelektualnym projektu „Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich” koordynowanego przez Fundację Kaszëbi we swiecë, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach programu Erasmus+, AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU), nr projektu 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695.

Partnerem projektu było słowackie stowarzyszenie RegioDev.

Publikacja została przygotowana w dwóch wersjach językowych – polskiej oraz angielskiej.

Dofinansowane ze środków UE. Wyrażone poglądy i opinie są jedynie opiniami autora lub autorów i niekoniecznie odzwierciedlają poglądy i opinie Unii Europejskiej lub Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji. Unia Europejska ani Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji nie ponoszą za nie odpowiedzialności.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Wprowadzenie

Projekt „Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich” powstał z przekonania, że nowoczesna edukacja cyfrowa nie musi zaczynać się od abstrakcyjnych pojęć, technicznych instrukcji ani lęku przed technologią. Może zacząć się od czegoś znacznie bliższego: od rodzinnej opowieści, starej fotografii, przepisu zapamiętanego przez babcię, melodii śpiewanej przy pracy, drogi do szkoły, dawnej kuźni, targu, kapliczki, pola, rzeki albo domu, którego już nie ma. Właśnie dlatego osią projektu stały się cyfrowe narracje — opowieści łączące tekst, obraz, dźwięk, film i mapę, a więc takie formy wypowiedzi, które pozwalają lokalną pamięć nie tylko zapisać, ale także zobaczyć, usłyszeć i umiejscowić.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Niniejszy skrypt obejmuje dwanaście warsztatów podzielonych na cztery bloki: wprowadzenie do cyfrowych narracji, fotografię smartfonem, nagrywanie dźwięku oraz filmowanie i montaż.

Efektem końcowym kursu ma być interaktywna mapa narracyjna tworzona w ArcGIS StoryMaps — mapa, na której lokalne historie zostaną przypisane do konkretnych miejsc, zdjęć, wspomnień i nagrań.

Nie jest to więc kurs „obsługi narzędzia” w wąskim znaczeniu. Jest to raczej proces przechodzenia od pamięci do działania, od opowieści do publikacji, od codziennego doświadczenia do cyfrowego dziedzictwa.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Geneza projektu

Wieś — zarówno polska, jak i słowacka — przez dziesięciolecia była miejscem przekazywania wiedzy w sposób bezpośredni: przez obserwację, wspólne działanie, rozmowę, śpiew, obrzęd, pracę i uczestnictwo w życiu wspólnoty. Wiele elementów kultury wiejskiej nigdy nie zostało zapisanych w książkach ani zinwentaryzowanych przez instytucje. Istniały dlatego, że ktoś je pamiętał, powtarzał, wykonywał i przekazywał dalej. Dziś ten sposób przekazu coraz częściej zostaje przerwany. Zmienia się rytm życia, znikają dawne zawody, przekształca się krajobraz, a młodsze pokolenia coraz rzadziej mają okazję słuchać historii opowiadanych w naturalnym kontekście — przy stole, w polu, w kuchni, w świetlicy, na przystanku czy podczas lokalnego święta.

Jednocześnie żyjemy w świecie, w którym coraz więcej spraw przenosi się do internetu. Usługi publiczne, kontakt z instytucjami, edukacja, kultura, komunikacja z rodziną, promocja lokalnych działań i dostęp do informacji wymagają przynajmniej podstawowych kompetencji cyfrowych. Problem polega na tym, że nie wszyscy wchodzą w tę zmianę z tego samego miejsca. Według danych Eurostatu w 2025 roku 60% mieszkańców Unii Europejskiej w wieku 16–74 lata posiadało co najmniej podstawowe umiejętności cyfrowe, podczas gdy unijny cel na 2030 rok wynosi 80%. Oznacza to, że mimo powszechności internetu znaczna część Europejek i Europejczyków nadal nie ma kompetencji potrzebnych do swobodnego i bezpiecznego funkcjonowania w cyfrowej rzeczywistości (źródło: Eurostat).

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Różnice są szczególnie widoczne między miastami a obszarami wiejskimi. Eurostat wskazuje, że w 2023 roku w Unii Europejskiej co najmniej podstawowe ogólne kompetencje cyfrowe miało 62,6% osób mieszkających w miastach, 53,3% osób mieszkających w mniejszych miejscowościach i na przedmieściach oraz tylko 47,5% osób mieszkających na obszarach wiejskich. W 24 z 27 państw UE najwyższy poziom takich kompetencji odnotowano właśnie w miastach. To pokazuje, że miejsce zamieszkania nadal wpływa na dostęp do umiejętności, odwagi i możliwości korzystania z narzędzi cyfrowych. Cyfryzacja nie jest neutralna: dla jednych oznacza wygodę i nowe szanse, dla innych — poczucie wykluczenia, zależności od młodszych osób albo lęk przed pomyłką (źródło: Eurostat).

W Polsce wyzwanie to jest szczególnie istotne. Dane publikowane w serwisie kompetencjecyfrowe.gov.pl wskazują, że w 2025 roku połowa mieszkańców Polski w wieku powyżej 15 lat miała podstawowe lub wyższe kompetencje cyfrowe, a 24% — kompetencje ponadpodstawowe (https://kompetencjecyfrowe.gov.pl). Wcześniejsze dane również pokazywały dystans Polski wobec średniej europejskiej: w 2023 roku 43% osób w wieku 16–74 lata miało co najmniej podstawowe kompetencje cyfrowe, przy średniej unijnej wynoszącej 54% (źródło: https://piit.org.pl). Nie są to wyłącznie liczby. Za każdą z nich stoi konkretna osoba, która może nie wiedzieć, jak bezpiecznie przesłać zdjęcie, założyć konto, zapisać plik, sprawdzić wiarygodność informacji, ochronić swoje dane, nagrać dobrej jakości dźwięk albo opublikować materiał tak, by nie naruszyć prawa autorskiego i prywatności innych.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Słowacja mierzy się z podobnymi wyzwaniami. W europejskim opisie kompetencji cyfrowych Słowacji wskazano, że w 2024 roku 51,3% mieszkańców osiągało poziom podstawowych kompetencji cyfrowych, przy średniej UE wynoszącej 55,6% (https://digital-skills-jobs.europa.eu/en/latest/insights/slovakia-snapshot-digital-skills). Komisja Europejska w raporcie dotyczącym cyfrowej dekady dla Słowacji z 2025 roku zwracała uwagę na postęp w zakresie infrastruktury i łączności, ale jednocześnie zaznaczała, że rozwój infrastruktury cyfrowej nadal pozostaje poniżej średnich poziomów unijnych, zwłaszcza na obszarach wiejskich (https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/node/13722/printable/pdf). Oznacza to, że partnerzy projektu z Polski i Słowacji spotykają się nie tylko wokół wspólnego zainteresowania kulturą lokalną, lecz także wokół podobnego doświadczenia: potrzeby wzmacniania osób dorosłych w świecie, który coraz szybciej staje się cyfrowy.

Projekt odpowiada na powyższą potrzebę w sposób szczególny, bo nie traktuje uczestniczek i uczestników jako osób „z brakami", które trzeba nadrobić. Traktuje ich jako nosicieli pamięci, wiedzy i doświadczenia. To bardzo ważne przesunięcie. W tradycyjnie rozumianej edukacji cyfrowej osoba dorosła, zwłaszcza starsza lub mniej oswojona z technologią, może łatwo poczuć się oceniana. Może usłyszeć, że „nie nadąża", „nie potrafi", „musi się nauczyć", „powinna korzystać". Tymczasem w tym projekcie technologia zostaje podporządkowana opowieści. Smartfon, mikrofon, aparat, mapa internetowa czy StoryMaps nie są celem samym w sobie. Są narzędziami, które pomagają ocalić coś ważnego.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

KANCELARIE
Zákaz vstupu

Dlatego osadzenie projektu w folklorze wsi polskiej i słowackiej nie jest jedynie atrakcyjnym motywem tematycznym. Jest metodą edukacyjną. Folklor rozumiemy tu szeroko: jako pieśni, podania, zwyczaje, stroje, potrawy, rzemiosło, lokalne nazwy, rodzinne historie, obrzędy, pamięć miejsc, krajobraz kulturowy i codzienne praktyki, które budują tożsamość wspólnoty. Uczestniczki i uczestnicy nie uczą się cyfrowych narzędzi na przypadkowych przykładach, lecz na materiale, który jest im bliski emocjonalnie. Kiedy ktoś fotografuje własną wieś, nagrywa głos sąsiadki, opisuje dawną drogę do szkoły albo umieszcza na mapie miejsce związane z rodzinną historią, nauka przestaje być ćwiczeniem technicznym. Staje się pracą nad czymś, co ma sens.

Ten sens jest kluczowy dla motywacji obu grup projektowych — polskiej i słowackiej. Dla wielu osób dorosłych sama informacja, że „warto podnosić kompetencje cyfrowe”, może być zbyt ogólna. Znacznie silniejszą motywacją jest świadomość, że dzięki nowym umiejętnościom można pokazać światu własną miejscowość, zachować wspomnienia rodziców i dziadków, udokumentować lokalny zwyczaj, stworzyć cyfrową wizytówkę koła gospodyń wiejskich, przekazać dzieciom i wnukom opowieść w formie, którą będą chciały otworzyć na telefonie. W takim ujęciu cyfryzacja nie wypiera tradycji. Przeciwnie — daje jej nowe życie.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Ważne jest również to, że projekt buduje most między pokoleniami. Starsi mieszkańcy często posiadają wiedzę, której nie ma w internecie. Młodsi częściej swobodnie korzystają z narzędzi cyfrowych, ale nie zawsze znają lokalne historie. Warsztaty cyfrowych narracji mogą połączyć te dwa zasoby: pamięć i technologię. Osoba starsza może stać się bohaterką nagrania, przewodniczką po dawnym świecie, źródłem opowieści. Osoba młodsza może pomóc w technicznej stronie dokumentowania. Edukator może stworzyć bezpieczną przestrzeń, w której obie strony uczą się od siebie nawzajem. W ten sposób kompetencje cyfrowe przestają być indywidualnym obowiązkiem, a stają się wspólnym działaniem.

Szczególną rolę w projekcie odgrywają członkinie kół gospodyń wiejskich i lokalnych organizacji kobiecych. To właśnie one bardzo często przechowują, organizują i odnawiają życie kulturalne wsi: przygotowują wydarzenia, dbają o przepisy, stroje, pieśni, spotkania, dekoracje, kroniki, konkursy, warsztaty i lokalne święta. W wielu miejscowościach są nieformalnymi archiwistkami pamięci. Wiedzą, kto ma stare zdjęcia, kto pamięta dawną piosenkę, kto potrafi opowiedzieć o wysiedleniach, weselach, żniwach, odpustach, haftach, potrawach czy dawnych zajęciach. Wyposażenie tych osób w narzędzia cyfrowej dokumentacji ma więc znaczenie większe niż tylko indywidualne. Wzmacnia całe lokalne środowisko.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Cyfrowa narracja jest przy tym formą wyjątkowo przyjazną dla edukacji dorosłych. Nie wymaga programowania ani specjalistycznego sprzętu. Może powstawać krok po kroku: najpierw wybór historii, potem zdjęcie, krótki tekst, nagranie głosu, punkt na mapie, prosty film, podpis, zgoda na wykorzystanie wizerunku, publikacja. Każdy z tych etapów rozwija konkretne kompetencje: obsługę urządzenia, porządkowanie plików, tworzenie treści, krytyczne myślenie, bezpieczeństwo danych, współpracę, komunikację i świadomość prawną. Co ważne, wszystkie te umiejętności są od razu używane w praktyce. Uczestnik nie uczy się „na sucho", lecz tworzy coś, co może później pokazać rodzinie, sąsiadom, lokalnej społeczności i partnerom z drugiego kraju.

Międzynarodowy wymiar projektu dodatkowo pogłębia jego znaczenie. Polska i słowacka wieś mają własne języki, melodie, krajobrazy i rytuały, ale łączy je doświadczenie lokalności, przywiązania do miejsca, szacunku dla pracy, pamięci rodzinnej i wspólnotowej. Wspólna praca nad cyfrowymi narracjami pozwala zobaczyć podobieństwa i różnice bez tworzenia hierarchii. Jedna grupa może opowiedzieć o kaszubskiej tradycji, druga o słowackim zwyczaju; jedna pokaże mapę lokalnych przepisów, druga ścieżkę prowadzącą przez miejsca pamięci; jedna nagra pieśń, druga rozmowę z rzemieślnikiem. W efekcie powstaje nie tylko zbiór materiałów edukacyjnych, ale także dialog kultur wiejskich — prowadzony językiem obrazu, głosu, mapy i wspomnienia.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Projekt ma także wymiar ochrony dziedzictwa niematerialnego. Wiele historii ginie nie dlatego, że są nieważne, lecz dlatego, że nikt ich w porę nie zapisał. Znika osoba, która pamiętała. Znika budynek, który był punktem odniesienia. Znika zwyczaj, który wydawał się „oczywisty”, dopóki był praktykowany. Cyfrowa narracja pozwala reagować na tę kruchość. Nie zastąpi żywej tradycji, ale może ją udokumentować, uporządkować i udostępnić. Może zachować głos osoby, która opowiada własnymi słowami. Może pokazać miejsce przed zmianą. Może połączyć archiwalne zdjęcie ze współczesnym kadrem. Może sprawić, że lokalna historia stanie się widoczna także poza granicami wsi.

Warto podkreślić, że cyfrowe opowiadanie historii wymaga nie tylko umiejętności technicznych, lecz także wrażliwości. Dlatego w skrypcie znalazły się zagadnienia etyki, praw autorskich, zgody na wykorzystanie wizerunku, RODO i bezpieczeństwa. To niezwykle ważne, ponieważ praca z lokalną pamięcią oznacza pracę z ludźmi, emocjami i prywatnością. Nie wszystko, co ciekawe, powinno zostać opublikowane. Nie każda opowieść może być pokazana bez zgody. Nie każde zdjęcie z rodzinnego albumu wolno wykorzystać. Uczestnicy uczą się więc nie tylko tego, jak coś zrobić, ale także kiedy, po co i na jakich zasadach to robić.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Największą wartością projektu jest jednak jego odwrócenie perspektywy. Zamiast mówić mieszkańcom wsi: „musicie dogonić cyfrowy świat”, projekt mówi: „wasze historie są warte tego, by cyfrowy świat je poznał”. To pozornie niewielka różnica, ale w edukacji dorosłych ma ogromne znaczenie. Buduje poczucie sprawczości. Pokazuje, że technologia nie należy wyłącznie do ekspertów, urzędów, firm czy młodych ludzi. Może być używana przez każdego, kto ma coś ważnego do opowiedzenia. A mieszkańcy wsi mają do opowiedzenia bardzo wiele.

Dlatego „Kaszëbsczi Òpòwiôdanié” jest projektem edukacyjnym, kulturowym i społecznym jednocześnie. Rozwija kompetencje cyfrowe, ale robi to przez zakorzenienie w lokalnym dziedzictwie. Wzmacnia osoby dorosłe, ale nie przez ocenę ich braków, lecz przez docenienie ich wiedzy. Łączy Polskę i Słowację, ale nie przez ogólne deklaracje współpracy, tylko przez konkretne historie ludzi i miejsc. Wprowadza nowoczesne narzędzia, ale nie odcina ich od tradycji. Pokazuje, że cyfrowość i folklor nie są przeciwieństwami. Mogą się spotkać — wtedy, gdy ekran staje się oknem na pamięć, mapa staje się opowieścią, a technologia pomaga ocalić głos, który inaczej mógłby zamilknąć.

W tym sensie każdy warsztat jest krokiem ku większej samodzielności. Pierwsze logowanie, pierwsze zdjęcie, pierwsze nagranie, pierwszy punkt na mapie, pierwszy montaż i pierwsza publikacja są czymś więcej niż ćwiczeniami. Są doświadczeniem: „potrafię”. A kiedy za tym „potrafię” stoi historia własnego miejsca, motywacja staje się naturalna. Uczestniczki i uczestnicy nie uczą się dla samego certyfikatu, lecz po to, by stworzyć cyfrowy ślad swojej wspólnoty. To właśnie ten ślad — złożony z obrazów, dźwięków, wspomnień i map — może stać się najpiękniejszym rezultatem projektu.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Działania projektowe

W ramach projektu partnerzy przeprowadzili trzy główne działania:

- Mobilność trenerów pracujących z osobami dorosłym z obszarów wiejskich.
- Opracowanie skryptu „Cyfrowy folklor” i warsztaty lokalne w ramach testowania rozwiązań.
- „Cyfrowy folklor” – mobilność grupowa dorosłych słuchaczy (ostateczne testowanie opracowanych rozwiązań oraz promowanie lokalnego dziedzictwa kulturowego na poziomie ponadnarodowym).

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Mobilność trenerów pracujących z osobami dorosłym z obszarów wiejskich

Mobilność ponadnarodowa trenerów została zrealizowana w terminie 30.10.2025–04.11.2025 na Kaszubach i stanowiła pierwszy merytoryczny etap realizacji projektu. W spotkaniu uczestniczyło 10 trenerów i edukatorów osób dorosłych – po 5 przedstawicieli Fundacji Kaszëbi we swiecë oraz słowackiego partnera RegioDev. Byli to specjaliści z zakresu edukacji cyfrowej, nowych mediów, edukacji kulturowej, lokalnego rzemiosła, animacji społecznej oraz pracy z osobami starszymi i mieszkańcami terenów wiejskich.

Głównym celem mobilności było wypracowanie założeń metodologii „Cyfrowy folklor", która miała połączyć rozwijanie podstawowych kompetencji cyfrowych osób dorosłych z dokumentowaniem i ochroną lokalnego dziedzictwa kulturowego. Spotkanie stanowiło również początek prac nad publikacją edukacyjną zawierającą scenariusze warsztatów przeznaczonych dla mieszkańców terenów wiejskich zagrożonych wykluczeniem cyfrowym.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

REGIODEV

Pierwszy dzień mobilności poświęcono diagnozie problemów i potrzeb grup docelowych. Uczestnicy przedstawili doświadczenia obu organizacji w pracy z seniorami, członkami organizacji społecznych oraz mieszkańcami małych miejscowości. Analizowano konkretne przykłady barier utrudniających korzystanie z technologii cyfrowych, takich jak ograniczony dostęp do sprzętu, brak odpowiedniej infrastruktury internetowej, niska pewność siebie uczestników czy brak praktycznych ofert edukacyjnych dostosowanych do realiów życia na wsi. Następnie przeprowadzono warsztat projektowy, podczas którego trenerzy wspólnie opracowali mapę kompetencji, jakie powinny zostać rozwinięte w ramach projektu. Zidentyfikowano cztery główne obszary pracy: fotografię mobilną, dokumentację lokalnej przestrzeni, nagrywanie dźwięku oraz tworzenie materiałów filmowych. W drugiej części dnia uczestnicy odwiedzili Muzeum Zachodniokaszubskie w Bytowie, gdzie analizowali sposoby prezentowania lokalnego dziedzictwa kulturowego i zastanawiali się, jak podobne treści można przekształcić w nowoczesne narracje cyfrowe dostępne dla mieszkańców oraz turystów. Wieczorem rozpoczęto prace nad strukturą przyszłej publikacji.

Drugi dzień miał charakter praktyczny i był poświęcony analizie oraz testowaniu narzędzi cyfrowych. Trenerzy pracowali z programami Snapseed, GIMP, SoundBridge oraz ArcGIS, wykonując przykładowe ćwiczenia dokładnie w taki sposób, w jaki później mieli pracować uczestnicy warsztatów. Każde narzędzie było oceniane pod kątem łatwości obsługi, dostępności dla seniorów oraz możliwości wykorzystania podczas edukacji osób o niskich kompetencjach cyfrowych. Szczegółowo analizowano również sposoby prowadzenia zajęć dla osób starszych, tempo pracy, instrukcje wizualne oraz metody wspierania uczestników mających trudności technologiczne. Po południu odbyło się spotkanie konsultacyjne z członkiniami Kół Gospodyń Wiejskich z Nakli i Sylczna. Uczestniczki przedstawiały własne doświadczenia związane z korzystaniem z technologii, wskazywały problemy, z jakimi spotykają się na co dzień, oraz proponowały tematy związane z lokalnym folklorem, które ich zdaniem warto dokumentować. Wieczorem trenerzy rozpoczęli tworzenie pierwszych koncepcji wizualnych publikacji i projektowanie ćwiczeń warsztatowych.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Trzeci dzień został poświęcony metodologii storytellingu i edukacji opartej na lokalnych historiach. Uczestnicy analizowali przykłady cyfrowych narracji wykorzystywanych w edukacji dorosłych i zastanawiali się, jakie elementy lokalnego dziedzictwa najlepiej angażują uczestników. Pracowano nad modelami krótkich opowieści cyfrowych opartych na wspomnieniach mieszkańców, historii rodzinnej, rękodziele, zwyczajach oraz lokalnych legendach. Ważnym elementem programu było spotkanie z przedstawicielami Rady Seniorów Gminy Parchowo, podczas którego omawiano problem wykluczenia cyfrowego seniorów, bariery w dostępie do edukacji oraz oczekiwania wobec nowych form aktywizacji. Po południu trenerzy prowadzili działania terenowe, dokumentując przykłady lokalnego dziedzictwa i testując przygotowywane ćwiczenia fotograficzne. Dzień zakończył się wieczorem kulturowym przygotowanym przez Koła Gospodyń Wiejskich z Nakli i Sylczna. Uczestnicy poznali lokalne tradycje, muzykę, historię regionu oraz działalność społeczną mieszkanek zaangażowanych w ochronę dziedzictwa kulturowego.

Czwarty dzień koncentrował się na konsultacjach społecznych i mapowaniu zasobów kulturowych regionu. Podczas spotkania z przedstawicielkami Kół Gospodyń Wiejskich z Sulęczyna i Parchowa analizowano potencjalne treści do wykorzystania podczas warsztatów. Powstała obszerna lista lokalnych zwyczajów, elementów rękodzieła, wydarzeń społecznych, tradycji kulinarnych oraz miejsc pamięci, które mogły stać się podstawą późniejszych ćwiczeń. W drugiej części dnia trenerzy pracowali nad koncepcją interaktywnej mapy cyfrowej. Opracowano główne kategorie treści, strukturę przyszłych materiałów oraz sposób integrowania fotografii, nagrań audio, filmów i opisów w jednym środowisku cyfrowym.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Piąty dzień miał charakter warsztatowo-redakcyjny. Uczestnicy rozpoczęli szczegółowe opracowywanie dwunastu scenariuszy warsztatowych. Pracowano w grupach tematycznych odpowiedzialnych za fotografię mobilną, cyfrową archeologię lokalną, dźwiękową mapę wspomnień oraz dokumentację filmową. Każdy scenariusz zawierał cele edukacyjne, propozycje ćwiczeń, instrukcje dla trenerów, metody ewaluacji oraz rekomendacje dotyczące pracy z osobami starszymi. Równolegle opracowywano założenia dotyczące późniejszego pilotażu warsztatów w Polsce i na Słowacji.

Szósty dzień poświęcono finalizacji rezultatów mobilności. Trenerzy dokonali szczegółowego przeglądu wszystkich wypracowanych materiałów, uzgodnili strukturę publikacji oraz harmonogram dalszych prac. Opracowano podział odpowiedzialności za poszczególne rozdziały, ustalono harmonogram spotkań online oraz sposób wspólnej pracy nad dokumentami. Zdecydowano o wykorzystaniu wspólnej przestrzeni na Dysku Google do przechowywania materiałów oraz regularnych spotkań roboczych na platformie Zoom. Zaplanowano również system konsultacji po każdym warsztacie pilotażowym, dzięki któremu możliwe było bieżące wprowadzanie zmian do opracowywanej metodologii.

Mobilność zakończyła się opracowaniem kompletnego zarysu metodologii „Cyfrowy folklor", struktury publikacji edukacyjnej oraz szczegółowego planu dalszych działań realizowanych od listopada 2025 r. do maja 2026 r. To właśnie podczas tego spotkania powstały fundamenty wszystkich późniejszych rezultatów projektu, w tym publikacji, warsztatów pilotażowych oraz mobilności ponadnarodowej dorosłych słuchaczy.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Opracowanie skryptu „Cyfrowy folklor” i warsztaty lokalne w ramach testowania rozwiązań.

Działanie polegające na opracowaniu niniejszego skryptu edukacyjnego „Cyfrowy folklor” oraz przetestowaniu zaproponowanych rozwiązań podczas warsztatów lokalnych było realizowane od listopada 2025 r. do maja 2026 r. Stanowiło ono jeden z kluczowych etapów projektu, ponieważ łączyło pracę ekspercką trenerów z praktycznym sprawdzeniem przygotowanych materiałów w rzeczywistych warunkach edukacyjnych. Celem działania było stworzenie publikacji, która będzie nie tylko opisem metodologicznym, lecz przede wszystkim gotowym narzędziem do pracy z osobami dorosłymi z terenów wiejskich, w szczególności z osobami o niskich kompetencjach cyfrowych.

Prace nad skryptem rozpoczęły się po mobilności trenerów z Polski i Słowacji, podczas której wypracowano założenia metodologii „Cyfrowy folklor”. Zgodnie z przyjętą koncepcją publikacja miała pokazywać, jak uczyć kompetencji cyfrowych poprzez tematy bliskie uczestnikom: lokalną historię, folklor, tradycje, rzemiosło, wspomnienia mieszkańców oraz dziedzictwo kulturowe małych społeczności. Od początku założono, że technologia nie będzie celem samym w sobie, lecz narzędziem pozwalającym dokumentować i promować to, co dla uczestników ważne i dobrze znane.

Pierwszy etap prac trwał od listopada 2025 r. do stycznia 2026 r. i polegał na przygotowaniu szczegółowej struktury publikacji oraz opracowaniu dwunastu scenariuszy warsztatowych. Nad materiałem pracowało 10 trenerów edukacji pozaformalnej osób dorosłych – po 5 z Polski i Słowacji. Byli to specjaliści z zakresu edukacji cyfrowej, nowych mediów, fotografii, pracy z dźwiękiem, edukacji kulturowej, lokalnego rzemiosła oraz animacji społecznej. Zespół pracował zdalnie, wykorzystując wspólną przestrzeń na Dysku Google oraz regularne spotkania robocze na platformie Zoom. Podczas tych spotkań omawiano kolejne części skryptu, dzielono zadania, konsultowano poziom trudności ćwiczeń oraz analizowano, czy proponowane aktywności będą możliwe do realizacji z osobami starszymi i mieszkańcami wsi.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

W tym etapie opracowano 12 warsztatów podzielonych na cztery bloki tematyczne. Pierwszy blok dotyczył podstaw cyfrowej narracji. Obejmował wprowadzenie do tego, czym jest cyfrowa opowieść, jak planować własną narrację oraz jak odpowiedzialnie korzystać z materiałów cyfrowych z uwzględnieniem bezpieczeństwa, etyki, praw autorskich i ochrony wizerunku. Drugi blok poświęcono fotografii mobilnej. Scenariusze obejmowały podstawy wykonywania zdjęć smartfonem, zasady kompozycji, zajęcia terenowe dotyczące fotografowania lokalnej przestrzeni oraz podstawy obróbki i archiwizacji zdjęć. Trzeci blok koncentrował się na dźwięku. Uczestnicy mieli uczyć się nagrywania wywiadów, rejestrowania dźwięków miejsca, tworzenia „dźwiękowej mapy wspomnień" oraz podstaw edycji audio z wykorzystaniem programu SoundBridge. Czwarty blok dotyczył filmu i tworzenia kompletnych materiałów multimedialnych. Obejmował podstawy filmowania smartfonem, dokumentację lokalnych historii w terenie, montaż wideo oraz składanie końcowych narracji w ArcGIS StoryMaps.

Drugi etap działania realizowano od lutego do kwietnia 2026 r. i polegał na testowaniu opracowanych scenariuszy podczas warsztatów lokalnych. Pilotaż odbywał się równolegle w Polsce i na Słowacji. W każdym kraju utworzono grupę 12 dorosłych słuchaczy, którzy uczestniczyli w pełnym cyklu 12 warsztatów. Po stronie polskiej byli to przede wszystkim mieszkańcy terenów wiejskich związani z lokalnymi organizacjami społecznymi i Kołami Gospodyń Wiejskich, w szczególności z KGW Nakla. Znaczną część grupy stanowiły osoby w wieku senioralnym, które posiadały dużą wiedzę o lokalnej kulturze i tradycjach, ale jednocześnie niski poziom umiejętności cyfrowych. Po stronie słowackiej w warsztatach uczestniczyli mieszkańcy regionu Veľký Krtíš, również aktywni społecznie i kulturowo, związani z lokalnymi stowarzyszeniami, klubami rzemiosła, grupami folklorystycznymi i działaniami edukacyjnymi RegioDev.

Każdy warsztat był prowadzony według przygotowanego scenariusza, ale jednocześnie stanowił okazję do sprawdzenia, czy zaproponowane ćwiczenia są zrozumiałe, dostępne i możliwe do wykonania przez osoby z barierą cyfrową. Uczestnicy uczyli się obsługi aparatu w smartfonie, wykonywali zdjęcia lokalnych miejsc, dokumentowali detale architektoniczne, pamiątki rodzinne, symbole regionalne, krajobraz i elementy codziennego życia społeczności. Następnie porządkowali fotografie, uczyli się podstaw ich obróbki i przygotowywali krótkie opisy, które mogły zostać wykorzystane w cyfrowych narracjach.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

About this course

W kolejnych warsztatach uczestnicy pracowali z dźwiękiem. Nagrywali krótkie wypowiedzi, wspomnienia, wywiady oraz dźwięki charakterystyczne dla swoich miejscowości. Uczyli się, jak zadawać pytania, jak nagrywać rozmówcę smartfonem, jak zadbać o jakość nagrania oraz jak przygotować materiał audio do dalszego wykorzystania. Następnie przechodzili do dokumentacji filmowej, nagrywając krótkie materiały przedstawiające lokalne historie, tradycje i miejsca ważne dla społeczności. Końcowym elementem było łączenie fotografii, dźwięku, filmu i tekstu w spójną cyfrową opowieść.

Po każdym warsztacie zespoły trenerskie z Polski i Słowacji spotykały się online, aby omówić przebieg zajęć. Analizowano, które ćwiczenia były dla uczestników najbardziej angażujące, które instrukcje wymagały uproszczenia, jakie trudności techniczne się pojawiały oraz jak uczestnicy radzili sobie z poszczególnymi narzędziami. Trenerzy zwracali uwagę na tempo pracy, poziom zrozumienia poleceń, potrzebę indywidualnego wsparcia oraz ograniczenia sprzętowe, takie jak starsze modele telefonów, brak pamięci w urządzeniach czy niestabilny dostęp do internetu. Wszystkie te obserwacje były dokumentowane i wprowadzane do kolejnych wersji scenariuszy.

Dzięki pilotażowi skrypt został realnie dopracowany. Uproszczono część poleceń, dodano więcej przykładów, rozbudowano wskazówki dla trenerów pracujących z seniorami, doprecyzowano czas trwania ćwiczeń oraz uzupełniono publikację o praktyczne rekomendacje wynikające z pracy z uczestnikami. Ważne było to, że skrypt nie powstał wyłącznie przy biurku. Został sprawdzony podczas konkretnych zajęć z osobami, do których był adresowany.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

W maju 2026 r. zakończono prace redakcyjne i przygotowano finalną wersję publikacji. Skrypt został opracowany w języku polskim i angielskim oraz udostępniony na otwartej licencji, aby mogły z niego korzystać inne organizacje, instytucje kultury, Koła Gospodyń Wiejskich, kluby seniora, biblioteki, domy kultury i edukatorzy osób dorosłych. Publikacja została podzielona na trzy główne części. Pierwsza zawiera wprowadzenie do problemu wykluczenia cyfrowego na terenach wiejskich oraz opis założeń metodologii. Druga część obejmuje pełny zestaw 12 scenariuszy warsztatowych. Trzecia zawiera podsumowanie, wnioski z pilotażu oraz rekomendacje dotyczące dalszego wykorzystania metodologii „Cyfrowy folklor".

Rezultatem działania było więc nie tylko opracowanie publikacji, ale również stworzenie sprawdzonego modelu pracy z osobami dorosłymi z terenów wiejskich. Warsztaty lokalne pokazały, że osoby o niskich kompetencjach cyfrowych mogą skutecznie uczyć się nowych technologii, jeżeli edukacja jest prowadzona krok po kroku, w bezpiecznej atmosferze i w oparciu o tematy bliskie ich codziennemu życiu. Dzięki temu skrypt „Cyfrowy folklor" stał się praktycznym narzędziem wspierającym zarówno rozwój kompetencji cyfrowych, jak i ochronę lokalnego dziedzictwa kulturowego.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

„Cyfrowy folklor” – mobilność grupowa dorosłych słuchaczy

Mobilność ponadnarodowa dorosłych słuchaczy została zrealizowana w terminie 25.05.2026–31.05.2026 na Słowacji i stanowiła kulminacyjny etap realizacji projektu. Było to działanie, które łączyło wszystkie wcześniejsze elementy przedsięwzięcia – opracowaną metodologię „Cyfrowy folklor”, doświadczenia zdobyte podczas warsztatów pilotażowych oraz rezultaty wypracowane przez trenerów podczas mobilności przygotowawczej. Głównym celem działania było umożliwienie uczestnikom praktycznego wykorzystania kompetencji cyfrowych w autentycznym środowisku międzykulturowym oraz stworzenie wspólnych cyfrowych narracji dokumentujących lokalne dziedzictwo kulturowe regionów Hont, Novohrad i Kaszub.

Mobilność poprzedzona została kilkumiesięcznym przygotowaniem uczestników. Wszystkie osoby biorące udział w wyjeździe ukończyły wcześniej pełny cykl dwunastu warsztatów lokalnych realizowanych w Polsce i na Słowacji. Dzięki temu uczestnicy przyjechali na mobilność wyposażeni w podstawowe umiejętności związane z fotografią mobilną, dokumentowaniem lokalnej przestrzeni, nagrywaniem materiałów audio, tworzeniem krótkich materiałów filmowych oraz wykorzystywaniem aplikacji cyfrowych wspierających tworzenie narracji multimedialnych.

W działaniu uczestniczyło łącznie 24 dorosłych słuchaczy – po 12 osób z Polski i Słowacji. Były to przede wszystkim osoby zamieszkujące tereny wiejskie, w znacznym stopniu seniorzy oraz osoby aktywnie zaangażowane w działalność społeczną i kulturalną swoich miejscowości. Po stronie polskiej uczestnikami były głównie członkinie Kół Gospodyń Wiejskich z Nakli i Sylczna oraz mieszkańcy gmin Parchowo i Sulęczyno. Po stronie słowackiej uczestniczyli mieszkańcy regionów Hont i Novohrad związani z lokalnymi stowarzyszeniami, grupami folklorystycznymi i inicjatywami społecznymi wspieranymi przez organizację RegioDev.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

W trosce o środowisko naturalne organizatorzy zdecydowali się na wykorzystanie transportu współdzielonego. Przejazd grupy z Polski do Hrušova odbył się 24 maja 2026 r., natomiast powrót został zorganizowany 1 czerwca 2026 r. Zastosowanie carpoolingu pozwoliło ograniczyć emisję dwutlenku węgla oraz było zgodne z zasadami zrównoważonego rozwoju promowanymi przez program Erasmus+.

Pierwszy dzień mobilności poświęcono integracji grupy oraz poznawaniu dziedzictwa kulturowego regionu Hont. Uczestnicy zostali oficjalnie powitani przez przedstawicieli władz lokalnych i organizacji goszczącej. Zaprezentowano historię miejscowości Hrušov, jej znaczenie dla regionu oraz działania podejmowane na rzecz ochrony lokalnych tradycji. Następnie uczestnicy obserwowali pokaz tradycyjnego wypieku lepników – charakterystycznego produktu regionalnego. W trakcie pokazu wykonywali fotografie, krótkie materiały filmowe oraz notatki dokumentacyjne. Kolejnym punktem programu była wizyta w lokalnym muzeum i domu ludowym, gdzie analizowano eksponaty oraz przykłady dziedzictwa materialnego pod kątem ich wykorzystania w cyfrowych narracjach. Po południu odbyła się wymiana kulturowa z udziałem dziecięcego zespołu folklorystycznego oraz warsztaty tworzenia pierwszych mikroopowieści opartych na poznanych historiach i tradycjach. Już pierwszego dnia uczestnicy rozpoczęli gromadzenie materiałów, które miały zostać wykorzystane podczas dalszych prac nad wspólną mapą cyfrową.

Drugi dzień miał charakter terenowy i koncentrował się na dokumentowaniu lokalnego krajobrazu oraz dziedzictwa kulturowego regionu. Uczestnicy pracowali w polsko-słowackich zespołach, odwiedzając Kalwarię Hrušovską, punkty widokowe oraz miejsca związane z historią regionu. W praktyce wykorzystywali umiejętności zdobyte podczas warsztatów fotograficznych, ucząc się świadomego dokumentowania przestrzeni, wykonywania zdjęć krajobrazowych oraz fotografii przedstawiających lokalne symbole kulturowe. Po południu odbyły się warsztaty „Dźwiękowa mapa wspomnień”. Uczestnicy nagrywali odgłosy otoczenia, rozmowy z mieszkańcami oraz krótkie wywiady dotyczące historii regionu. Wieczorem wspólnie analizowano zgromadzony materiał i omawiano sposoby jego wykorzystania w cyfrowych narracjach.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Trzeci dzień został poświęcony uczeniu międzypokoleniowemu i dokumentowaniu historii lokalnych społeczności. Uczestnicy odwiedzili szkołę, lokalne obiekty sakralne oraz miejsca związane z życiem codziennym mieszkańców regionu. Poznawali różne perspektywy postrzegania lokalnego dziedzictwa – zarówno przez osoby starsze, jak i młodsze pokolenia. Szczególne zainteresowanie wzbudziły spotkania poświęcone tradycjom romskim oraz lokalnemu dziedzictwu kulinarnemu. Zebrane fotografie, nagrania i notatki zostały następnie wykorzystane podczas warsztatów tworzenia mikroopowieści cyfrowych. Uczestnicy uczyli się również podstawowej edycji fotografii oraz przygotowywania materiałów do publikacji.

Czwarty dzień przyjął formę intensywnego laboratorium „Digital Folklore Lab". Był to moment, w którym uczestnicy zaczęli przekształcać zgromadzone materiały w konkretne rezultaty cyfrowe. Pracowali nad opisami miejsc, opracowywali lokalizacje GPS, porządkowali fotografie i nagrania oraz przygotowywali strukturę wspólnej mapy cyfrowej. Wykorzystywali przy tym aplikację ArcGIS, ucząc się przypisywania materiałów do konkretnych punktów na mapie. Ważnym elementem dnia była również wymiana kulturowa z lokalnym zespołem śpiewaczym oraz wspólne opracowanie legendy i kategorii dla tworzonej mapy. Równolegle odbywały się warsztaty podstaw obróbki grafiki, dźwięku i filmu.

Piąty dzień obejmował wizytę edukacyjną w miejscowości Vinica. Uczestnicy poznawali historię miejscowości, lokalne tradycje oraz przykłady produktów regionalnych. Dokumentowali miejsca, prowadzili rozmowy z mieszkańcami oraz gromadzili materiały do dalszych prac projektowych. Po południu odbyły się warsztaty cyfrowego storytellingu, podczas których uczestnicy tworzyli krótkie filmy prezentujące najciekawsze elementy mobilności. Następnie realizowano warsztaty graficzne inspirowane folklorem Kaszub i regionów Hont oraz Novohrad. Ważnym elementem programu było również wprowadzenie do wykorzystania sztucznej inteligencji w promocji lokalnego dziedzictwa kulturowego. Uczestnicy poznawali przykłady narzędzi wspierających tworzenie materiałów promocyjnych oraz edukacyjnych.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Ostatni dzień mobilności został poświęcony finalizacji rezultatów oraz ich publicznej prezentacji. Uczestnicy ukończyli wspólną mapę cyfrową, dopracowywali opisy, wybierali fotografie i przygotowywali narracje prezentujące najciekawsze historie zebrane podczas całego tygodnia. Odbyły się również warsztaty poświęcone promocji lokalnego dziedzictwa kulturowego w mediach społecznościowych, podczas których omawiano zasady tworzenia atrakcyjnych treści internetowych oraz odpowiedzialnego korzystania z mediów cyfrowych. Kulminacyjnym punktem dnia była prezentacja rezultatów mobilności. Uczestnicy przedstawili opracowane materiały fotograficzne, nagrania audio, filmy oraz wspólną mapę cyfrową dokumentującą dziedzictwo kulturowe regionów partnerskich. Mobilność zakończyła się refleksją nad zdobytymi doświadczeniami oraz podsumowaniem procesu uczenia się.

Rezultatem mobilności było nie tylko rozwinięcie kompetencji cyfrowych uczestników, ale również stworzenie konkretnych materiałów dokumentujących lokalne dziedzictwo kulturowe. Powstały fotografie, nagrania audio, materiały filmowe, mikroopowieści cyfrowe oraz wspólna interaktywna mapa prezentująca historię, kulturę i tradycje regionów Hont, Novohrad i Kaszub. Działanie potwierdziło, że osoby dorosłe, w tym seniorzy zamieszkujący tereny wiejskie, mogą skutecznie wykorzystywać nowoczesne technologie do ochrony i promowania lokalnej tożsamości kulturowej. Mobilność pokazała również, że połączenie edukacji cyfrowej z tematyką bliską uczestnikom stanowi skuteczne narzędzie przeciwdziałania wykluczeniu cyfrowemu oraz wzmacniania aktywności społecznej osób dorosłych.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

KASZËBË

KASZËBË

Część właściwa

Czym jest cyfrowa narracja?

BLOK I: Wprowadzenie do cyfrowych narracji

Warsztat 1 z 12

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

O tym kursie

12 warsztatów, jedna historia

Ten kurs składa się z czterech bloków tematycznych:

- Blok I (warsztaty 1–3): Cyfrowe narracje — co to, jak planować, kwestie prawne
- Blok II (warsztaty 4–6): Fotografia smartfonem — od podstaw do gotowych zdjęć
- Blok III (warsztaty 7–9): Nagrywanie dźwięku — wywiady, wspomnienia, dźwięki miejsc
- Blok IV (warsztaty 10–12): Filmowanie i montaż — od pierwszego ujęcia do gotowego materiału

Efekt końcowy: interaktywna mapa narracyjna o Twoim miejscu, stworzona w ArcGIS StoryMaps.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Czego się dziś nauczysz

Po tym warsztacie:

- Wiesz, czym jest cyfrowa narracja i do czego służy
- Znasz narzędzie ArcGIS StoryMaps i widziałeś przykłady gotowych projektów
- Masz własne konto w StoryMaps i potrafisz się zalogować
- Stworzyłeś swoją pierwszą próbną stronę

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Czym jest cyfrowa narracja?

Cyfrowa narracja to opowieść wzbogacona o media cyfrowe

Tradycyjna opowieść to słowo mówione lub pisane.

Cyfrowa narracja łączy tekst z:

- fotografiami
- nagraniami dźwiękowymi
- materiałami wideo
- mapami i lokalizacjami

Dzięki temu historia staje się bardziej angażująca — można ją zobaczyć, usłyszeć i „zwiedzić".

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Dlaczego to ważne?

Każde miejsce ma historie, które giną

Starsi mieszkańcy pamiętają rzeczy, które nigdzie nie są zapisane

- Budynki się zmieniają, znikają, powstają nowe
- Tradycje i zwyczaje odchodzą razem z pokoleniem, które je pamięta
- Dźwięki, krajobrazy, klimat miejsc — to wszystko się zmienia

Cyfrowa narracja pozwala te historie utrwalić i udostępnić innym — zanim będzie za późno.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Co powstanie na koniec kursu?

Twoja interaktywna mapa narracyjna

Wyobraź sobie stronę internetową, na której:

- widzisz mapę z zaznaczonymi miejscami
- klikasz w punkt i czytasz historię
- oglądasz zdjęcia — dawne i współczesne
- słuchasz nagrania wspomnienia mieszkańca
- oglądasz krótki film dokumentalny

To właśnie jest ArcGIS StoryMap. I to Ty ją stworzysz.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Zobaczmy, jak wygląda gotowy projekt

Zanim zaczniemy tworzyć — obejrzyjmy, co zrobili inni.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Przykład: „The Two Koreas”

Link:
https://storymaps.arcgis.com/stories/2f952e57606b4caaa0a557218756cc38

Zwróć uwagę na:

- prostotę nawigacji
- połączenie mapy z opowieścią
- zdjęcia, które „mówią”

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

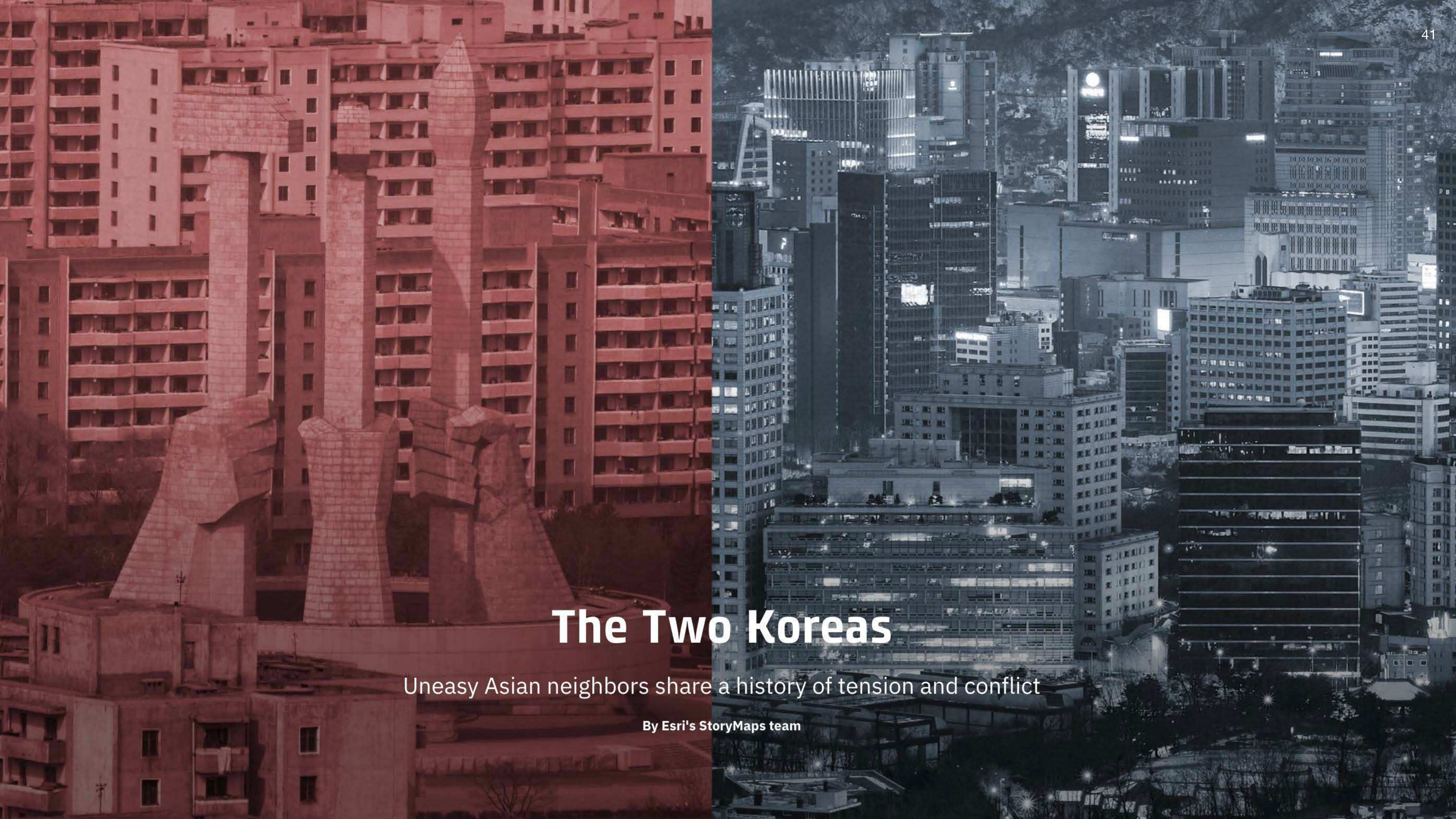

The Two Koreas

Uneasy Asian neighbors share a history of tension and conflict

By Esri's StoryMaps team

August 1945

Following the surrender of Japan, American and Russian forces split the Korean Peninsula along the 38th parallel. In 1948, the two zones form independent governments.

Source: United States Military Academy

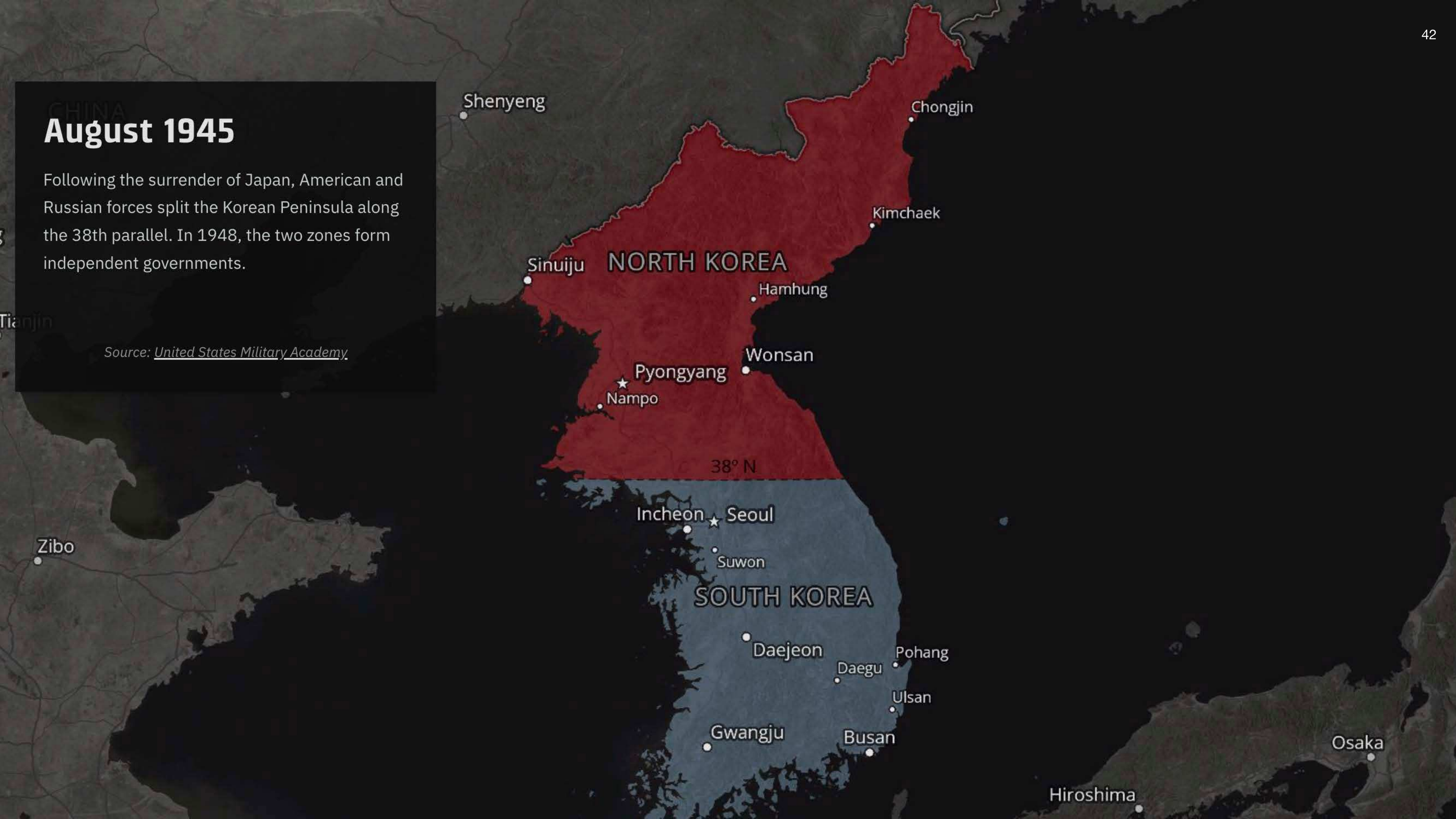

Left: a stylized, highly choreographed event in a North Korea (image: Michael Day/CC BY 2.0). RIght: a Gangnam-style flash mob in Seoul (image: Korea Culture and Information Service/CC BY-SA 2.0).

The regime enforces its policies through fear and collective punishment. Citizens convicted of political crimes—and their families—are often banished to labor camps, where up to 40 percent of prisoners perish of starvation. Other suspected criminals, or opponents of the regime, are put to death.

Chun Doo-hwan

Choi Kyu-hah

1984

North Korea conducts its first test firing of ballistic missiles.

1988

The first free, fair, and direct presidential election is held; Seoul hosts the 1988 Summer Olympics.

Roh Tae-woo

1993

Kim Young-sam

1994

Kim Jong-il

1998

2000

Kim Dae-jung is the first

POPULATION

North Korea
25.25 million

South Korea
51.18 million

Source: CIA World Factbook

Source: NASA Earth Observatory

Though not yet operational, North Korea's long-range ballistic missiles present a greater threat.

The Taepodong-2, a militarized version of the rocket DPRK has used to send spy satellites into orbit, has an estimated range of 8,000km, but could be modified to deliver warheads up to 15,000km.

Co łączy te przykłady?

Wzorzec dobrej cyfrowej narracji

Każdy z tych projektów:

1. Opowiada konkretną historię (nie jest przypadkowym zbiorem zdjęć)
2. Łączy różne media — tekst, obraz, dźwięk, film
3. Jest powiązany z miejscem — wykorzystuje mapę
4. Jest zrozumiały dla osoby, która nie zna tematu
5. Wywołuje emocje — ciekawość, nostalgię, podziw

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

ArcGIS StoryMaps — Twoje narzędzie

Poznajmy narzędzie, w którym będziemy pracować przez cały kurs.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Co to jest ArcGIS StoryMaps?

To darmowe (w wersji podstawowej) narzędzie internetowe firmy Esri.

Pozwala tworzyć interaktywne strony internetowe, które łączą:

- **mapy i lokalizacje**
- **teksty**
- **zdjęcia i galerie**
- **nagrania audio**
- **materiały wideo**
- **multimedia osadzone z innych serwisów**

Nie wymaga umiejętności programowania. Działa w przeglądarce internetowej.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Interfejs StoryMaps — pierwszy rzut oka

Po zalogowaniu widzisz:

- listę swoich projektów (na razie pustą)
- przycisk **„Start a new story" / „Nowa historia”** do tworzenia nowego projektu
- menu z ustawieniami konta

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

ArcGIS StoryMaps

Filters

View items in

- My Content
- My Favorites
- My Groups

Content type

- All content
- Stories
- Briefings
- Frames Beta
- Collections

Publish status

All statuses

Sharing

All sharing

Quick links

- Get started
- Tutorials
- Story planning
- Explore stories

Content

+ Create

Search

Most recent

Showing: 1 - 1 of 1

Create your first story

Bring together maps, photos, videos, and text to craft a narrative that informs and inspires

Start a story

Showing: 1 - 1 of 1

Budowa StoryMap

Z czego składa się StoryMap?

Każdy projekt to sekwencja bloków treści, które układasz jeden pod drugim:

- **Tekst** — nagłówki, akapity, cytaty
- **Obraz** — pojedyncze zdjęcie lub galeria
- **Mapa** — interaktywna mapa z zaznaczonymi punktami
- **Audio** — osadzony plik dźwiękowy
- **Wideo** — osadzone wideo
- **Separator** — wizualne przejście między sekcjami

Działa to jak układanie klocków — nie musisz nic programować.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Typy układów

Układy wizualne w StoryMaps

StoryMaps oferuje kilka sposobów prezentacji treści:

- **Przewijana historia (Sidecar)** — tekst i media obok siebie, przewijane razem
- **Mapa z punktami (Map Tour)** — mapa z zaznaczonymi lokalizacjami, klikasz punkt → widzisz treść
- **Pokaz slajdów (Slideshow)** — pełnoekranowe przejścia między sekcjami
- **Swipe** — porównanie dwóch map lub zdjęć (np. kiedyś vs. dziś)

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Czas na praktykę

Zalogujmy się do StoryMaps i stwórzmy pierwszą próbną stronę.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Logowanie krok po kroku

Logowanie do ArcGIS StoryMaps

1. Otwórz przeglądarkę (Chrome, Firefox lub Edge)
2. Wejdź na stronę: storymaps.arcgis.com
3. Kliknij **„Sign in" (Zaloguj się)**
4. Wybierz **„ArcGIS login"**
5. Wpisz login i hasło, które otrzymałeś od trenera
6. Po zalogowaniu zobaczysz stronę główną StoryMaps

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

ArcGIS StoryMaps

Transform your maps and geographic information system (GIS) work into interactive content that informs, inspires, and engages stakeholders

Sign in

Learn more about ArcGIS StoryMaps

Tworzenie nowej historii

Nowy projekt — krok po kroku

1. Kliknij przycisk **„+ New story”** (w prawym górnym rogu lub na środku ekranu)
2. Zobaczysz pustą stronę z miejscem na tytuł

Wpisz roboczy tytuł — np. „Moja pierwsza historia” lub „Test [Twoje imię]”

To jest Twoja piaskownica — tu będziemy ćwiczyć. Nic się nie zepsuje.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

← Draft Saved Design Insights Preview Publish ›

ArcGIS StoryMaps

Add cover image or

Story title

Start with a short introduction or subtitle (optional)

Michał Żadkowski

Draft

Tell your story...

Dodawanie tytułu i tekstu

Tytuł i pierwszy tekst

Na górze strony widzisz duże pole na tytuł.

- Kliknij w nie i wpisz tytuł swojej próbnej historii

Poniżej możesz kliknąć **„+”** aby dodać nowy blok.

- Wybierz **„Text” (Tekst)**
- Wpisz krótki akapit — np. „To jest moja pierwsza próba tworzenia StoryMap. Uczę się, jak działa to narzędzie."

Gotowe — masz stronę z tytułem i tekstem.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

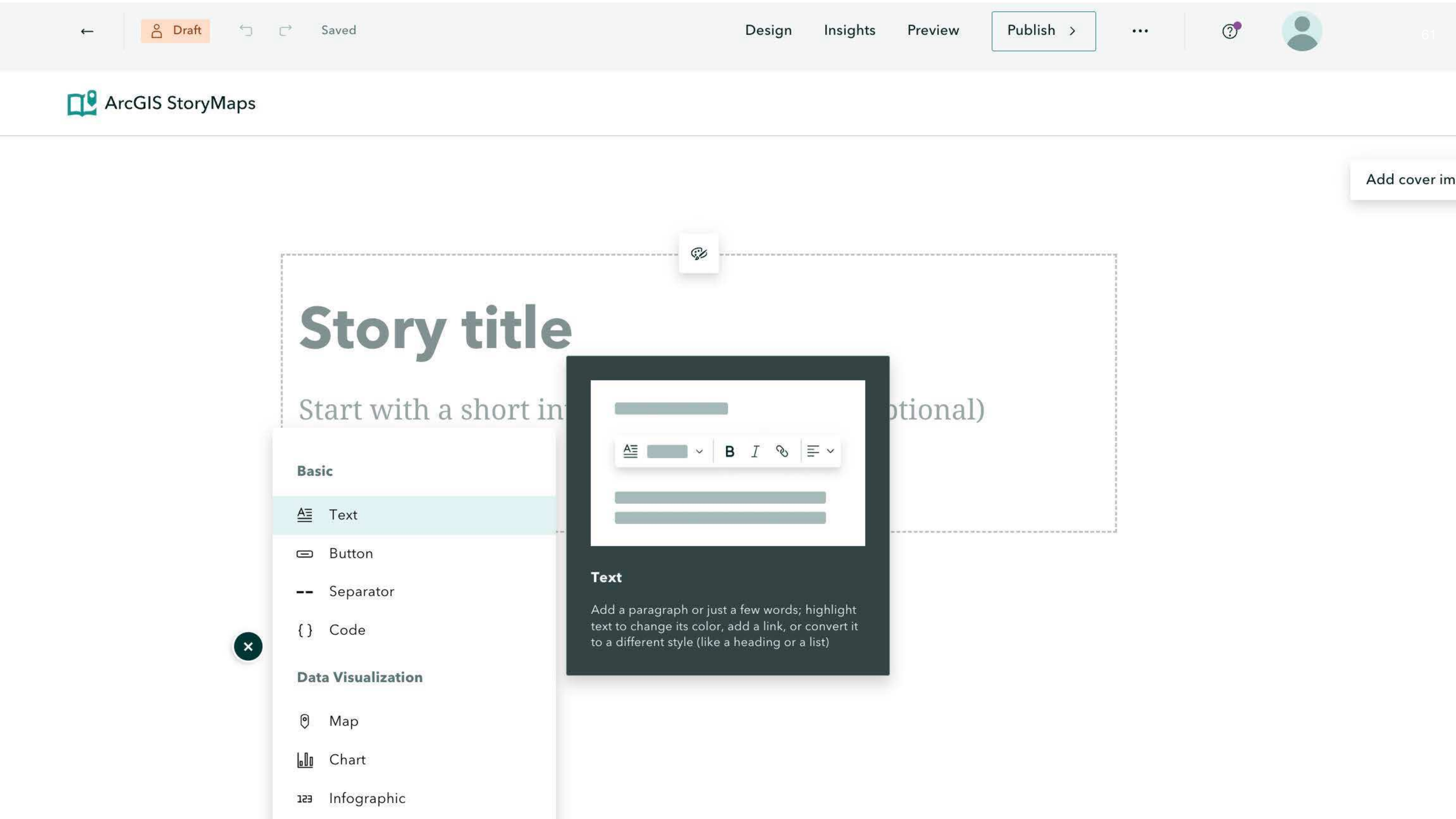
Draft
Saved
Design
Insights
Preview
Publish
ArcGIS StoryMaps
Add cover im
Story title
Start with a short in
otional)
Basic
Text
Button
Separator
Code
Data Visualization
Map
Chart
Infographic
Text
Add a paragraph or just a few words; highlight text to change its color, add a link, or convert it to a different style (like a heading or a list)

Dodawanie zdjęcia

Dodaj pierwsze zdjęcie

Kliknij **„+"** pod tekstem i wybierz **„Image" (Obraz)**.

Masz dwie opcje:

- **Upload** — wgranie zdjęcia z komputera lub telefonu
- **Link** — wklejenie adresu URL zdjęcia z internetu

Na próbę: zrób zdjęcie smartfonem (czegokolwiek — widoku za oknem, filiżanki na stole) i wgraj je do swojego projektu.

Po wgraniu możesz:

- dodać podpis pod zdjęciem
- wybrać sposób wyświetlania (małe, średnie, na pełną szerokość)

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Michał Żadkowski
Draft

Separator
Code

Data Visualization

Map
Chart
Infographic
Table

Media

Image
360 image
Image gallery
Video

onsectetur adipiscing elit. Curabitur vestibulum, mi nec
is luctus dui, ac varius sem nulla non sapien. Integer nec
mentum elit. Vivamus aliquet lorem ac lorem tincidunt, sit
. Sed suscipit, lacus sit amet luctus dapibus, velit orci facilisis
in eros. Suspendisse potenti. Aenean nec lobortis metus.
l bibendum laoreet. Cras sit amet ligula eget urna suscipit

Image

Spruce up your story by uploading a photo or linking to one on the web

Podgląd

Jak wygląda Twoja strona?

Kliknij przycisk **„Preview" (Podgląd)** w górnym menu.

Zobaczysz swoją stronę tak, jak zobaczy ją odbiorca — z tytułem, tekstem i zdjęciem.

To jest właśnie StoryMap. Na razie prosta, ale w ciągu kursu będziemy dodawać:

- kolejne zdjęcia i galerie
- mapy z zaznaczonymi miejscami
- nagrania dźwiękowe
- materiały filmowe

Wróć do edycji klikając „Edit” lub strzałkę wstecz.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

ArcGIS StoryMaps

Michał Zadkowski

Draft

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Curabitur vestibulum, mi nec commodo mattis, magna turpis luctus dui, ac varius sem nulla non sapien. Integer nec hendrerit ex. Mauris ac condimentum elit. Vivamus aliquet lorem ac lorem tincidunt, sit amet ultricies metus tristique. Sed suscipit, lacus sit amet luctus dapibus, velit orci facilisis eros, vel rhoncus urna purus in eros. Suspendisse potenti. Aenean nec lobortis metus. Phasellus sed magna vitae nisl bibendum laoreet. Cras sit amet ligula eget urna suscipit accumsan.

Zapisywanie

Zapisywanie i publikacja

StoryMaps zapisuje Twoją pracę automatycznie — nie musisz klikać „Zapisz”.

Ważne rozróżnienie:

- Draft (Wersja robocza) — widzisz ją tylko Ty. Możesz edytować, zmieniać, usuwać.
- Published (Opublikowana) — widoczna dla wszystkich, którzy mają link.

Na razie zostajemy w wersji roboczej. Opublikujemy dopiero gotowy projekt pod koniec kursu.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Skąd brać treść?

Skąd weźmiemy materiały do naszych narracji?

W kolejnych warsztatach nauczymy się:

Warsztat	Czego się nauczysz	Co zyskasz
4–6	Fotografowania smartfonem	Zdjęcia miejsc, ludzi, detali
7–9	Nagrywania dźwięku	Wywiady, wspomnienia, dźwięki otoczenia
10–11	Filmowania smartfonem	Krótkie materiały dokumentalne
12	Montażu i finalizacji	Gotowa mapa narracyjna

Ale zanim zaczniemy zbierać materiały — musimy wiedzieć, **jaką historię chcemy opowiedzieć**. Tym zajmiemy się na następnych zajęciach.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Jaką historię warto opowiedzieć?

Pomyśl o swoim miejscu

Każde miejsce ma historie warte opowiedzenia.

- **Miejsce, które się zmieniło** — jak wyglądała ulica 30 lat temu? Co stało w miejscu nowego bloku?
- **Człowiek, który pamięta** — kto w Twojej okolicy ma wspomnienia, które warto nagrać?
- **Tradycja, która odchodzi** — jakie zwyczaje, rzemiosła, przepisy zanikają?
- **Dźwięk, który zniknie** — jak brzmi targ, warsztat rzemieślniczy, stara szkoła?
- **Droga, którą warto przejść** — ścieżka, trasa, szlak z historią

Nie musisz jeszcze decydować. Ale zacznij myśleć.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Przykłady tematów

Przykładowe tematy narracji

- **„Trzy domy”** — historia trzech budynków przy jednej ulicy w trzech epokach
- **„Głosy rynku”** — nagrania dźwiękowe z lokalnego targu, wywiady ze sprzedawcami
- **„Droga do szkoły”** — jak wyglądała codzienna trasa do szkoły 50 lat temu vs. dziś
- **„Ostatni kowal”** — portret filmowy lokalnego rzemieślnika
- **„Mapa babcinych przepisów”** — tradycyjne potrawy przypisane do miejsc na mapie

To tylko inspiracje. Twoja historia może być zupełnie inna — ważne, żeby była lokalna, osobista i prawdziwa.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Zadanie do następnych zajęć

Przed kolejnym warsztatem

Pomyśl o temacie swojej narracji. Zadaj sobie pytania:

- Jakie miejsce w mojej okolicy chciałbym pokazać innym?
- Kogo mógłbym nagrać — kto ma ciekawą historię do opowiedzenia?
- Co w mojej okolicy zmienia się lub znika?

Nie musisz mieć gotowej odpowiedzi. Wystarczy, że zaczniesz obserwować swoje otoczenie z myślą: **„co tu jest warte opowiedzenia?”**

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Co dalej?

Na następnych zajęciach

Warsztat 2: Planowanie własnej narracji

- Jak budować opowieść — bohater, miejsce, zmiana, emocja
- Wybór tematu i stworzenie planu Twojej historii
- Storyboard — co chcesz pokazać i w jakiej kolejności

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Podsumowanie

Czego się dziś nauczyliśmy?

- ☑ Wiemy, czym jest cyfrowa narracja i dlaczego warto ją tworzyć
- ☑ Widzieliśmy przykłady gotowych projektów w ArcGIS StoryMaps
- ☑ Zalogowaliśmy się do StoryMaps
- ☑ Stworzyliśmy pierwszą próbną stronę z tytułem, tekstem i zdjęciem
- ☑ Wiemy, jaki jest plan całego kursu

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Planowanie własnej narracji

BLOK I: Wprowadzenie do cyfrowych narracji

Warsztat 2 z 12

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Czego się dziś nauczysz

Po tym warsztacie:

- Wiesz, jak zbudować dobrą opowieść — znasz jej podstawowe elementy
- Masz wybrany temat swojej cyfrowej narracji
- Masz gotowy storyboard — plan tego, co chcesz pokazać
- Wiesz, jakie materiały musisz zebrać na kolejnych warsztatach

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Przypomnienie

Co już wiemy?

Na poprzednich zajęciach:

- Dowiedzieliśmy się, czym jest cyfrowa narracja
- Zobaczyliśmy przykłady gotowych projektów w StoryMaps
- Zalogowaliśmy się i stworzyliśmy próbną stronę

Dziś przechodzimy od inspiracji do planowania — Twojej własnej historii.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Jak opowiadać historie?

Zanim weźmiemy do ręki aparat lub mikrofon — musimy wiedzieć, co chcemy opowiedzieć.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Elementy dobrej opowieści

Każda dobra opowieść ma cztery elementy

1. **Bohater** — kto jest w centrum historii? Człowiek, miejsce, tradycja?
2. **Miejsce** — gdzie to się dzieje? Konkretna ulica, budynek, krajobraz?
3. **Zmiana** — co się wydarzyło? Co było kiedyś, a co jest teraz?
4. **Emocja** — dlaczego to jest ważne? Co czujemy, słuchając tej historii?

Nie potrzeba skomplikowanej fabuły. Wystarczy jedno miejsce, jedna zmiana, jeden głos.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Bohater

Element 1: Bohater

Bohaterem cyfrowej narracji może być:

- **Osoba** — sąsiadka, rzemieślnik, nauczycielka, babcia
- **Miejsce** — budynek, plac, droga, rzeka
- **Przedmiot** — narzędzie, przepis, strój, maszyna
- **Tradycja** — zwyczaj, święto, sposób pracy

Pytanie do siebie: *Kto lub co jest w centrum mojej historii?*

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Miejsce

Element 2: Miejsce

Cyfrowa narracja jest zawsze gdzieś osadzona — dlatego używamy mapy.

Dobre pytania:

- **Gdzie dokładnie to się dzieje?**
- **Czy mogę tam pojechać i zrobić zdjęcia?**
- **Czy to miejsce zmieniło się na przestrzeni lat?**
- **Czy istnieją archiwalne zdjęcia tego miejsca?**

Im bardziej konkretne miejsce, tym lepsza historia.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Zmiana

Element 3: Zmiana

Opowieść bez zmiany to opis. Zmiana nadaje historii napięcie i sens.

Przykłady zmian:

- **Budynek, który stał tu od 100 lat — wyburzono go w zeszłym roku**
- **Rzemiosło, które kiedyś uprawiało pół wsi — dziś robi to jedna osoba**
- **Ulica pełna sklepów — dziś puste witryny**
- **Tradycja, którą znali wszyscy — dziś pamięta ją garstka**

Pytanie: Co się zmieniło? Co znika?

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Emocja

Element 4: Emocja

Dlaczego ta historia jest warta opowiedzenia?

- **Czy budzi nostalgię** — tęsknotę za czymś, co odchodzi?
- **Czy wywołuje podziw** — zachwyt nad umiejętnością lub pięknem?
- **Czy daje ciekawość** — chęć dowiedzenia się więcej?
- **Czy wzbudza niepokój** — poczucie, że trzeba to utrwalić, zanim zniknie?

Nie musisz tego zapisywać — wystarczy, że to czujesz. Emocja przeniesie się na odbiorcę.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Przykład zastosowania

Jak te elementy działają razem?

Temat: **„Ostatni kowal”**

- **Bohater:** Pan Stanisław, 78 lat, kowal
- **Miejsce:** kuźnia przy ulicy Lipowej
- **Zmiana:** kiedyś w okolicy było 5 kuźni, dziś została jedna — i pan Stanisław przechodzi na emeryturę
- **Emocja:** podziw dla rzemiosła, niepokój, że to zniknie na zawsze

Z tych czterech elementów rodzi się plan: co sfotografować, kogo nagrać, co sfilmować.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Jeszcze jeden przykład

Jak te elementy działają razem?

Temat: **„Droga do szkoły”**

- **Bohater:** trasa, którą dzieci chodziły do szkoły 50 lat temu
- **Miejsce:** kilka punktów na mapie — dom, skrzyżowanie, szkoła
- **Zmiana:** droga gruntowa zamieniła się w asfalt, pola w osiedle, szkoła w magazyn
- **Emocja:** nostalgia, zaskoczenie skalą zmian

Z tych czterech elementów rodzi się plan: co sfotografować, kogo nagrać, co sfilmować.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Jeszcze jeden przykład

Jak te elementy działają razem?

Materiały do zebrania:

- **Zdjęcia współczesne tych samych miejsc**
- **Archiwalne fotografie (jeśli istnieją)**
- **Nagranie rozmowy z kimś, kto tą drogą chodził**
- **Krótki film z przejścia tą trasą dziś**

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Czas na Twój temat

Zastanówmy się, jaką historię chcesz opowiedzieć.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Kategorie tematów

Pięć kategorii, które mogą pomóc

Jeśli nie masz jeszcze pomysłu — pomyśl w jednej z tych kategorii:

- **Miejsce, które się zmieniło** — budynek, ulica, plac
- **Człowiek, który pamięta** — starszy mieszkaniec ze wspomnieniami
- **Rzemiosło lub tradycja** — coś, co zanika
- **Droga lub szlak** — trasa z historią
- **Smak lub dźwięk** — przepis, melodia, odgłos miejsca

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Ćwiczenie: wybór tematu

Wybierz swój temat

Weź kartkę i odpowiedz na pytania:

1. **O czym chcę opowiedzieć? (jedno zdanie)**
2. **Kto jest bohaterem?**
3. **Gdzie to się dzieje? (konkretne miejsce)**
4. **Co się zmieniło lub zmienia?**
5. **Dlaczego to jest ważne?**

Nie szukaj idealnego tematu — szukaj tematu, który jest Ci bliski.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Prezentacja pomysłów

Podziel się swoim pomysłem

Opowiedz grupie w 2–3 zdaniach:

- **O czym jest Twoja historia?**
- **Gdzie się dzieje?**
- **Dlaczego to Cię interesuje?**

Nie oceniamy — inspirujemy się nawzajem.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Od pomysłu do planu

Masz temat. Teraz zaplanujmy, jakie materiały będą potrzebne.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Co to jest storyboard?

Plan Twojej narracji

Storyboard to po prostu lista kolejnych „scen" Twojej opowieści.

Dla każdej sceny określasz:

- **Co widzi odbiorca** — zdjęcie? film? mapa?
- **Co słyszy** — nagranie rozmowy? dźwięk otoczenia? cisza?
- **Co czyta** — krótki tekst? podpis? cytat?

Nie musi być piękny. Może być napisany odręcznie na kartce. Ważne, żeby pokazywał kolejność i rodzaj materiałów.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Przykład storyboardu

„Ostatni kowal”

Scena	Odbiorca widzi	Odbiorca słyszy	Tekst
1. Intro	Zdjęcie kuźni z zewnątrz	–	„Przy ulicy Lipowej stoi ostatnia kuźnia w okolicy”
2. Bohater	Portret pana Stanisława	Nagranie: pan S. opowiada, jak zaczynał	Krótki biogram
3. Rzemiosło	Film: praca przy kowadle	Dźwięk kuźni — młot, ogień	–
4. Zmiana	Mapa: 5 kuźni kiedyś vs. 1 dziś	–	„W latach 70. było tu pięć kuźni..."
5. Przyszłość	Zdjęcie zamkniętych drzwi kuźni	Nagranie: pan S. mówi o emeryturze	„Kto przejmie kuźnię?”

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Jak myśleć o scenach

Ile scen potrzeba?

- **Minimum 4–5 scen** — intro, bohater, sedno, zmiana, zakończenie
- **Maksimum 8–10 scen** — więcej nie znaczy lepiej

Każda scena to jeden „ekran” w StoryMaps — blok tekstu, zdjęcie, mapa lub nagranie.

Prosta zasada: jeśli nie wiesz, co w danej scenie pokaże się odbiorcy — scena jest jeszcze niepotrzebna.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Ćwiczenie: storyboard

Stwórz swój storyboard

Na kartce lub w tabeli rozpisz 5–7 scen swojej narracji.

Dla każdej sceny zapisz:

- **Co widzi odbiorca (zdjęcie / film / mapa)**
- **Co słyszy (nagranie / cisza)**
- **Krótki opis tekstu**

Nie martw się, że nie masz jeszcze zdjęć ani nagrań — planujesz, co trzeba będzie zebrać.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Jakie materiały będą Ci potrzebne?

Storyboard pokazuje nie tylko, co chcesz opowiedzieć — ale też co musisz przygotować.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Checklista materiałów

Materiały do zebrania

Zdjęcia:

- Jakie miejsca muszę sfotografować?
- Czy potrzebuję zdjęć archiwalnych? Skąd je wziąć?
- Czy potrzebuję portretów ludzi?

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Checklista materiałów

Materiały do zebrania

Nagrania dźwiękowe:

- Kogo chcę nagrać? O co zapytać?
- Jakie dźwięki otoczenia warto uchwycić?

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Checklista materiałów

Materiały do zebrania

Film:

- Czy potrzebuję materiału filmowego? Jakiego?
- Czy wystarczy krótki klip, czy potrzebuję dłuższej relacji? Kogo chcę nagrać? O co zapytać?

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Materiały archiwalne

Skąd brać materiały archiwalne?

Stare zdjęcia i dokumenty mogą wzbogacić Twoją narrację:

- **Domowe archiwa** — albumy rodzinne, stare pocztówki
- **Biblioteka lokalna** — zbiory regionalne, stare gazety
- **Muzeum regionalne** — fotografie, mapy, dokumenty
- **Urząd gminy** — archiwalne plany, zdjęcia urzędowe
- **Sąsiedzi i znajomi** — „Czy ma Pan/Pani stare zdjęcia tego miejsca?”

Pamiętaj: na następnych zajęciach omówimy, jak legalnie korzystać z cudzych materiałów.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Struktura w StoryMaps. Jak to będzie wyglądać?

Twój storyboard przełoży się na konkretne bloki w StoryMaps

Element storyboardu	Blok w StoryMaps
Zdjęcie miejsca	Image (obraz)
Portret bohatera	Image z podpisem
Nagranie rozmowy	Embed audio
Krótki film	Embed video
Lokalizacja na mapie	Map
Opis, komentarz	Text
Porównanie kiedyś/dziś	Swipe

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Ćwiczenie: wpis do StoryMaps

Dodaj plan do StoryMaps

Otwórz swój projekt testowy z poprzednich zajęć.

1. Zmień tytuł na roboczy tytuł swojej narracji
2. Dodaj blok tekstowy z krótkim opisem: o czym będzie Twoja historia (2–3 zdania)
3. Jeśli masz już jakieś zdjęcie związane z tematem — dodaj je

To wciąż wersja robocza. Ale Twój projekt w StoryMaps zaczyna nabierać kształtu.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

ArcGIS StoryMaps

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Curabitur vestibulum, mi nec commodo mattis, magna turpis luctus dui, ac varius sem nulla non sapien. Integer nec hendrerit ex. Mauris ac condimentum elit. Vivamus aliquet lorem ac lorem tincidunt, sit

Wspólny przegląd projektów

Obejrzyjmy wspólnie, co mamy

- Każdy pokazuje swój tytuł i krótki opis w StoryMaps
- Dyskutujemy: czy temat jest wystarczająco konkretny?
- Podpowiadamy sobie nawzajem: jakie materiały warto zebrać

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Zadanie na następne zajęcia

Przed kolejnym warsztatem

1. Doprecyzuj swój storyboard — uzupełnij brakujące sceny
2. Zacznij rozglądać się za materiałami archiwalnymi
3. Jeśli planujesz nagrać rozmowę z kimś — umów się wstępnie
4. Sprawdź, czy masz wystarczająco dużo miejsca w telefonie na zdjęcia i nagrania

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Co dalej?

Na następnych zajęciach

Warsztat 3: Etyka, prawa autorskie i bezpieczeństwo

- Co wolno publikować, a czego nie
- Jak legalnie korzystać z cudzych zdjęć i materiałów
- Jak uzyskać zgodę na nagranie rozmowy
- Bezpieczeństwo danych w internecie

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Podsumowanie

Czego się dziś nauczyliśmy?

- ☑ Znamy cztery elementy dobrej opowieści: bohater, miejsce, zmiana, emocja
- ☑ Wybraliśmy temat swojej cyfrowej narracji
- ☑ Stworzyliśmy storyboard — plan kolejnych scen
- ☑ Wiemy, jakie materiały musimy zebrać
- ☑ Zaktualizowaliśmy nasz projekt w StoryMaps

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Etyka, prawa autorskie i bezpieczeństwo

BLOK I: Wprowadzenie do cyfrowych narracji

Warsztat 3 z 12

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

Czego się dziś nauczysz

Po tym warsztacie:

- Wiesz, co wolno publikować, a czego nie
- Rozumiesz podstawy prawa autorskiego i licencji Creative Commons
- Potrafisz przygotować formularz zgody na nagranie
- Znasz zasady ochrony danych osobowych (RODO)
- Wiesz, skąd legalnie pobierać zdjęcia, dźwięki i muzykę

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Dlaczego to ważne?

Czemu musimy o tym mówić?

Tworząc cyfrową narrację, będziemy:

- Fotografować ludzi i miejsca
- Nagrywać rozmowy i wywiady
- Używać cudzych zdjęć (archiwalnych, z internetu)
- Publikować materiały w internecie

Każde z tych działań wiąże się z zasadami prawnymi i etycznymi. Lepiej je poznać teraz — zanim zaczniemy zbierać materiały.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Prawo autorskie — podstawy

Co to znaczy, że coś jest „chronione prawem autorskim"?

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Prawo autorskie

Co jest chronione?

Prawie wszystko, co ktoś stworzył, jest automatycznie chronione:

- **Zdjęcia** (nawet amatorskie, zrobione telefonem)
- **Nagrania dźwiękowe i muzyka**
- **Filmy i materiały wideo**
- **Teksty** (artykuły, książki, posty w internecie)
- **Grafiki, ilustracje, mapy**

Nie musisz nigdzie rejestrować swojego dzieła — ochrona powstaje automatycznie w momencie stworzenia.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Prawo autorskie

Co to oznacza dla nas w praktyce?

- Nie możesz po prostu pobrać zdjęcia z internetu i wstawić do swojego StoryMap
- Nie możesz użyć cudzej muzyki jako tła do filmu
- Nie możesz skopiować tekstu z Wikipedii bez podania źródła
- Nawet stare zdjęcie z archiwum może mieć właściciela

Zasada ogólna: jeśli czegoś nie stworzyłeś sam — musisz sprawdzić, czy możesz tego użyć.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Wyjątki

Kiedy MOŻESZ użyć cudzych materiałów?

- **Masz zgodę autora** — najlepiej pisemną
- **Materiał ma otwartą licencję** — np. Creative Commons
- **Materiał jest w domenie publicznej** — prawa autorskie wygasły
- **Cytat** — krótki fragment z podaniem źródła (w celach edukacyjnych, krytycznych)

W naszym projekcie najczęściej skorzystamy z opcji 1 i 2.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Licencje Creative Commons

Darmowe materiały, z których możesz korzystać — legalnie.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Co to jest Creative Commons?

(CC) — co to jest?

To system licencji, dzięki któremu autorzy mogą udostępnić swoje dzieła do darmowego użytku — na określonych warunkach.

Najważniejsze oznaczenia:

- **CC BY** — możesz użyć, ale musisz podać autora
- **CC BY-SA** — jak wyżej + Twoje dzieło musi mieć tę samą licencję
- **CC BY-NC** — możesz użyć, ale nie do celów komercyjnych
- **CC BY-ND** — możesz użyć, ale nie możesz modyfikować
- **CC0** — brak ograniczeń, jak domena publiczna

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

The CC Licenses

There are six different license types, listed from most to least permissive here:

CC BY

This license enables reusers to distribute, remix, adapt, and build upon the material in any medium or format, so long as attribution is given to the creator. The license allows for commercial use. CC BY includes the following elements:

Credit must be given to you, the creator.

CC BY-SA

This license enables reusers to distribute, remix, adapt, and build upon the material in any medium or format, so long as attribution is given to the creator. The license allows for commercial use. If you remix, adapt, or build upon the material, you must license the modified material under the same or a compatible license. CC BY-SA includes the following elements:

Credit must be given to you, the creator.

Adaptations must be shared under the same terms.

CC BY-ND

This license enables reusers to copy and distribute the material in any medium or format in unadapted form only, and only so long as attribution is given to the creator. The license allows for commercial use. CC BY-ND includes the following elements:

Credit must be given to you, the creator.

No derivatives or adaptations of your work are permitted.

CC BY-NC

This license enables reusers to distribute, remix, adapt, and build upon the material in any medium or format for noncommercial purposes only, and only so long as attribution is given to the creator. CC BY-NC includes the following elements:

Credit must be given to you, the creator.

Only noncommercial use of your work is permitted. *Noncommercial means not primarily intended for or directed towards commercial advantage or monetary compensation.*

CC BY-NC-SA

This license enables reusers to distribute, remix, adapt, and build upon the material in any medium or format for noncommercial purposes only ifattribution is given to the creator. If you remix, adapt, or build upon the material, you must license the modified material under the same or a compatible license. CC BY-NC-SA includes the following elements:

Credit must be given to you, the creator.

Only noncommercial use of your work is permitted. *Noncommercial means not primarily intended for or directed towards commercial advantage or monetary compensation.*

Adaptations must be shared under the same terms.

CC BY-NC-ND

This license enables reusers to copy and distribute the material in any medium or format in unadapted form only, for noncommercial purposes only, and only if attribution is given to the creator. CC BY-NC-ND includes the following elements:

Credit must be given to you, the creator.

Only noncommercial use of your work is permitted. *Noncommercial means not primarily intended for or directed towards commercial advantage or monetary compensation.*

No derivatives or adaptations of your work are permitted.

Skąd brać darmowe materiały?

Banki darmowych zasobów

Zdjęcia:

Pixabay (pixabay.com) — darmowe, bez konieczności podawania autora

Unsplash (unsplash.com) — darmowe zdjęcia wysokiej jakości

Wikimedia Commons (commons.wikimedia.org) — ogromna baza

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Skąd brać darmowe materiały?

Banki darmowych zasobów

Dźwięki i muzyka:

Freesound (freesound.org) — dźwięki otoczenia, efekty

Free Music Archive (freemusicarchive.org) — muzyka na otwartych licencjach

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Skąd brać darmowe materiały?

Banki darmowych zasobów

Wyszukiwanie CC:

search.creativecommons.org — wyszukiwarka materiałów CC

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Ćwiczenie: wyszukiwanie

Znajdź legalne zdjęcie

- Wejdź na stronę pixabay.com lub unsplash.com
- Wyszukaj zdjęcie związane z Twoim tematem narracji (np. „kuźnia", „targ", „wiejska droga")
- Sprawdź licencję — czy możesz użyć tego zdjęcia?
- Pobierz jedno zdjęcie na komputer

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Fotografowanie i nagrywanie ludzi

Kiedy potrzebujesz zgody — i jak ją uzyskać.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Zgoda na wizerunek

Fotografowanie ludzi — kiedy potrzebujesz zgody?

Zawsze, gdy osoba jest rozpoznawalna na zdjęciu lub nagraniu i planujesz to opublikować.

Wyjątki (nie potrzebujesz zgody):

- Osoby w tłumie, na wydarzeniu publicznym
- Osoby publiczne w kontekście ich funkcji
- Zdjęcia, na których osoba jest nierozpoznawalna

W naszym projekcie: nagrywamy konkretne osoby, robimy portrety, prowadzimy wywiady — **zawsze potrzebujemy zgody.**

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

RODO w skrócie

RODO — co musimy wiedzieć?

RODO (Ogólne Rozporządzenie o Ochronie Danych) obowiązuje w całej Unii Europejskiej.

Dla naszego projektu najważniejsze zasady:

- **Zgoda musi być dobrowolna** — nikt nie może być zmuszony do nagrania
- **Zgoda musi być świadoma** — osoba wie, do czego materiał zostanie użyty
- **Zgoda musi być konkretna** — nie „na wszystko", tylko na określony cel
- **Można ją wycofać** — osoba może poprosić o usunięcie materiału

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Formularz zgody

Co powinien zawierać?

Prosty formularz zgody na nagranie/zdjęcie powinien zawierać:

- **Kto zbiera materiał** — nazwa projektu, organizacja
- **Jaki materiał** — zdjęcie / nagranie audio / film
- **W jakim celu** — publikacja w StoryMaps, materiały edukacyjne
- **Gdzie będzie opublikowany** — internet, konkretna strona
- **Podpis osoby wyrażającej zgodę i data**
- **Informacja o prawie do wycofania zgody**

Na następnym slajdzie — gotowy wzór.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Wzór formularza

ZGODA NA WYKORZYSTANIE WIZERUNKU / NAGRANIA

Ja, _____ (imię i nazwisko), wyrażam zgodę na utrwalenie mojego wizerunku / głosu w formie: □ zdjęcia □ nagrania audio □ nagrania wideo

w ramach projektu: _____

Materiał zostanie wykorzystany w celach edukacyjnych i opublikowany w internecie w formie cyfrowej narracji (ArcGIS StoryMaps).

Wiem, że mogę wycofać zgodę w dowolnym momencie, kontaktując się z: _____

Data: _____ Podpis: _____

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Ćwiczenie: formularz

Wypełnij formularz zgody

Otrzymujesz wydrukowany wzór formularza zgody.

1. Przeczytaj go uważnie
2. Wypełnij go „na próbę" — wpisz swoje dane jako osobę wyrażającą zgodę
3. Zastanów się: czy wszystko jest jasne? Czy czegoś brakuje?

Dyskusja: Jakie pytania mogą mieć osoby, które poprosimy o zgodę?

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Etyka w dokumentowaniu historii

Prawo to minimum. Etyka idzie dalej.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Szacunek dla bohatera

Szacunek dla osób i miejsc

Kilka zasad, o których warto pamiętać:

- **Nie nagrywaj nikogo bez wiedzy i zgody** — nawet jeśli prawo na to pozwala
- **Nie publikuj materiałów, które mogą kogoś skrzywdzić** — nawet nieintencjonalnie
- **Daj osobie nagrywanej prawo do wglądu** — pokaż, co opublikujesz
- **Szanuj prywatność** — nie wszystko, co ciekawe, nadaje się do publikacji
- **Bądź wierny prawdzie** — nie manipuluj kontekstem zdjęć ani wypowiedzi

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Trudne sytuacje

Co zrobić, gdy...

...ktoś nie chce być nagrywany? Uszanuj to. Nie nalegaj. Może zgodzi się na nagranie głosu bez pokazywania twarzy.

...ktoś opowiada coś bardzo osobistego? Zapytaj wprost: „Czy mogę to opublikować? Czy czuje się Pan/Pani z tym komfortowo?"

...chcesz użyć zdjęcia osoby, która już nie żyje? Porozmawiaj z rodziną. Wykaż się wrażliwością.

...nie jesteś pewien, czy możesz coś opublikować? W razie wątpliwości — nie publikuj. Albo zapytaj trenera.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Bezpieczeństwo w internecie

Twoje materiały będą w sieci — co warto wiedzieć.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Bezpieczeństwo danych

Podstawowe zasady

- Silne hasło do konta ArcGIS — minimum 8 znaków, litery + cyfry + znaki specjalne
- Nie udostępniaj hasła innym osobom
- Uważaj, co publikujesz — raz wrzucone do internetu, trudno usunąć
- Nie podawaj adresów domowych osób nagrywanych — chyba że się na to zgodzą
- Rób kopie zapasowe materiałów — w chmurze lub na dysku zewnętrznym

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Bezpieczeństwo zdjęć

Metadane zdjęć — ukryte informacje

Każde zdjęcie zrobione smartfonem zawiera ukryte dane (metadane EXIF):

- Datę i godzinę wykonania
- Model telefonu
- Lokalizację GPS (jeśli włączona)

Zanim opublikujesz zdjęcie — **zastanów się, czy chcesz ujawniać te dane.**

Jak usunąć metadane:

- Na komputerze: Właściwości pliku → Usuń dane osobowe
- W Snapseed: eksportuj zdjęcie — metadane zostaną usunięte automatycznie

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Podsumowanie zasad

7 zasad twórcy cyfrowej narracji

1. **Twórz własne materiały** — to najprostsza droga
2. **Korzystaj z legalnych źródeł** — Pixabay, Unsplash, CC
3. **Zawsze pytaj o zgodę** — na zdjęcie, nagranie, film
4. **Używaj formularza zgody** — pisemna zgoda chroni obie strony
5. **Szanuj prywatność** — nie publikuj tego, co może kogoś skrzywdzić
6. **Podawaj źródła** — jeśli używasz cudzych materiałów
7. **Dbaj o bezpieczeństwo** — silne hasło, kopie zapasowe

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Przydatne linki

Przydatne strony

- **pixabay.com** — darmowe zdjęcia, grafiki, filmy
- **unsplash.com** — darmowe zdjęcia wysokiej jakości
- **freesound.org** — darmowe dźwięki i efekty
- **search.creativecommons.org** — wyszukiwarka materiałów CC
- **commons.wikimedia.org** — baza mediów Wikimedia

Zapisz sobie te adresy — przydadzą się przy zbieraniu materiałów.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Zadanie na następne zajęcia

Przed kolejnym warsztatem

1. Wydrukuj 2–3 formularze zgody — przydadzą się przy nagraniach terenowych
2. Sprawdź, czy w Twoim telefonie jest włączona lokalizacja GPS dla zdjęć — i zdecyduj, czy chcesz ją zostawić
3. Odwiedź Pixabay lub Unsplash — poszukaj zdjęć, które mogłyby uzupełnić Twoją narrację
4. Jeśli planujesz nagrywać konkretną osobę — porozmawiaj z nią wstępnie o zgodzie

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Co dalej?

Na następnych zajęciach

Warsztat 4: Podstawy fotografii mobilnej

- Ustawienia aparatu w smartfonie
- Zasady kompozycji — jak robić lepsze zdjęcia
- Pierwsze ćwiczenia fotograficzne

Zaczynamy zbierać materiały do Twoich narracji!

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Podsumowanie

Czego się dziś nauczyliśmy?

- ☑ Rozumiemy podstawy prawa autorskiego
- ☑ Wiemy, czym są licencje Creative Commons i gdzie szukać darmowych materiałów
- ☑ Znamy zasady RODO dotyczące nagrywania osób
- ☑ Mamy wzór formularza zgody i potrafimy go wypełnić
- ☑ Wiemy, jak dbać o bezpieczeństwo danych i prywatność

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Podstawy fotografii mobilnej

BLOK II: Fotografia cyfrowa smartfonem

Warsztat 4 z 12

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Czego się dziś nauczysz

Po tym warsztacie:

- Znasz podstawowe ustawienia aparatu w swoim smartfonie
- Potrafisz świadomie ustawić ostrość i ekspozycję
- Znasz zasady kompozycji — reguła trzecich, linie prowadzące, symetria
- Zrobiłeś pierwsze świadome zdjęcia z myślą o swojej narracji

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Dlaczego smartfon?

Smartfon to wystarczający aparat

- Współczesne smartfony robią zdjęcia lepsze niż profesjonalne aparaty sprzed 10 lat
- Masz go zawsze przy sobie — nie przegapisz momentu
- Zdjęcia od razu możesz wgrać do StoryMaps
- Nie potrzebujesz drogiego sprzętu, żeby opowiedzieć dobrą historię

Najważniejsze to nie sprzęt — a to, co i jak fotografujesz.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Poznaj swój aparat

Zanim zaczniemy robić zdjęcia — zobaczmy, co potrafi Twój telefon.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Uruchamianie aparatu

Aparat w smartfonie — podstawy

Otwórz aplikację aparatu w swoim telefonie.

Najważniejsze elementy, które powinieneś znaleźć:

- **Przycisk migawki** — duży okrągły przycisk na dole
- **Przełącznik foto/wideo** — zmiana trybu
- **Przedni/tylny aparat** — ikona obracającej się kamery
- **Zoom** — powiększanie (palcami lub przyciskami)
- **Ustawienia** — ikona koła zębatego

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

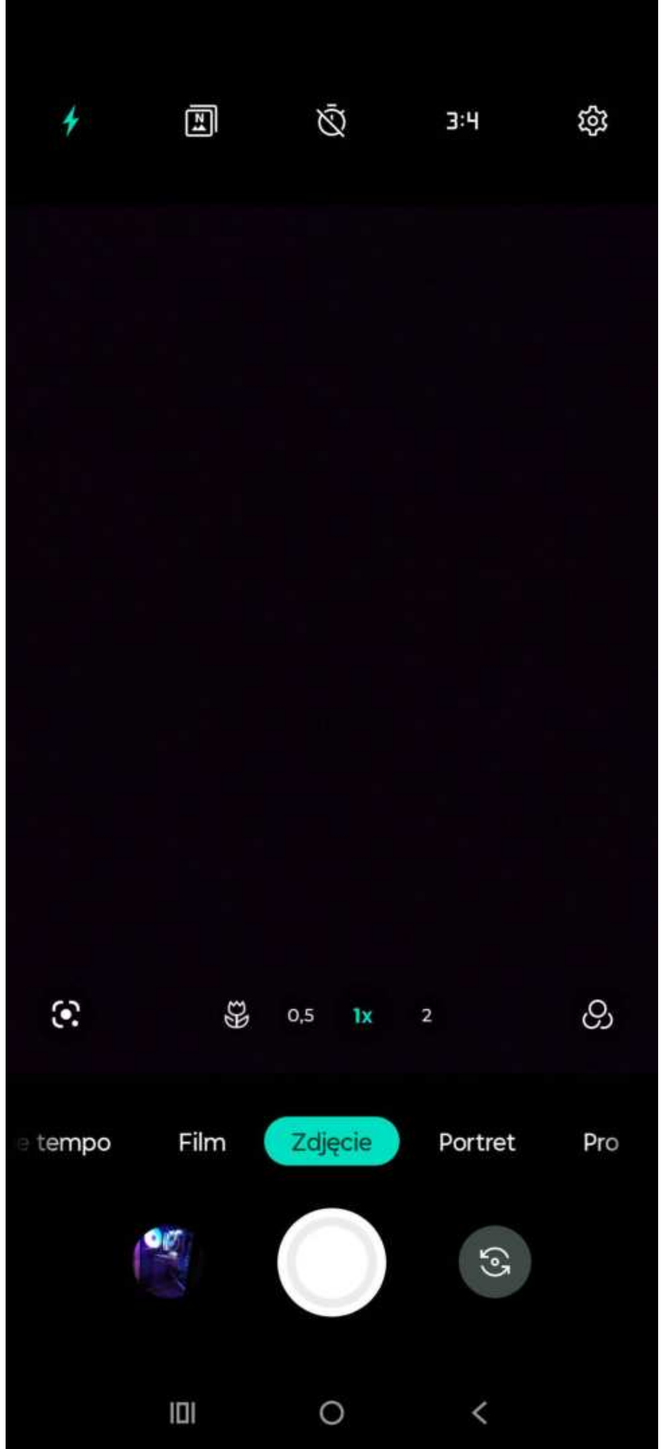
3:4
0,5
1x
2
tempo
Film
Zdjęcie
Portret
Pro

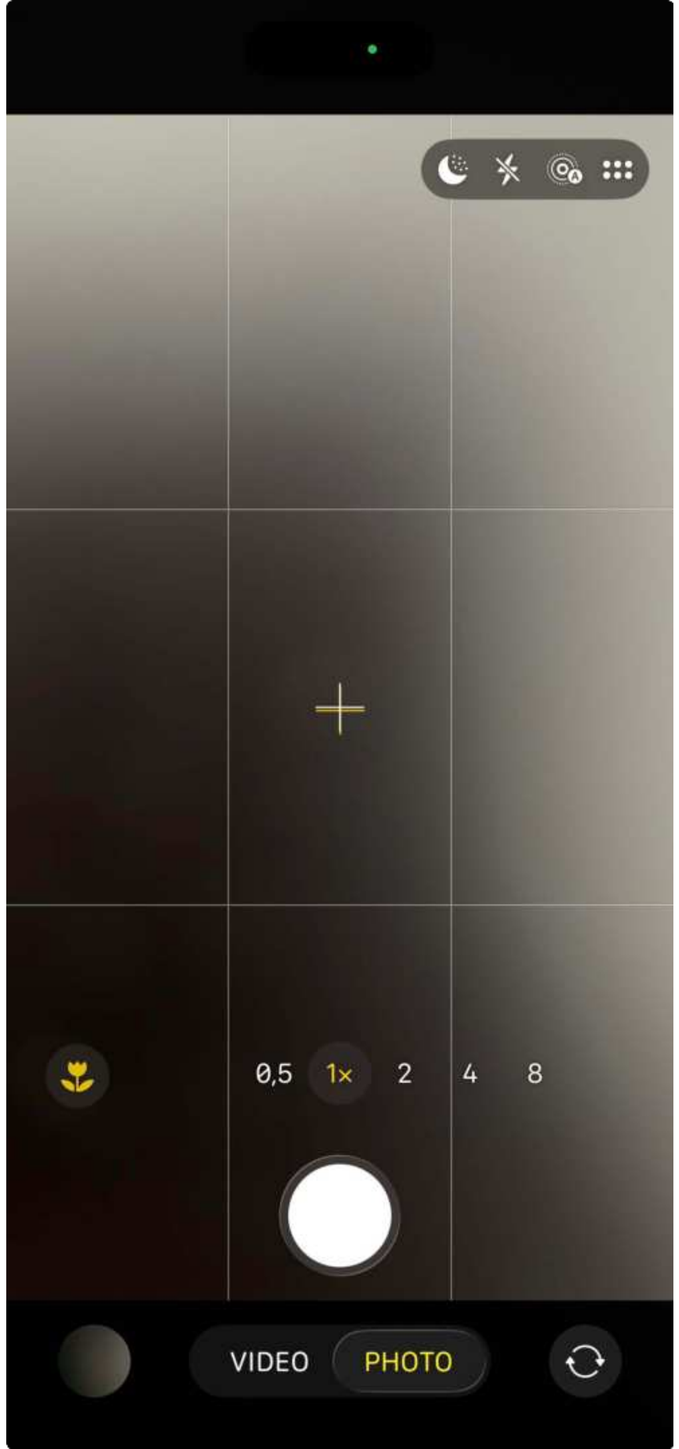
0,5
1x
2
4
8
VIDEO
PHOTO

Ostrość

Na co aparat „patrzy”

Smartfon automatycznie ustawia ostrość — ale nie zawsze tam, gdzie chcesz.

Jak ręcznie ustawić ostrość:

- Dotknij palcem ekranu w miejscu, które ma być ostre
- Pojawi się kwadrat lub kółko — to punkt ostrości
- Aparat dostosuje ostrość i jasność do tego miejsca

Ćwiczenie: Połóż dwa przedmioty w różnej odległości od aparatu. Dotknij bliższego — zobacz jak dalszy się rozmywa. Dotknij dalszego — efekt odwrotny.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Ekspozycja

„Jasność” zdjęcia

Czasem zdjęcie wychodzi za ciemne lub za jasne. Możesz to poprawić:

Na iPhonie: dotknij ekranu, potem przesuń palcem w górę (jaśniej) lub w dół (ciemniej)

Na Androidzie: dotknij ekranu, potem użyj suwaka jasności (ikona słońca)

Kiedy to ważne:

- Fotografujesz w ciemnym pomieszczeniu — rozjaśnij
- Fotografujesz pod światło (np. okno za plecami osoby) — rozjaśnij
- Fotografujesz śnieg lub jasną ścianę — przyciemnij

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Siatka

Twój najlepszy pomocnik

Włącz siatkę (grid) w ustawieniach aparatu. Dzieli ekran na 9 części.

Jak włączyć:

- iPhone: Ustawienia → Aparat → Siatka (Grid) → włącz
- Android: Aparat → Ustawienia → Linie siatki → włącz

Po co? Siatka pomaga stosować zasady kompozycji, o których za chwilę.

Włącz ją teraz i zostaw na stałe.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Inne przydatne ustawienia

HDR, Lampa, Timer

HDR (High Dynamic Range):

- Poprawia zdjęcia z dużym kontrastem (np. jasne niebo + ciemny budynek)
- Włącz tryb „Auto HDR" — telefon sam zdecyduje, kiedy go użyć

Lampa błyskowa:

- Prawie zawsze: wyłącz
- Lampa w telefonie daje ostre, płaskie światło — zdjęcia wyglądają nienaturalnie
- Lepiej szukać naturalnego światła

Timer:

- Przydatny, gdy chcesz być na zdjęciu lub unikać poruszenia

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Zasady kompozycji

Jak robić zdjęcia, które „dobrze wyglądają"?

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Reguła trzecich

Najważniejsza zasada kompozycji w fotografii.

Zasada: Nie umieszczaj głównego obiektu na środku kadru. Umieść go na przecięciu linii siatki.

- **Horyzont** — na górnej lub dolnej linii, nie na środku
- **Twarz osoby** — oczy na górnej linii
- **Budynek, drzewo** — na lewej lub prawej linii

Zdjęcia skomponowane według reguły trzecich są bardziej dynamiczne i ciekawe niż zdjęcia z obiektem na środku.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

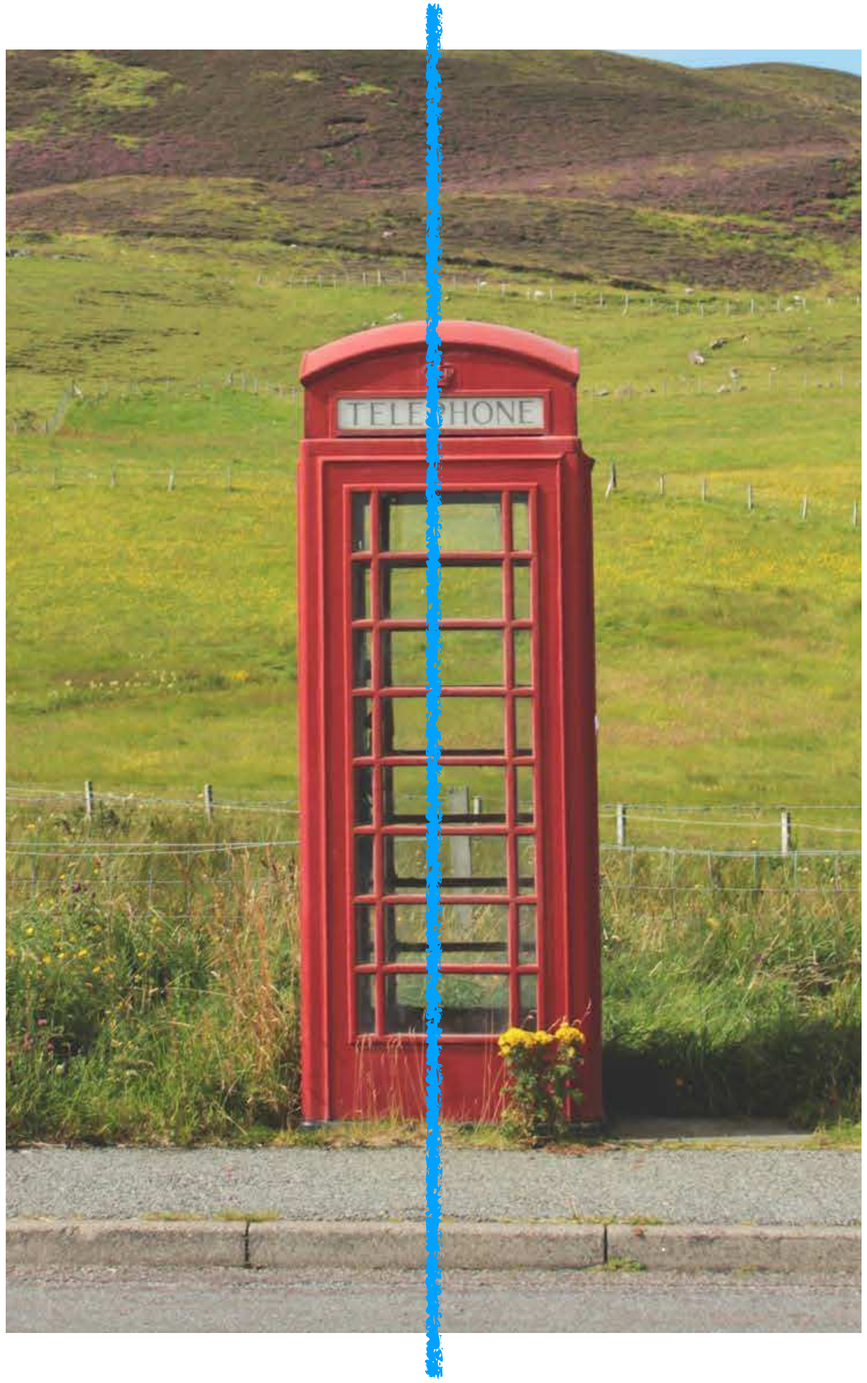
TELEPHONE

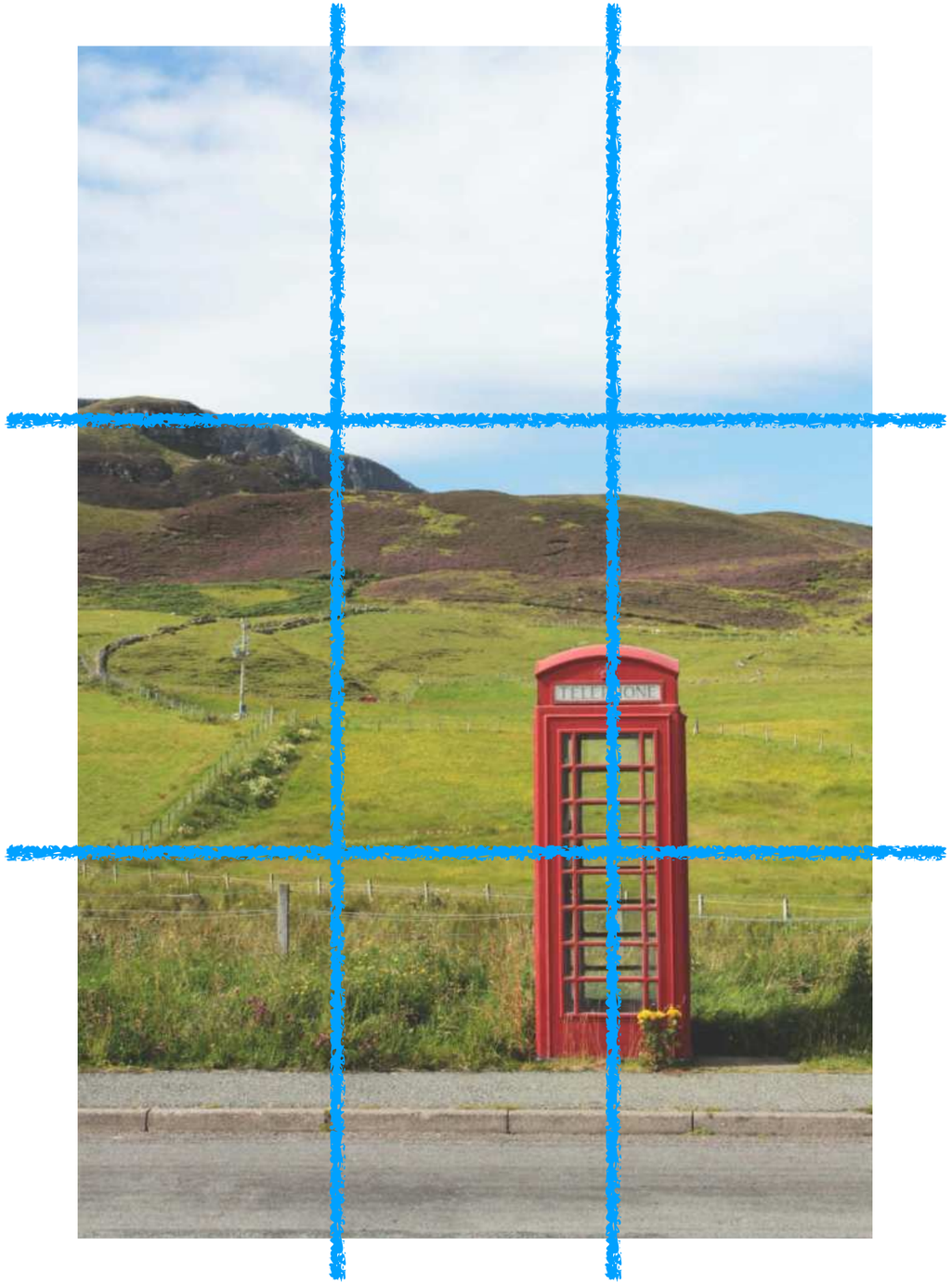

Linie prowadzące

Szukaj linii, które prowadzą wzrok w głąb zdjęcia.

- **Droga biegnąca w dal**
- **Płot, mur, rząd drzew**
- **Tor kolejowy, ścieżka**
- **Krawędź budynku**

Linie prowadzące nadają zdjęciu głębię i kierunek — wzrok odbiorcy podąża za nimi do głównego obiektu.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Perspektywa

Zmień punkt widzenia

Większość zdjęć robimy stojąc, trzymając telefon na wysokości oczu. To nudne.

Spróbuj:

- **Z dołu** — przykucnij, sfotografuj budynek patrząc w górę
- **Z góry** — podnieś telefon, sfotografuj stół, chodnik, wzór
- **Z bliska** — podejdź bliżej niż zwykle, pokaż detal
- **Przez coś** — sfotografuj przez bramę, okno, liście

Zmiana perspektywy zmienia całą historię zdjęcia.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Tło i bałagan

Uważaj, co jest za bohaterem

Częsty błąd: skupiamy się na głównym obiekcie i nie zauważamy, co jest w tle.

Przed zrobieniem zdjęcia sprawdź:

- Czy z głowy osoby nie „wyrasta" słup lub drzewo?
- Czy w tle nie ma śmietnika, samochodu, przypadkowej osoby?
- Czy tło nie odciąga uwagi od bohatera zdjęcia?

Rozwiązanie: przesuń się o krok w lewo lub prawo, zmień kąt, podejdź bliżej.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Światło naturalne

Najważniejszy element fotografii

Najlepsze światło do zdjęć:

- Poranne (do 10:00) i popołudniowe (po 16:00) — miękkie, ciepłe
- Pochmurne niebo — równomierne, bez ostrych cieni
- Światło boczne — podkreśla tekstury i kształty

Najgorsze światło:

- Ostre słońce w południe — głębokie cienie, zmrużone oczy
- Lampa błyskowa telefonu — płaskie, sztuczne
- Silne światło za plecami osoby — twarz w cieniu

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Ćwiczenie w sali

5 zdjęć w 5 technikach

Zrób 5 zdjęć w sali, stosując poznane zasady:

1. **Reguła trzecich** — obiekt na przecięciu linii siatki
2. **Linie prowadzące** — znajdź linię, która prowadzi wzrok
3. **Zmiana perspektywy** — zdjęcie z dołu lub z góry
4. **Detal** — podejdź bardzo blisko do jakiegoś przedmiotu
5. **Światło** — znajdź najciekawsze światło w sali (okno, lampa)

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Przegląd zdjęć

Pokaż swoje zdjęcia na ekranie (przez projektor lub obracając telefon).

Dla każdego zdjęcia:

- **Jaką zasadę stosujesz?**
- **Co się udało?**
- **Co można by poprawić?**

Uwaga: nie oceniamy „ładne / brzydkie" — rozmawiamy o świadomych decyzjach kompozycyjnych.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Typowe błędy

5 najczęstszych błędów

- **Brudny obiektyw** — przetrzyj przed zdjęciem
- **Palec na obiektywie** — trzymaj telefon za krawędzie
- **Zoom cyfrowy** — zamiast zoomować, podejdź bliżej (zoom cyfrowy pogarsza jakość)
- **Poruszenie** — trzymaj telefon obiema rękami, oprzyj łokcie o ciało
- **Za dużo na zdjęciu** — lepiej mniej, ale wyraźniej

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Stabilizacja

Jak trzymać telefon stabilnie?

- Trzymaj obiema rękami
- Oprzyj łokcie o ciało lub o stół
- Użyj statywu, jeśli masz
- Zrób głęboki wdech, wydech — i dopiero naciśnij migawkę
- Użyj timera 2-sekundowego — eliminuje drgania od naciskania ekranu

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Fotografowanie dla StoryMaps

Zdjęcia dla Twojej narracji — o czym pamiętać

Robiąc zdjęcia do projektu, myśl o tym:

- **Poziomo czy pionowo?** StoryMaps lepiej wyświetla zdjęcia poziome
- **Różnorodność ujęć** — szerokie plany, średnie, detale
- **Kontekst** — zdjęcie powinno opowiadać historię nawet bez podpisu
- **Zapas** — rób więcej zdjęć niż potrzebujesz, wybierzesz najlepsze później

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Zadanie na następne zajęcia

Na następnych zajęciach wychodzimy w teren!

Przygotuj się:

- Naładuj telefon do pełna
- Zwolnij miejsce na zdjęcia (min. 1 GB)
- Sprawdź, czy siatka jest włączona
- Przypomnij sobie swój storyboard — jakie zdjęcia potrzebujesz?
- Weź wygodne buty

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Co dalej?

Na następnych zajęciach

Warsztat 5: Zajęcia terenowe — fotografowanie lokalnej przestrzeni

- Wychodzimy z sali i fotografujemy
- Dokumentujemy miejsca związane z naszymi narracjami
- Ćwiczymy kompozycję w prawdziwych warunkach

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Podsumowanie

Czego się dziś nauczyliśmy?

- ☑ Znamy ustawienia aparatu — ostrość, ekspozycja, siatka, HDR
- ☑ Znamy zasady kompozycji — reguła trzecich, linie prowadzące, perspektywa
- ☑ Wiemy, jak pracować ze światłem
- ☑ Zrobiliśmy pierwsze świadome zdjęcia
- ☑ Wiemy, jak przygotować się do zdjęć terenowych

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Zajęcia terenowe — fotografowanie lokalnej przestrzeni

BLOK II: Fotografia cyfrowa smartfonem

Warsztat 5 z 12

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Czego się dziś nauczysz

Po tym warsztacie:

- Masz zestaw zdjęć terenowych powiązanych z Twoją narracją
- Potrafisz zastosować zasady kompozycji w terenie
- Umiesz dokumentować miejsca w sposób przemyślany — plany szerokie, średnie i detale
- Wiesz, jak robić zdjęcia porównawcze (kiedyś vs. dziś)

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Plan dzisiejszych zajęć

Jak będzie wyglądał ten warsztat?

- Odprawa — przypomnienie zasad, omówienie checklisty
- Wyjście w teren — fotografowanie według planu
- Powrót na salę — przerwa
- Przegląd i selekcja zdjęć — wspólna analiza
- Podsumowanie

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Przypomnienie zasad

Szybkie przypomnienie z poprzednich zajęć

Zanim wyjdziemy — sprawdź:

- ☐ Siatka włączona?
- ☐ Lampa błyskowa wyłączona?
- ☐ Telefon naładowany?
- ☐ Jest miejsce na zdjęcia?
- ☐ Obiektyw czysty?

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Przypomnienie zasad

Szybkie przypomnienie z poprzednich zajęć

Zasady kompozycji:

- ☐ Reguła trzecich
- ☐ Linie prowadzące
- ☐ Różne perspektywy
- ☐ Uważaj na tło

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Checklista terenowa

Lista zdjęć do zrobienia

Dla każdego miejsca związanego z Twoją narracją zrób minimum:

1. **Plan szeroki** — całe miejsce, kontekst, otoczenie
2. **Plan średni** — sam budynek, obiekt, osoba
3. **Detal** — tabliczka z nazwą ulicy, fragment muru, klamka, narzędzie
4. **Zdjęcie z kontekstem** — coś, co pokazuje „ducha" tego miejsca
5. **Zdjęcie porównawcze** (jeśli masz archiwalne) — ten sam kadr, co na starym zdjęciu

Rób dużo zdjęć — wybierzesz najlepsze później.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Zdjęcia porównawcze

kiedyś vs. dziś

Jeśli masz archiwalne zdjęcie swojego miejsca:

- Otwórz stare zdjęcie na ekranie telefonu (lub wydruk)
- Stań w tym samym miejscu, z którego zrobiono oryginał
- Dopasuj kadr — te same budynki, tę samą perspektywę
- Zrób zdjęcie

W StoryMaps użyjemy funkcji **Swipe** — odbiorca przesunie suwak i zobaczy zmianę.

Nawet przybliżone dopasowanie daje świetny efekt.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

GREYHOUND

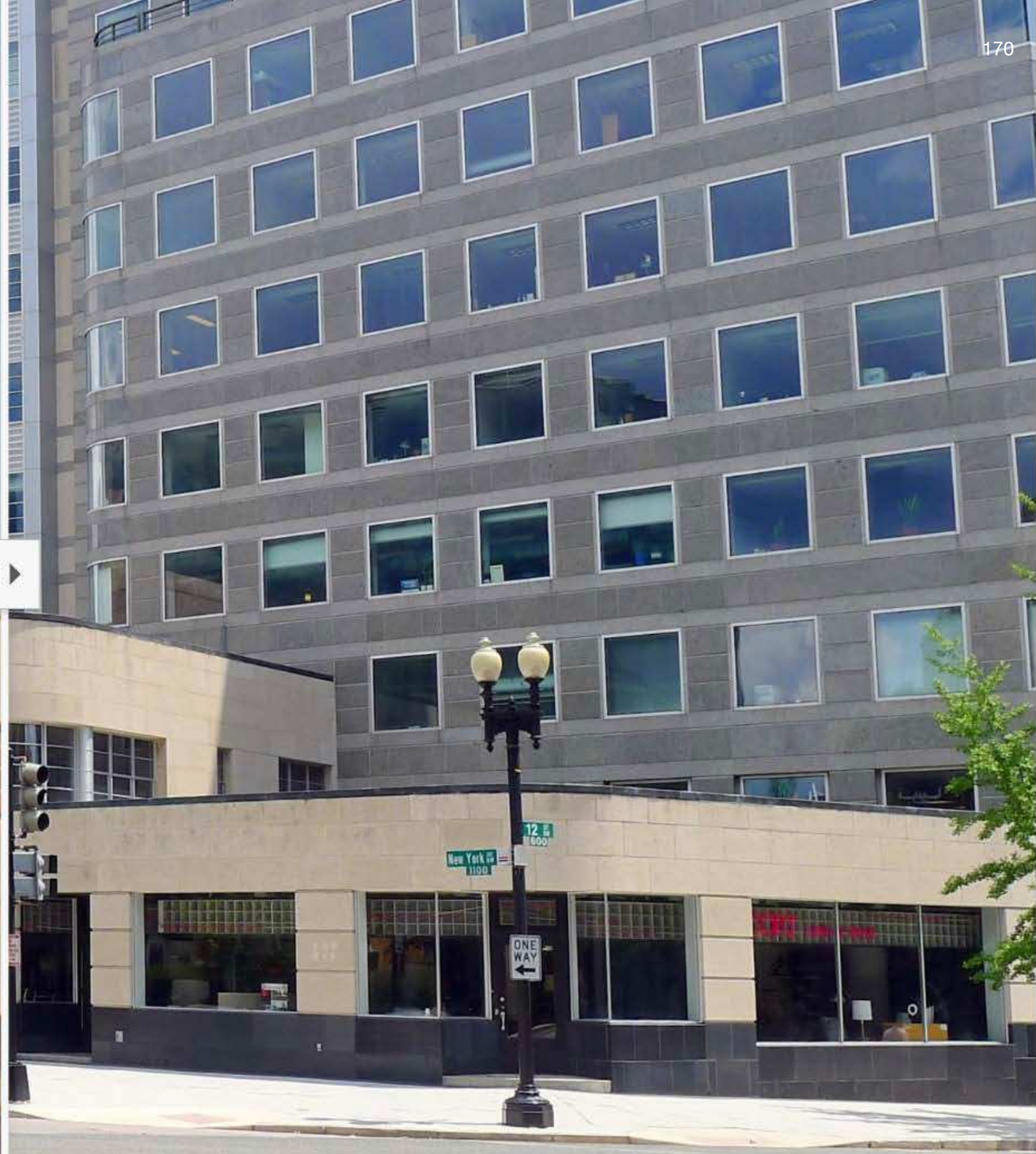
12 St
600
New York Av
1100
ONE WAY

Fotografowanie ludzi

Jeśli Twoja narracja obejmuje portrety:

- **Poproś o zgodę** przed zrobieniem zdjęcia
- Fotografuj w naturalnym otoczeniu osoby (kuźnia, ogród, kuchnia)
- Najlepsze portrety: osoba zajęta swoim zajęciem, nie pozująca
- Światło boczne z okna — najlepsze do portretów
- Rób też zdjęcia dłoni, narzędzi, detali — opowiadają historię

Pamiętaj o formularzu zgody!

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Fotografowanie budynków i miejsc

- Szukaj ciekawego kąta — nie zawsze „prosto z przodu" jest najlepsze
- Fotografuj o różnych porach dnia — poranne i popołudniowe światło daje ciepłe barwy
- Uwzględnij otoczenie — drzewo, chodnik, niebo
- Szukaj detali — napis na ścianie, stara reklama, zniszczona fasada
- Zrób jedno zdjęcie z człowiekiem w kadrze — daje poczucie skali

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Fotografowanie detali

Detale opowiadają historię

Zbliżenia często mówią więcej niż szerokie plany:

- Ręce rzemieślnika przy pracy
- Wyblakły napis na ścianie
- Stary zamek w drzwiach
- Wzór na hafcie, tkanie, ceramice
- Narzędzia ułożone na stole

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Fotografowanie detali

Detale opowiadają historię

Jak robić dobre zbliżenia smartfonem:

- Podejdź blisko, ale nie bliżej niż 10 cm (poniżej telefon nie złapie ostrości)
- Dotknij ekranu w punkcie ostrości
- Trzymaj telefon stabilnie — przy zbliżeniach każde drganie widać

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Wychodzimy w teren!

Czas na fotografowanie.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Instrukcja terenowa

Zadanie terenowe

Cel: Zrób minimum 15–20 zdjęć związanych z Twoją narracją.

Pamiętaj o:

- **Checkliście** (plan szeroki, średni, detal, kontekst, porównanie)
- **Zasadach kompozycji** (reguła trzecich, linie, perspektywa)
- **Różnorodności** — nie rób 20 zdjęć tego samego z tego samego miejsca
- **Zgodach** — jeśli fotografujesz rozpoznawalne osoby

Wskazówka: przed każdym zdjęciem zatrzymaj się na 3 sekundy i pomyśl: co chcę tym zdjęciem powiedzieć?

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Przegląd zdjęć

Zobaczmy, co udało się uchwycić.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Selekcja zdjęć

Jak wybrać najlepsze zdjęcia?

Z 15–20 zdjęć do StoryMaps trafi może 5–8. Jak wybrać?

Kryteria selekcji:

- Czy zdjęcie jest ostre? (odrzuć poruszone)
- Czy kompozycja jest przemyślana?
- Czy zdjęcie opowiada historię — coś mówi?
- Czy jest różnorodność — nie same szerokie plany?
- Czy pasuje do storyboardu?

Ćwiczenie: Przejrzyj swoje zdjęcia i wybierz 5 najlepszych. Oznacz je gwiazdką lub przenieś do osobnego albumu.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Wspólny przegląd

Pokażmy zdjęcia sobie nawzajem

Każdy uczestnik pokazuje swoje 3 najlepsze zdjęcia i opowiada:

- Co fotografował i dlaczego
- Jaką zasadę kompozycji zastosował
- Co było trudne

Wspólna dyskusja: co wyróżnia zdjęcia, które „działają"?

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Co można poprawić?

Najczęstsze problemy ze zdjęć terenowych

- **Za daleko od obiektu** — następnym razem podejdź bliżej
- **Nudny kadr** — zmień perspektywę, kąt, wysokość
- **Brak głównego obiektu** — zdjęcie „o niczym”, za dużo elementów
- **Złe światło** — następnym razem unikaj pełnego słońca w południe
- **Krzywy horyzont** — skorzystaj z siatki

Nie martw się — na następnych zajęciach nauczymy się poprawiać zdjęcia w edytorze.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Porządkowanie materiału

Uporządkuj swoje zdjęcia

Zanim skończysz — zrób porządek w telefonie:

- **Utwórz album/folder** o nazwie projektu (np. „StoryMap — Kuźnia")
- **Przenieś** do niego wszystkie zdjęcia z dzisiejszych zajęć
- **Usuń** wyraźnie nieudane (poruszone, przypadkowe)
- **Oznacz** ulubione gwiazdką

Dzięki temu na następnych zajęciach szybko znajdziesz swoje materiały.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Zadanie na następne zajęcia

Przed kolejnym warsztatem:

- Przejrzyj zdjęcia jeszcze raz — na spokojnie, w domu
- Jeśli brakuje Ci jakiegoś ujęcia ze storyboardu — dofotografuj samodzielnie
- Upewnij się, że najlepsze zdjęcia są w osobnym albumie
- Jeśli masz zdjęcia archiwalne — przygotuj je (skan lub zdjęcie zdjęcia)

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Co dalej?

Na następnych zajęciach

Warsztat 6: Obróbka i archiwizacja zdjęć

- Korekta zdjęć w Snapseed — jasność, kontrast, kadrowanie
- Organizacja zdjęć w chmurze (Google Photos / Dysk Google)
- Dodawanie zdjęć do projektu w StoryMaps

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Podsumowanie

Czego się dziś nauczyliśmy?

- ☑ Wiemy, jak planować sesję zdjęciową — checklista ujęć
- ☑ Ćwiczyliśmy fotografowanie w terenie — różne plany i perspektywy
- ☑ Znamy technikę zdjęć porównawczych (kiedyś vs. dziś)
- ☑ Przeszliśmy selekcję — wybraliśmy najlepsze zdjęcia
- ☑ Uporządkowaliśmy materiał w telefonie

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Obróbka i archiwizacja zdjęć

BLOK II: Fotografia cyfrowa smartfonem

Warsztat 6 z 12

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Czego się dziś nauczysz

Po tym warsztacie:

- Potrafisz skorygować zdjęcie w Snapseed — jasność, kontrast, kadrowanie
- Wiesz, jak uporządkować i zabezpieczyć swoje zdjęcia w chmurze
- Dodałeś pierwsze gotowe zdjęcia do swojego projektu w StoryMaps
- Znasz różnicę między korektą a manipulacją zdjęcia

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Po co obrabiać zdjęcia?

Obróbka to nie oszustwo

Nawet najlepsze zdjęcie często wymaga drobnej korekty:

- Niebo było piękne, ale na zdjęciu wyszło blade
- Budynek jest lekko przekrzywiony
- Zdjęcie jest odrobinę za ciemne
- W kadrze jest za dużo zbędnej przestrzeni

Obróbka = wyciągnięcie z zdjęcia tego, co naprawdę widziałeś.

Granica: korygujemy światło, kolor, kadr — nie zmieniamy treści zdjęcia.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Snapseed — Twój edytor zdjęć

Darmowa aplikacja Google. Prosta, ale bardzo skuteczna.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Snapseed

Instalacja

1. Otwórz Google Play (Android) lub App Store (iPhone)
2. Wyszukaj **„Snapseed”**
3. Zainstaluj (aplikacja jest darmowa)
4. Otwórz aplikację

Jeśli masz już Snapseed — sprawdź, czy masz aktualną wersję.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Snapseed

Otwieranie zdjęcia

1. Otwórz Snapseed
2. Dotknij ekranu lub kliknij „+" aby otworzyć zdjęcie
3. Wybierz jedno ze swoich zdjęć terenowych
4. Zdjęcie pojawi się na ekranie — gotowe do edycji

Na dole ekranu widzisz trzy zakładki:

1. **Wygląd (Looks)** — gotowe filtry
2. **Ulubione (Faves)** — nasze ulubione ustawienia
3. **Narzędzia (Tools)** — ręczna edycja

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Auto
Adjust
Selective
Crop
Healing
Looks
Faves
Tools

Narzędzie 1

Dostosuj obraz (Tune Image)

Najważniejsze narzędzie. Otwórz: **Narzędzia → Dostosuj obraz**

Przesuwaj palcem w górę/dół aby wybrać parametr, w lewo/prawo aby zmienić wartość:

- **Jasność (Brightness)** — rozjaśnia lub przyciemnia całe zdjęcie
- **Kontrast (Contrast)** — różnica między jasnymi a ciemnymi partiami
- **Nasycenie (Saturation)** — intensywność kolorów
- **Ambiance** — wzmocnienie detali w cieniach i światłach
- **Cienie (Shadows)** — rozjaśnia ciemne partie
- **Światła (Highlights)** — przyciemnia jasne partie

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Adjust
+90
Contrast

Ćwiczenie: korekta

Skoryguj swoje zdjęcie

Otwórz jedno ze swoich zdjęć terenowych i wykonaj:

- **Jasność** — czy zdjęcie jest wystarczająco jasne? Skoryguj (+/- 10-20)
- **Kontrast** — lekko podnieś (+10-15), zdjęcie nabierze głębi
- **Nasycenie** — delikatnie (+5-10), nie przesadzaj
- **Cienie** — jeśli ciemne partie są za ciemne, rozjaśnij

Zasada: mniej znaczy więcej.
Subtelna korekta wygląda naturalnie. Przesadzona — sztucznie.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Narzędzie 2
Kadrowanie (Crop)

Narzędzia → Kadruj

Kadrowanie pozwala:

- Usunąć zbędne elementy z brzegów zdjęcia
- Poprawić kompozycję (przesunąć obiekt na przecięcie linii trzecich)
- Wybrać proporcje kadru

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Narzędzie 2

Kadrowanie (Crop)

Przydatne proporcje:

- **16:9** — panoramiczne, świetne do StoryMaps jako zdjęcia nagłówkowe
- **4:3** — standardowe, uniwersalne
- **1:1** — kwadrat, dobre do portretów i detali
- **Wolne** — dowolne proporcje

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

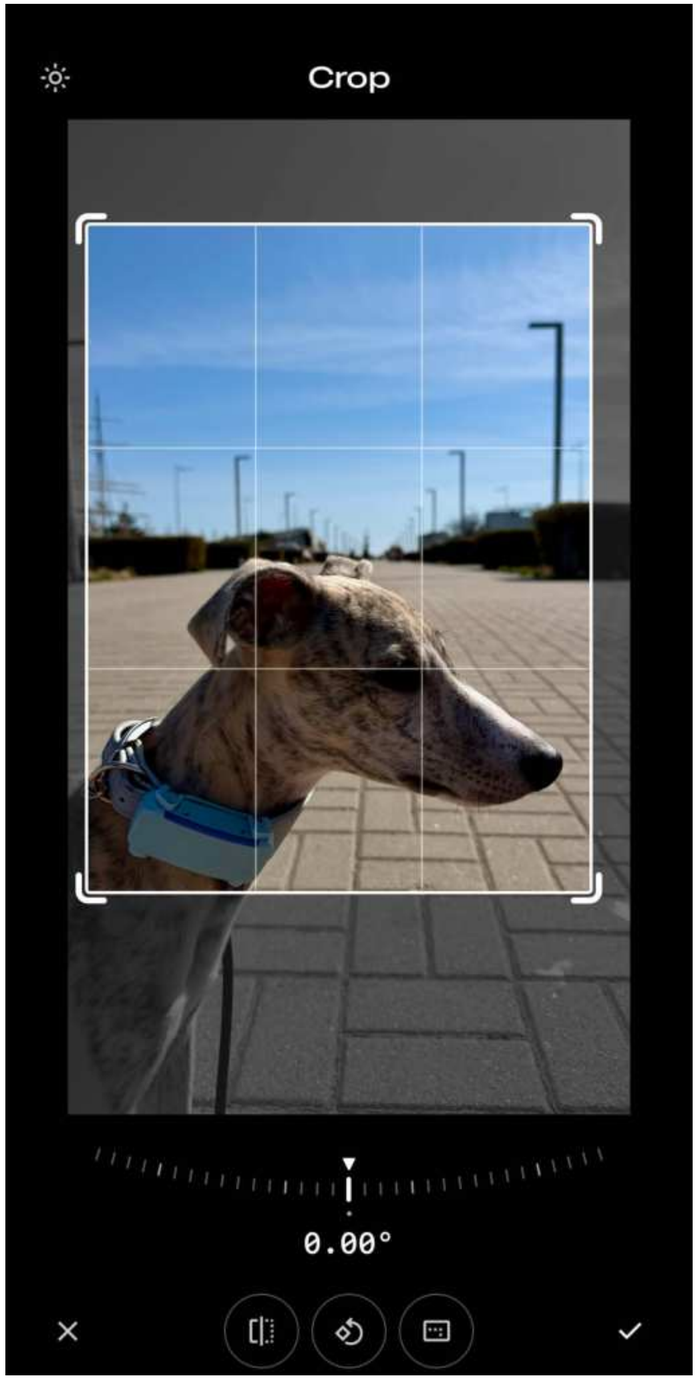
Crop
0.00°

Narzędzie 3

Obróć / Prostowanie (Rotate)

Narzędzia → Obróć

Przydatne, gdy:

- Horyzont jest krzywy — przesuń suwak, żeby go wyprostować
- Budynek jest przekrzywiony
- Zdjęcie trzeba obrócić o 90°

Snapseed pokazuje siatkę pomocniczą — łatwo dopasować poziom.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Narzędzie 4

Perspektywa (Perspective)

Narzędzia → Perspektywa

Bardzo przydatne przy zdjęciach budynków — smartfon skierowany w górę powoduje, że budynek „ucieka" do tyłu.

- **Pochylenie pionowe** — prostuje „uciekające" budynki
- **Pochylenie poziome** — koryguje skrzywienie na boki

Delikatna korekta wystarczy — za dużo i zdjęcie wygląda dziwnie.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

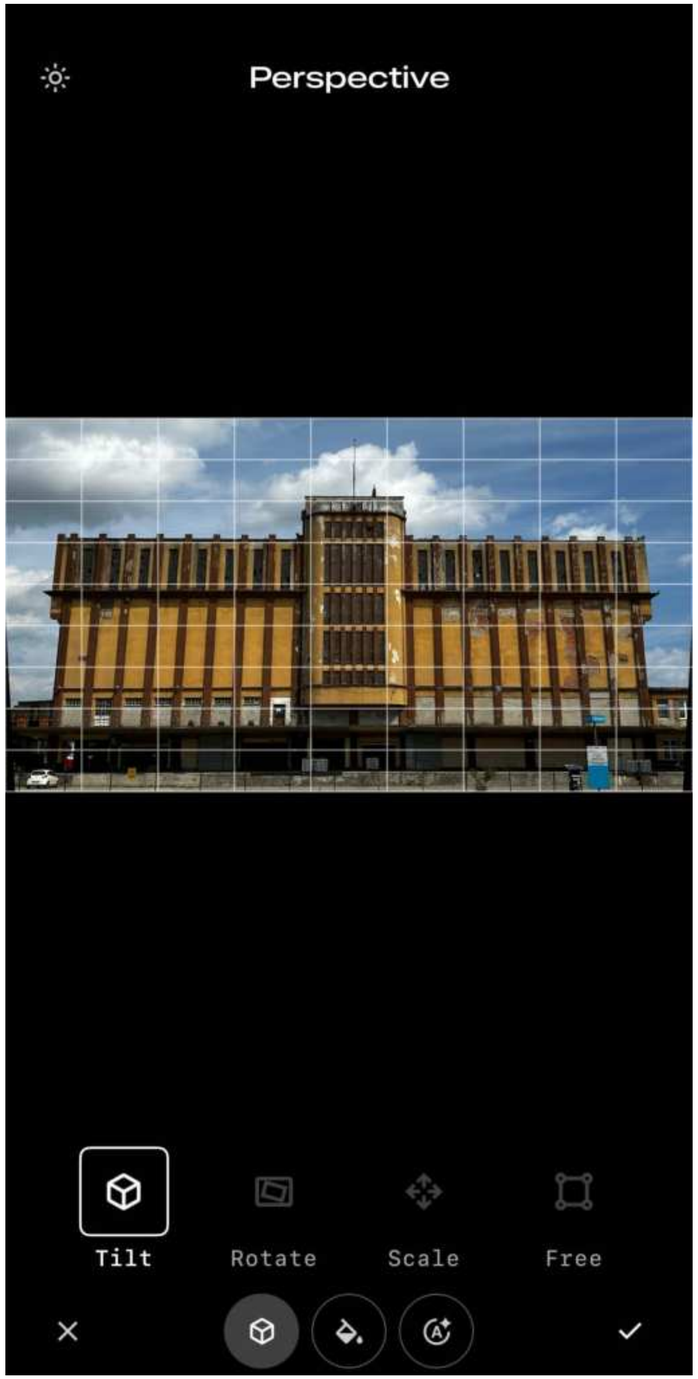
Perspective
Tilt
Rotate
Scale
Free

Ćwiczenie: pełna edycja

Obróbka 3 zdjęć

Wybierz 3 swoje najlepsze zdjęcia terenowe. Dla każdego:

- **Dostosuj obraz** — jasność, kontrast, nasycenie
- **Kadruj** — usuń zbędne elementy, popraw kompozycję
- **Prostowanie** — wyprostuj horyzont, jeśli trzeba
- **Perspektywa** — popraw, jeśli budynek „ucieka"

Zapisz każde zdjęcie po edycji **(Eksport → Zapisz kopię)**.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Zapisywanie

Zapisywanie zdjęć w Snapseed

Eksport → Zapisz kopię (Save a copy)

Ważne: „Zapisz kopię" tworzy nowy plik — oryginał zostaje niezmieniony.

Nie używaj „Zapisz (Save)" — to nadpisuje oryginał i nie cofniesz zmian.

Zawsze zachowuj oryginał! Możesz wrócić do niego i obrabiać inaczej.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Archiwizacja — zabezpiecz swoje materiały

Zdjęcia w telefonie mogą zginąć. Zrób kopię zapasową.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Google Photos

Automatyczna kopia zapasowa

Google Photos (Zdjęcia Google) to najprostszy sposób na zabezpieczenie zdjęć:

1. Otwórz aplikację Google Photos (zwykle preinstalowana na Androidzie)
2. Zaloguj się kontem Google
3. Włącz automatyczną kopię zapasową (Ustawienia → Kopia zapasowa → Włącz)
4. Zdjęcia będą automatycznie wgrywane do chmury

Zalety:

- Zdjęcia dostępne z każdego urządzenia (telefon, komputer, tablet)
- Nie zginą, nawet jeśli stracisz telefon
- Łatwo je udostępniać innym

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Organizacja w chmurze

Porządek w zdjęciach

Utwórz w Google Photos (lub Dysku Google) folder na projekt:

1. Utwórz album o nazwie projektu (np. „StoryMap — moja narracja")
2. Przenieś do niego obrobione zdjęcia
3. Opcjonalnie: utwórz podfoldery — „Miejsca", „Portrety", „Detale", „Archiwalne"

Porządek teraz zaoszczędzi mnóstwo czasu, gdy będziemy składać StoryMap.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Zdjęcia w StoryMaps

Czas dodać gotowe materiały do Twojego projektu.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Dodawanie zdjęć do StoryMaps

Przypomnienie

1. Otwórz swój projekt w StoryMaps **(storymaps.arcgis.com)**
2. Kliknij **„+”** w miejscu, gdzie chcesz dodać zdjęcie
3. Wybierz **„Image”**
4. Kliknij **„Upload”** i wybierz obrobione zdjęcie z komputera/telefonu
5. Dodaj podpis — krótki opis tego, co widać na zdjęciu

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Galeria zdjęć

Kilka zdjęć obok siebie

Jeśli masz kilka zdjęć tego samego miejsca lub tematu:

- Kliknij **„+”** → wybierz **„Image gallery”**
- Wgraj kilka zdjęć naraz
- StoryMaps ułoży je w interaktywną galerię — odbiorca może je przeglądać

Galeria działa dobrze dla:

- Serii detali (np. narzędzia kowala)
- Różnych ujęć tego samego miejsca
- Zdjęć „kiedyś vs. dziś” (choć do tego lepszy jest Swipe)

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Add a caption (optional)

- Text
- Button
- Separator
- Code

Data Visualization

- Map
- Chart
- Infographic
- Table

Media

- Image
- 360 image
- Image gallery
- Video

Image gallery

Showcase a set of related photos with one of several layout options

Ćwiczenie: dodaj zdjęcia

Dodaj 3–5 zdjęć do StoryMaps

1. Otwórz swój projekt w StoryMaps
2. Dodaj 3–5 obrobionych zdjęć w odpowiednich miejscach (według storyboardu)
3. Do każdego zdjęcia dodaj podpis
4. Użyj podglądu (Preview) — zobacz, jak wygląda Twoja narracja z prawdziwymi zdjęciami

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Podpisy do zdjęć

Jak pisać dobre podpisy?

Podpis pod zdjęciem w StoryMaps powinien:

- Mówić to, czego odbiorca **nie widzi** na zdjęciu
- Być krótki — 1–2 zdania
- Dodawać kontekst — datę, miejsce, historię

Dobry podpis: „Kuźnia przy ul. Lipowej, 2024. Jedyna czynna kuźnia w okolicy — pan Stanisław pracuje tu od 45 lat."

Słaby podpis: „Zdjęcie budynku" lub „Kuźnia"

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Zadanie na następne zajęcia

Przed kolejnym warsztatem:

- Dokończ obróbkę pozostałych zdjęć w Snapseed
- Wgraj obrobione zdjęcia do chmury (Google Photos / Dysk)
- Dodaj kolejne zdjęcia do StoryMaps — według storyboardu
- Napisz podpisy do wszystkich zdjęć

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Co dalej?

Na następnych zajęciach

Warsztat 7: Podstawy nagrywania dźwięku

- Jak nagrać czysty dźwięk smartfonem
- Technika prowadzenia wywiadu
- Pierwsze nagrania próbne

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Podsumowanie

Czego się dziś nauczyliśmy?

- ☑ Potrafimy obrabiać zdjęcia w Snapseed — jasność, kontrast, kadrowanie, perspektywa
- ☑ Wiemy, jak zapisywać zdjęcia zachowując oryginał
- ☑ Mamy kopię zapasową w chmurze
- ☑ Dodaliśmy pierwsze gotowe zdjęcia do StoryMaps z podpisami
- ☑ Wiemy, jak pisać dobre podpisy

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Podstawy nagrywania dźwięku

Blok III: Dźwięk i nagrania terenowe

Warsztat 7 z 12

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Czego się dziś nauczysz

Po tym warsztacie:

- Wiesz, dlaczego dźwięk jest tak ważny w cyfrowej narracji
- Potrafisz nagrać czystą wypowiedź smartfonem
- Znasz podstawowe zasady dobrego nagrania
- Wiesz, jak przygotować się do wywiadu
- Zrobiłeś pierwsze nagrania próbne

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Dlaczego dźwięk?

Dźwięk dodaje to, czego zdjęcie nie pokaże

- **Głos człowieka** — emocje, ton, pauzy, śmiech
- **Dźwięk miejsca** — targ, kuźnia, wiatr, ptaki, dzwony
- **Opowieść** — wspomnienie opowiedziane własnymi słowami

Jedno nagranie 2-minutowej opowieści babci o dawnych czasach mówi więcej niż 10 stron tekstu.

W StoryMaps dźwięk można osadzić obok zdjęcia lub mapy — odbiorca klika „play” i słucha, patrząc na miejsce.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Dwa rodzaje nagrań

Co będziemy nagrywać?

1. **Wywiady i wspomnienia**

- Rozmowa z mieszkańcem o przeszłości
- Wspomnienie o miejscu, tradycji, wydarzeniu
- Opowieść o rzemiośle, pracy, codziennym życiu

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Dwa rodzaje nagrań

Co będziemy nagrywać?

2. **Dźwięki otoczenia (soundscape)**

- Odgłosy targu, warsztatu, kuchni
- Dźwięki przyrody — rzeka, las, pole
- Dzwony kościelne, zegar na wieży
- „Akustyczny portret" miejsca

Oba typy nagrań wzbogacają narrację w StoryMaps.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Technika nagrywania smartfonem

Jak nagrać dźwięk, który brzmi dobrze?

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Aplikacja do nagrywania

Czym nagrywać?

Możesz użyć wbudowanej aplikacji dyktafonu lub zainstalować lepszą:

Android:

- Wbudowany Dyktafon / Rejestrator dźwięku
- Easy Voice Recorder (darmowy, prosty)

iPhone:

- Dyktafon (Voice Memos) — wbudowany, wystarczający

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Aplikacja do nagrywania

Czym nagrywać?

Ważne ustawienia:

- Format: **WAV** lub **M4A** (najlepsza jakość)
- Unikaj MP3 przy nagrywaniu — kompresuje i pogarsza jakość

Jeśli jest opcja — wybierz najwyższą jakość nagrywania

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Recording
20:43 0:26
0:24
0:25
0:26
0:27
0:28
00:26,18
15
15

Zasada 1: Znajdź ciszę

Największy wróg dobrego nagrania to szum tła.

Przed nagraniem sprawdź:

- Zamknij okna — ruch uliczny to najczęstszy problem
- Wyłącz telewizor, radio, muzykę
- Wyłącz klimatyzację / wentylator, jeśli to możliwe
- Poczekaj, aż przejdzie samochód / przejedzie pociąg
- Wycisz powiadomienia w swoim telefonie

Test: nagraj 10 sekund ciszy w pomieszczeniu i odsłuchaj — co słychać?

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Zasada nr 2: Odległość

Blisko, ale nie za blisko

Optymalna odległość mikrofonu od mówiącej osoby: 20–30 cm

- Za daleko (1 metr+) → głos cichy, dużo szumu otoczenia
- Za blisko (5 cm) → zniekształcenia, „dmuchanie" w mikrofon
- W sam raz (20–30 cm) → czysty, naturalny głos

Gdzie jest mikrofon w telefonie?

- iPhone: na dole (obok złącza Lightning/USB-C) i na górze
- Android: zwykle na dole — sprawdź instrukcję swojego modelu

Kieruj mikrofon w stronę osoby mówiącej.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Zasada nr 3: Stabilność

Nie ruszaj telefonem

Podczas nagrywania:

- Połóż telefon na stole między sobą a rozmówcą
- Lub trzymaj go nieruchomo — nie gestykuluj ręką z telefonem
- Nie dotykaj ekranu — każde stuknięcie słychać na nagraniu
- Nie kładź telefonu na wibrującej powierzchni

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Zasada nr 4: Poziom

Sprawdź poziom nagrywania

Przed właściwym nagraniem zrób nagranie testowe (30 sekund).

- Odsłuchaj na słuchawkach (nie na głośniku telefonu!):
- Czy głos jest wyraźny?
- Czy nie ma szumów, trzasków, echa?
- Czy głos nie jest za cichy lub za głośny (zniekształcony)?

Jeśli za cicho — podejdź bliżej z telefonem. **Jeśli za głośno / zniekształcone** — oddal telefon. **Jeśli dużo szumu** — zmień miejsce

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Ćwiczenie: Test nagrania

Nagranie testowe

1. Otwórz aplikację dyktafonu
2. Połóż telefon na stole
3. Nagraj 30 sekund — powiedz swoje imię, dzisiejszą datę i jedno zdanie o swoim projekcie
4. Odsłuchaj — najlepiej na słuchawkach

Pytania:

- Czy głos jest czysty i wyraźny?
- Co słychać w tle?
- Co można poprawić?

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Prowadzenie wywiadu

Jak rozmawiać z ludźmi, żeby opowiedzieli swoją historię?

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Przygotowanie do wywiadu

Przed wywiadem — przygotuj się

1. **Ustal temat** — o czym chcesz rozmawiać? Jakie wspomnienia Cię interesują?
2. **Przygotuj 5–7 pytań** — zapisz je na kartce
3. **Uzyskaj zgodę** — formularz zgody z warsztatu 3
4. **Sprawdź sprzęt** — naładowany telefon, wolne miejsce, działający dyktafon
5. **Wybierz ciche miejsce** — kuchnia, pokój, ogród (nie przy ruchliwej ulicy)

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Jakie pytania zadawać?

Pytania otwarte vs. zamknięte

Pytania zamknięte (unikaj):

- „Czy pan tu mieszka od dawna?" → „Tak” (koniec rozmowy)
- „Było tu kiedyś ładnie?" → „Tak”

Pytania otwarte (stosuj):

- „Jak wyglądała ta ulica, kiedy Pan tu zamieszkał?”
- „Proszę opowiedzieć, jak wyglądał dzień targowy w tamtych czasach”
- „Co najbardziej się zmieniło w tej okolicy?”
- „Gdyby mógł Pan pokazać komuś jedno miejsce z przeszłości — jakie by to było?”

Pytania otwarte zapraszają do opowieści. Zamknięte ją kończą.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Podczas wywiadu

Podczas nagrywania rozmowy

- **Nie przerywaj** — daj osobie dokończyć myśl, nawet jeśli robi pauzę
- **Nie poprawiaj** — nawet jeśli osoba mówi coś nieprecyzyjnie
- **Reaguj cicho** — kiwaj głową zamiast mówić „tak, tak, tak"
- **Pozwól na ciszę** — po pauzie często następuje najciekawsza część
- **Słuchaj** — najlepsze pytania rodzą się z uważnego słuchania

Nagranie nie musi być idealne. Autentyczność jest ważniejsza niż perfekcja techniczna.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Ile nagrywać?

Jak dużo materiału potrzebujemy?

- **Nagraj więcej niż potrzebujesz** — łatwiej skrócić niż dograć
- **Typowy wywiad:** 10–20 minut nagrania
- **Z tego do StoryMaps trafi:** 1–3 minuty najciekawszych fragmentów
- **Nagrania otoczenia:** 2–5 minut ciągłego nagrywania

Nie wyłączaj nagrywania zbyt wcześnie — ludzie często mówią najciekawsze rzeczy „po zakończeniu” wywiadu.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Soundscape

Nagrywanie dźwięków otoczenia

Dźwięki otoczenia (soundscape) dodają narracji atmosferę:

Jak nagrywać:

- Stań nieruchomo z telefonem w ręku
- Skieruj mikrofon w stronę źródła dźwięku
- Nagraj minimum 2 minuty ciągłego dźwięku
- Nie ruszaj się i nie mów

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Soundscape

Nagrywanie dźwięków otoczenia

Co warto nagrać:

- Odgłosy targu, sklepu, warsztatu
- Dzwony, zegary, syreny
- Wiatr, deszcz, ptaki, rzekę
- „Ciszę” miejsca — każde miejsce ma swoją ciszę

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Ćwiczenie: wywiad próbny

Wywiad w parach

Dobierzcie się w pary. Jedna osoba pyta, druga opowiada.

Temat: Opowiedz o swoim ulubionym miejscu z dzieciństwa.

Zasady:

- Osoba pytająca: przygotuj 3 pytania otwarte (1 minutę na przygotowanie)
- Nagraj rozmowę (3–5 minut)
- Potem zamiana ról

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Ćwiczenie: wywiad próbny

Wywiad w parach

Po nagraniu — odsłuchajcie razem i oceńcie:

- Czy głos jest wyraźny?
- Czy pytania były otwarte?
- Czy nie przerywaliście sobie?

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Przegląd nagrań

Odsłuchajmy się

Chętni odtwarzają fragment nagrania na forum.

Dyskusja:

- Co się udało?
- Co było najtrudniejsze?
- Jakie pytania najlepiej „otworzyły” rozmówcę?

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Typowe problemy

Najczęstsze problemy z nagraniami

Problem	Przyczyna	Rozwiązanie
Cichy głos	Za daleko od mikrofonu	Podejdź bliżej
Szum w tle	Hałas otoczenia	Zmień miejsce, zamknij okna
Trzaski	Dotykanie telefonu	Połóż na stole, nie ruszaj
Echo	Duże puste pomieszczenie	Mniejszy pokój, meble tłumią echo
„Dmuchanie”	Za blisko mikrofonu	Oddal o 5 cm

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Porządkowanie nagrań

Porządek w nagraniach

Po każdym nagraniu od razu:

1. **Zmień nazwę pliku** — np. „Wywiad_pan_Kowalski_kuźnia" zamiast „Recording_047"
2. **Zapisz datę i miejsce** — w nazwie lub w notatce
3. **Zrób kopię zapasową** — wyślij na Dysk Google lub e-mailem do siebie
4. **Zanotuj** — co jest na nagraniu, w której minucie jest najciekawszy fragment

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Zadanie na następne zajęcia

Na następnych zajęciach wychodzimy w teren nagrywać!

Przed kolejnym warsztatem:

1. Umów rozmówcę — osobę, z którą chcesz przeprowadzić wywiad
2. Przygotuj 5–7 pytań otwartych
3. Wydrukuj formularz zgody
4. Naładuj telefon, zwolnij miejsce
5. Jeśli masz mikrofon krawatowy — zabierz go
6. Zabierz słuchawki — do odsłuchu w terenie

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Co dalej?

Na następnych zajęciach

Warsztat 8: Nagrania terenowe — wywiady i dźwięki miejsca

- Wychodzimy w teren
- Nagrywamy wywiady z mieszkańcami
- Zbieramy dźwięki otoczenia
- Odsłuchujemy i selekcjonujemy materiał

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Podsumowanie

Czego się dziś nauczyliśmy?

- ☑ Wiemy, dlaczego dźwięk jest ważny w cyfrowej narracji
- ☑ Znamy cztery zasady dobrego nagrania: cisza, odległość, stabilność, kontrola poziomu
- ☑ Potrafimy zadawać pytania otwarte
- ☑ Wiemy, jak nagrywać dźwięki otoczenia
- ☑ Zrobiliśmy pierwsze próbne nagrania

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Nagrania terenowe — wywiady i dźwięki miejsca

Blok III: Dźwięk i nagrania terenowe

Warsztat 8 z 12

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Czego się dziś nauczysz

Po tym warsztacie:

- Masz nagrane wywiady lub wspomnienia powiązane z Twoją narracją
- Masz nagrania dźwięków otoczenia (soundscape)
- Potrafisz ocenić jakość nagrania w terenie
- Wiesz, jak wyselekcjonować najlepsze fragmenty

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Plan dzisiejszych zajęć

Jak będzie wyglądał ten warsztat?

1. **Omówienie na sali** — przypomnienie zasad, checklista sprzętu
2. **Wyjście w teren** — nagrywanie wywiadów i dźwięków
3. **Powrót na salę**
4. **Odsłuch i selekcja** — wspólna analiza nagrań
5. **Podsumowanie**

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Checklista przed wyjściem

Sprawdź przed wyjściem

- ☐ Telefon naładowany (min. 50%)
- ☐ Wolne miejsce na nagrania (min. 500 MB)
- ☐ Aplikacja dyktafonu działa
- ☐ Słuchawki do odsłuchu
- ☐ Wydrukowane formularze zgody (2–3 sztuki)
- ☐ Długopis
- ☐ Lista pytań do wywiadu (5–7 pytań)
- ☐ Powiadomienia w telefonie wyciszone

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Przypomnienie zasad

Szybkie przypomnienie

1. **Technika:**

- Mikrofon 20–30 cm od rozmówcy
- Telefon nieruchomo — najlepiej na stole
- Nagranie testowe przed właściwym wywiadem

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Przypomnienie zasad

Szybkie przypomnienie

2. **Wywiad:**

- Pytania otwarte — „Proszę opowiedzieć...”, „Jak wyglądało...”
- Nie przerywaj — daj dokończyć myśl
- Pozwól na ciszę — po pauzie często idzie to, co najciekawsze

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Przypomnienie zasad

Szybkie przypomnienie

3. **Zgoda:**

- Formularz przed rozpoczęciem nagrywania
- Wyjaśnij, do czego materiał zostanie użyty

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Kolejność działań w terenie

Jak przeprowadzić nagranie — krok po kroku

1. **Przywitaj się** — nawiąż kontakt, porozmawiaj chwilę bez nagrywania
2. **Wyjaśnij cel** — opowiedz krótko o projekcie
3. **Podpisz zgodę** — spokojnie, bez pośpiechu
4. **Wybierz miejsce** — najcichsze pomieszczenie / zakątek
5. **Nagranie testowe** — 30 sekund, odsłuchaj na słuchawkach
6. **Nagrywaj wywiad** — 10–20 minut
7. **Nagraj soundscape** — 2–5 minut dźwięków otoczenia
8. **Podziękuj** — i zostaw kontakt do siebie

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Wskazówki do wywiadu

Wskazówki, które pomagają

Na początek rozmowy:

- „Proszę opowiedzieć, jak to tu kiedyś wyglądało”
- „Co Pan/Pani pamięta z tamtych czasów?”
- „Od jak dawna Pan/Pani tu mieszka?”

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Wskazówki do wywiadu

Wskazówki, które pomagają

Gdy rozmówca się rozkręci:

- „A co było potem?”
- „Jak to wyglądało w praktyce?”
- „Czy pamięta Pan/Pani jakąś konkretną sytuację?”

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Wskazówki do wywiadu

Wskazówki, które pomagają

Na koniec:

- „Czy jest coś, o co nie zapytałem, a chciałby Pan/Pani opowiedzieć?"
- To pytanie często daje najlepsze fragmenty.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Nagrywanie soundscape

Dźwięki otoczenia — przypomnienie

Po wywiadzie (lub zamiast, jeśli nie masz rozmówcy):

- Znajdź miejsce z charakterystycznym dźwiękiem
- Stań nieruchomo, telefon w ręku, mikrofon skierowany w stronę źródła
- Nagrywaj **minimum 2 minuty** bez przerwy
- Nie mów, nie ruszaj się, nie dotykaj telefonu

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Nagrywanie soundscape

Dźwięki otoczenia — przypomnienie

Pomysły na soundscape:

- Wnętrze warsztatu, sklepu, kościoła
- Ulica, skrzyżowanie, przejazd kolejowy
- Ogród, pole, las, rzeka
- Plac zabaw, boisko, szkoła

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Co zrobić, gdy coś pójdzie nie tak

Plan B — typowe sytuacje

Rozmówca się nie pojawił / zmienił zdanie:

- Nie zmuszaj. Nagraj soundscape miejsca i zrób zdjęcia.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Co zrobić, gdy coś pójdzie nie tak

Plan B — typowe sytuacje

Za dużo hałasu:

- Przenieś się do innego pomieszczenia
- Poczekaj na cichszy moment
- Nagraj mimo wszystko — edycja w Audacity pomoże

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Co zrobić, gdy coś pójdzie nie tak

Plan B — typowe sytuacje

Rozmówca jest spięty / mówi krótko:

- Zacznij od łatwych pytań (od jak dawna tu mieszka?)
- Pokaż, że słuchasz — kiwaj głową, uśmiechaj się
- Nie trzymaj telefonu przy twarzy rozmówcy — połóż na stole

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Wychodzimy w teren!

Czas na nagrywanie.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Instrukcja terenowa

Cel: Nagraj materiał dźwiękowy do swojej narracji.

Minimum:

- 1 wywiad / rozmowa (10–20 min)
- 1 nagranie soundscape (2–5 min)

Pamiętaj o:

- Formularzu zgody — przed nagraniem
- Nagraniu testowym — przed wywiadem
- Opisaniu nagrań — zmień nazwy plików od razu

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Odsłuch i selekcja

Posłuchajmy, co udało się nagrać.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Odsłuch własny

Przesłuchaj swoje nagrania

Włóż słuchawki i przesłuchaj:

- Jakość techniczna — czy głos jest wyraźny? Czy nie ma zbyt dużo szumu?
- Treść — które fragmenty są najciekawsze?
- Emocja — w którym momencie rozmówca mówi z największym zaangażowaniem?

Zanotuj na kartce:

- W której minucie jest najlepszy fragment
- Które 1–2 minuty chciałbyś użyć w StoryMaps
- Co trzeba poprawić (za cicho? szum?)

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Selekcja materiału

Jak wybrać fragmenty do narracji?

Z 15-minutowego wywiadu do StoryMaps trafi 1–3 minuty. Szukaj:

Momentu emocji — gdy rozmówca się uśmiecha, wzrusza, ożywia

Konkretnej historii — anegdota, wspomnienie konkretnego wydarzenia

Obrazowego opisu — gdy rozmówca opisuje coś tak, że to „widzisz”

Zaskoczenia — informacja, której się nie spodziewałeś

Nie szukaj „najbardziej poprawnej” wypowiedzi — szukaj najbardziej **ludzkiej.**

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Zadanie na następne zajęcia

Przed kolejnym warsztatem:

1. Przesłuchaj nagrania jeszcze raz w domu — na spokojnie
2. Zanotuj dokładne minuty najlepszych fragmentów
3. Jeśli brakuje Ci nagrania — dograj samodzielnie
4. Wgraj nagrania do chmury (Dysk Google)

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Co dalej?

Na następnych zajęciach

Warsztat 9: Edycja audio i dodawanie dźwięku do StoryMaps

- Przycinanie nagrań w Audacity
- Usuwanie szumów i czyszczenie dźwięku
- Eksport gotowych klipów
- Dodawanie audio do projektu w StoryMaps

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Podsumowanie

Czego się dziś nauczyliśmy?

- ☑ Przeprowadziliśmy wywiady / nagrania w terenie
- ☑ Nagraliśmy dźwięki otoczenia
- ☑ Przesłuchaliśmy i oceniliśmy jakość nagrań
- ☑ Wybraliśmy najlepsze fragmenty do narracji
- ☑ Uporządkowaliśmy materiał dźwiękowy

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Edycja audio i dodawanie dźwięku do StoryMaps

Blok III: Dźwięk i nagrania terenowe

Warsztat 9 z 12

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Czego się dziś nauczysz

Po tym warsztacie:

- Potrafisz przyciąć nagranie do wybranego fragmentu
- Umiesz usunąć szumy i poprawić jakość dźwięku
- Wiesz, jak wyeksportować gotowy klip audio
- Dodałeś nagrania dźwiękowe do swojego projektu w StoryMaps

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Co mamy do zrobienia?

Od surowego nagrania do gotowego klipu

Masz 15-minutowy wywiad. Do StoryMaps potrzebujesz 1–2 minuty.

Kroki:

- **Otwórz** nagranie w edytorze
- **Znajdź** najlepszy fragment
- **Wytnij** — zostaw tylko to, co chcesz opublikować
- **Oczyść** — usuń szumy, wyrównaj głośność
- **Eksportuj** — zapisz jako plik gotowy do wgrania
- **Dodaj** do StoryMaps

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Audacity — darmowy edytor dźwięku

Prosty, darmowy program do edycji audio na komputerze.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Co to jest Audacity?

- Darmowy program do edycji dźwięku
- Działa na Windows, Mac i Linux
- Wystarczający do naszych potrzeb — przycinanie, czyszczenie, eksport
- Do pobrania: **audacityteam.org**

Jeśli Audacity jest już zainstalowane na komputerach — otwórz program.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

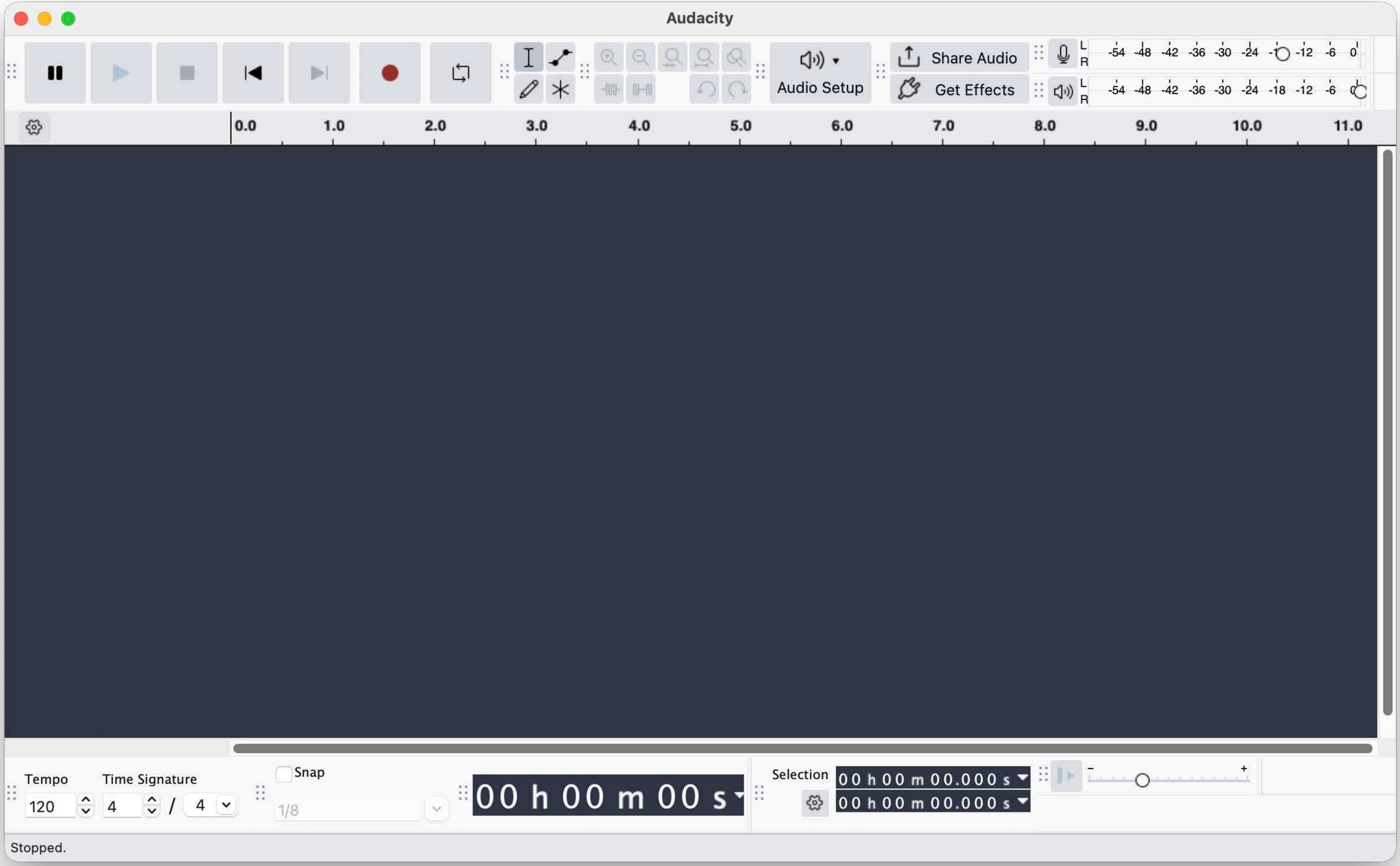
Audacity
Audio Setup
Share Audio
Get Effects
0.0
1.0
2.0
3.0
4.0
5.0
6.0
7.0
8.0
9.0
10.0
11.0
Tempo
120
Time Signature
4
/
4
Snap
1/8
00 h 00 m 00 s
Selection
00 h 00 m 00.000 s
00 h 00 m 00.000 s
Stopped.

Otwieranie pliku

Otwieranie nagrania w Audacity

1. **Plik → Otwórz (File → Open)**
2. Wybierz swoje nagranie z dysku lub folderu
3. Nagranie pojawi się jako fala dźwiękowa na ekranie

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Otwieranie pliku

Otwieranie nagrania w Audacity

Co widzisz:

- **Oś pozioma** — czas (minuty, sekundy)
- **Oś pionowa** — głośność (amplituda)
- **Duże „góry”** — głośne fragmenty (mówienie)
- **Płaskie partie** — cisza lub cichy szum

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

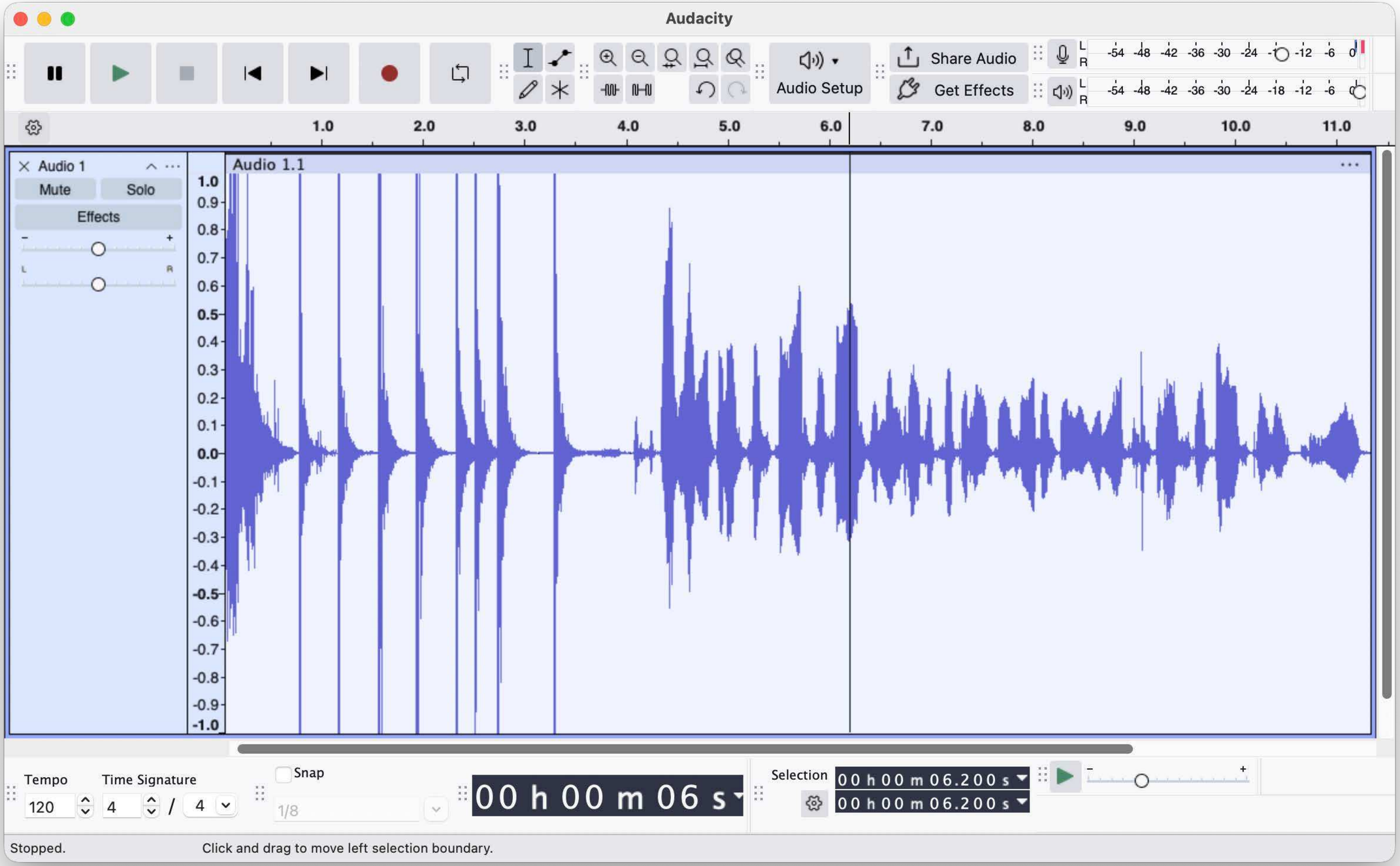
Audacity
Audio Setup
Share Audio
Get Effects
Audio 1
Mute
Solo
Effects
Audio 1.1
Tempo
120
Time Signature
4
4
Snap
1/8
00 h 00 m 06 s
Selection
00 h 00 m 06.200 s
00 h 00 m 06.200 s
Stopped.
Click and drag to move left selection boundary.

Odtwarzanie i nawigacja

Odtwarzanie i poruszanie się po nagraniu

- **Play** (zielony trójkąt) — odtwórz
- **Stop** (żółty kwadrat) — zatrzymaj
- **Kliknięcie na falę** — ustaw kursor w danym miejscu
- **Scroll** — przewijaj nagranie w lewo/prawo
- **Zoom** (Ctrl + kółko myszy) — przybliż/oddal widok fali

Znajdź najlepszy fragment — ten, który zaznaczyłeś na poprzednich zajęciach. Zanotowałeś minutę? Kliknij w okolicach tego czasu na osi.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Zaznaczanie i wycinanie

Przycinanie nagrania

Krok 1: Zaznacz fragment, który chcesz zachować

- Kliknij i przeciągnij myszką po fali dźwiękowej
- Zaznaczony fragment podświetli się

Krok 2: Odsłuchaj zaznaczenie

- Naciśnij Play — usłyszysz tylko zaznaczony fragment
- Dopasuj początek i koniec (przesuń krawędzie zaznaczenia)

Krok 3: Zachowaj tylko zaznaczenie

- Edycja → Przytnij (Edit → Trim) lub Ctrl+T
- Wszystko poza zaznaczeniem zostanie usunięte

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

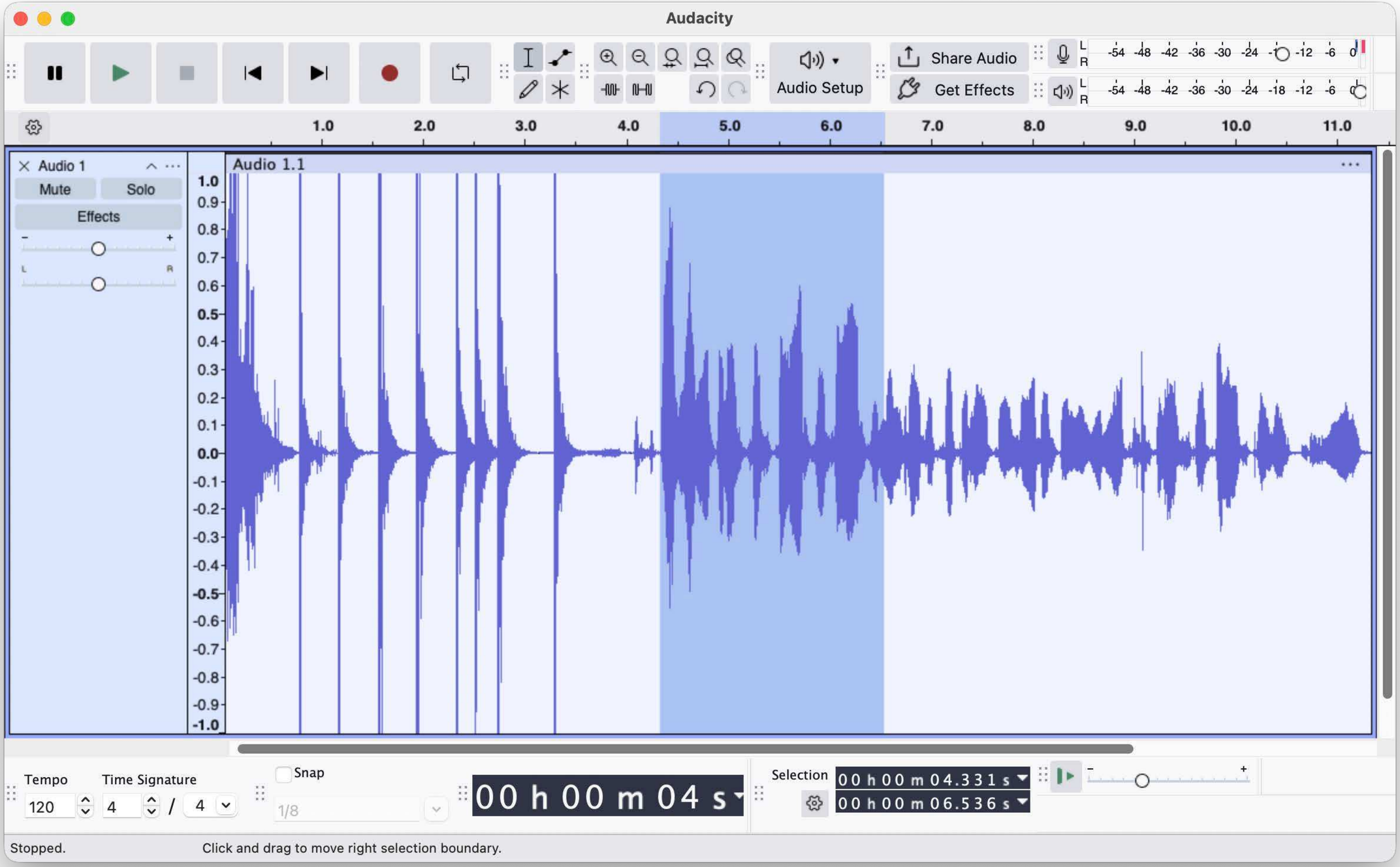
Audacity
Share Audio
Get Effects
Audio Setup
Audio 1
Mute
Solo
Effects
Audio 1.1
Tempo
120
Time Signature
4
4
Snap
1/8
00 h 00 m 04 s
Selection
00 h 00 m 04.331 s
00 h 00 m 06.536 s
Stopped.
Click and drag to move right selection boundary.

Ćwiczenie: przycinanie

Przytnij swoje nagranie

- Otwórz swój wywiad w Audacity
- Znajdź najciekawszy fragment (1–2 minuty)
- Zaznacz go
- Odsłuchaj — czy początek i koniec są w dobrym miejscu?
- Przytnij (Ctrl+T)

Wskazówka: zostaw pół sekundy ciszy na początku i na końcu — nagranie nie powinno zaczynać się i kończyć „ucięte".

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Usuwanie szumów

Usuwanie szumu tła

Jeśli na nagraniu jest ciągły szum (wentylator, ruch uliczny):

Krok 1: Zaznacz fragment „czystego szumu”

- Znajdź moment, gdy nikt nie mówi — tylko szum tła
- Zaznacz 2–3 sekundy tego szumu

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Usuwanie szumów

Usuwanie szumu tła

Krok 2: Pobierz profil szumu

- **Efekty → Redukcja szumów → Pobierz profil szumu** (Get Noise Profile)

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Usuwanie szumów

Usuwanie szumu tła

Krok 3: Zastosuj na całym nagraniu

- Zaznacz całe nagranie **(Ctrl+A)**
- **Efekty → Redukcja szumów → OK**
- Audacity usunie ten typ szumu z całego nagrania.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

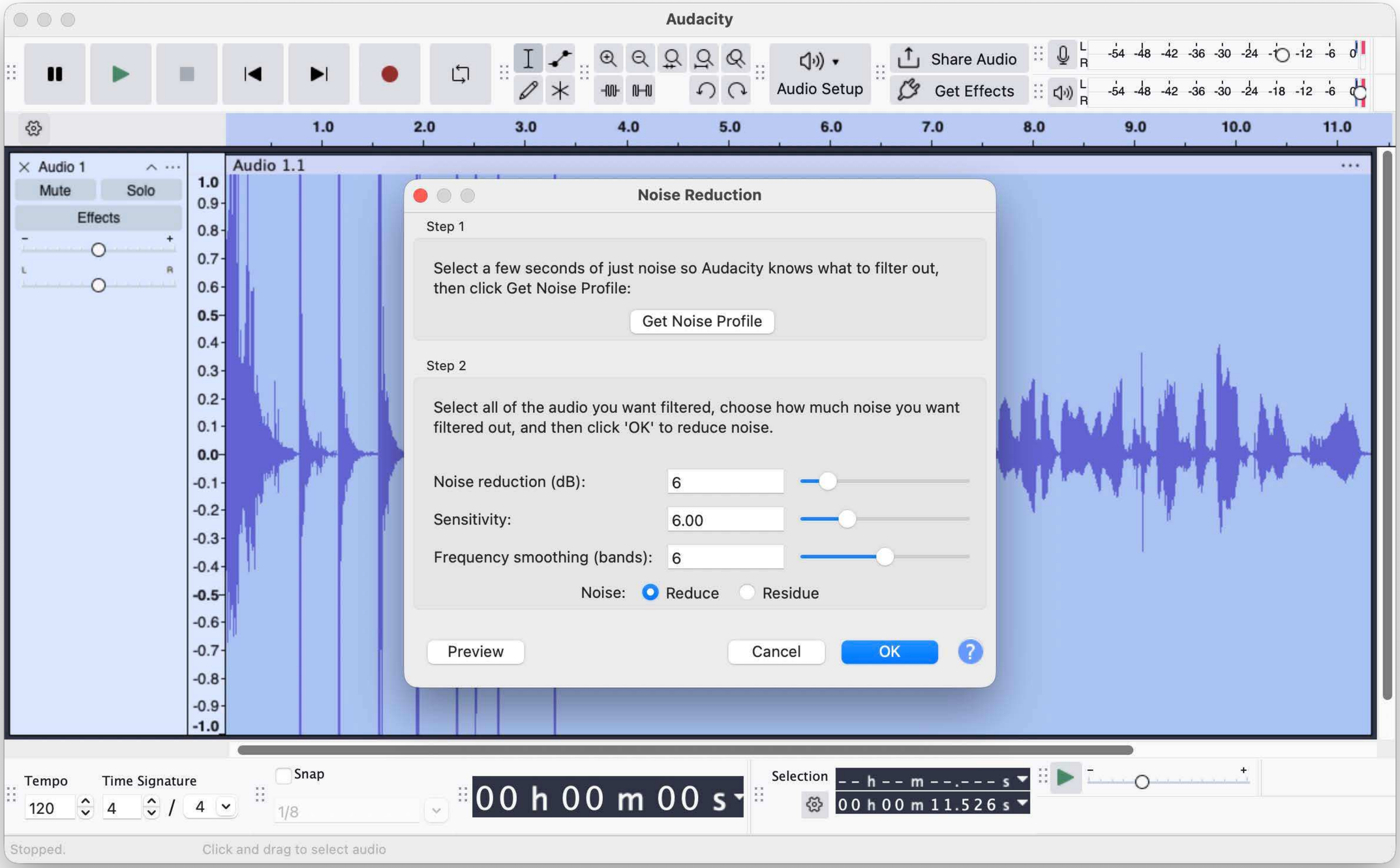
Audacity
Share Audio
Get Effects
Audio Setup
Audio 1
Mute
Solo
Effects
Audio 1.1
Noise Reduction
Step 1
Select a few seconds of just noise so Audacity knows what to filter out, then click Get Noise Profile:
Get Noise Profile
Step 2
Select all of the audio you want filtered, choose how much noise you want filtered out, and then click 'OK' to reduce noise.
Noise reduction (dB): 6
Sensitivity: 6.00
Frequency smoothing (bands): 6
Noise: Reduce Residue
Preview
Cancel
OK
Tempo 120
Time Signature 4 / 4
Snap
1/8
00 h 00 m 00 s
Selection
00 h 00 m 11.526 s
Stopped.
Click and drag to select audio

Normalizacja głośności

Wyrównanie głośności

Jeśli nagranie jest za ciche lub za głośne:

- Zaznacz całe nagranie (Ctrl+A)
- **Efekty → Normalizacja** (Effects → Normalize)
- Zostaw domyślne ustawienia → OK

Normalizacja wyrównuje głośność do optymalnego poziomu — nagranie nie będzie ani za ciche, ani zniekształcone.

Zrób to zawsze jako ostatni krok przed eksportem.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Ćwiczenie: czyszczenie

Oczyść swoje nagranie

Na swoim przyciętym nagraniu:

- **Usuń szumy** — jeśli są słyszalne (procedura z 3 kroków)
- **Znormalizuj głośność** — Efekty → Normalizacja
- **Odsłuchaj** — czy brzmi czysto i wyraźnie?

Jeśli po redukcji szumów głos brzmi „metalicznie" — cofnij (Ctrl+Z) i spróbuj z mniejszą intensywnością redukcji.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Eksport

Zapisywanie gotowego klipu

Gdy nagranie jest przycięte i oczyszczone:

1. **Plik → Eksportuj jako MP3** (File → Export as MP3)
2. **Wybierz lokalizację i nazwę pliku** — np. „wywiad_kowal_fragment.mp3"
3. **Jakość: 128 kbps** — wystarczająca do StoryMaps, mały rozmiar pliku
4. Kliknij **Zapisz**

MP3 — bo StoryMaps najlepiej obsługuje ten format, a pliki są małe.

Zachowaj też projekt Audacity (Plik → Zapisz projekt) — na wypadek, gdybyś chciał coś zmienić.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Dźwięk w StoryMaps

Czas dodać nagrania do Twojego projektu.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Jak dodać audio do StoryMaps?

Dodawanie dźwięku do StoryMaps

StoryMaps pozwala wgrać pliki audio bezpośrednio — nie potrzebujesz żadnego zewnętrznego serwisu.

- Otwórz swój projekt w StoryMaps
- Kliknij **„+”** w miejscu, gdzie chcesz dodać nagranie
- Wybierz **„Audio”**
- Wybierz **„Upload”** (Wgraj)
- Przeciągnij plik lub kliknij **„Browse your files”**
- Kliknij **„Add”**

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

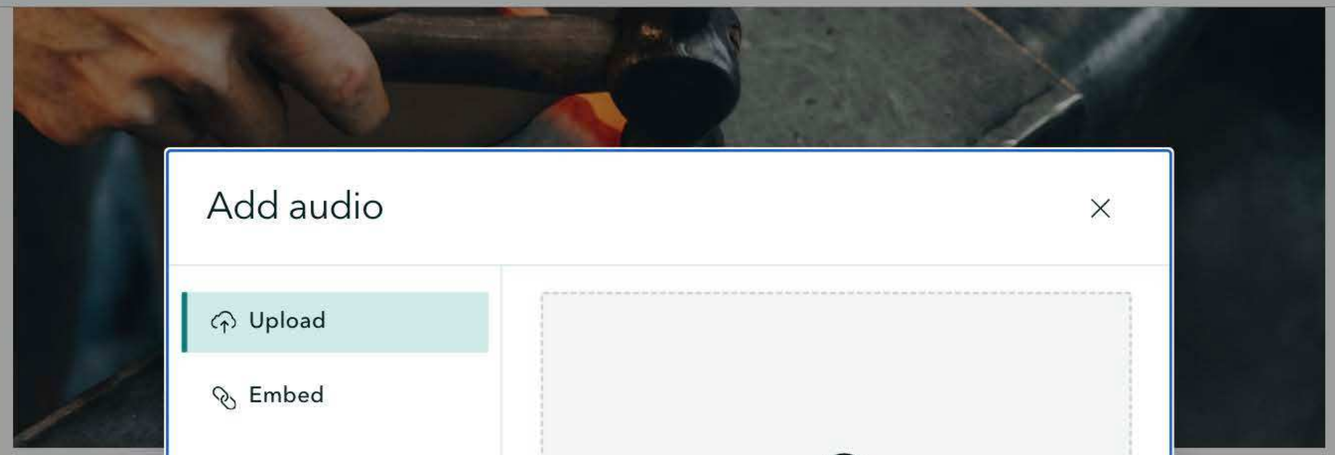

Add audio

- Upload
- Embed

Drag and drop a file here

Only include media that you have permission to use and will not violate copyright laws if published. Learn more

Browse your files

Supported file types: MP3, WAV, OGG, AAC, WMA, and M4A

Cancel

Add

Embed — alternatywa

Osadzanie z zewnętrznego serwisu

Oprócz wgrywania pliku, możesz osadzić audio z zewnętrznego serwisu:

- W oknie **„Add audio”** kliknij **„Embed”** (zamiast Upload)
- Wklej link — np. z SoundCloud, Spotify lub innego źródła

Kiedy to przydatne?

- Gdy chcesz osadzić muzykę na otwartej licencji z istniejącego serwisu
- Gdy plik jest za duży do wgrania

W większości przypadków **Upload wystarczy** — jest prostszy i szybszy.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Ćwiczenie: dodaj audio

Dodaj nagranie do StoryMaps

1. Otwórz swój projekt w StoryMaps
2. Kliknij **„+”** → **„Audio"** → **„Upload”**
3. Wgraj swój plik MP3 z Audacity
4. Ustaw nagranie obok odpowiedniego zdjęcia lub tekstu
5. Podgląd (Preview) — odsłuchaj, jak to działa w kontekście narracji

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

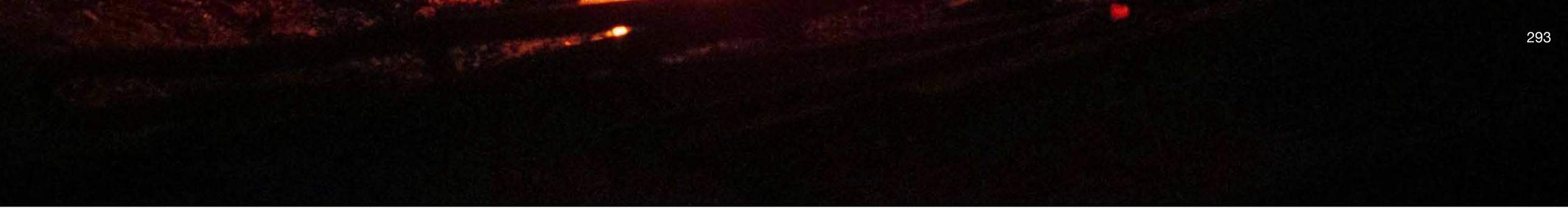

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Curabitur vestibulum, mi nec commodo mattis, magna turpis luctus dui, ac varius sem nulla non sapien. Integer nec hendrerit ex. Mauris ac condimentum elit. Vivamus aliquet lorem ac lorem tincidunt, sit amet ultricies metus tristique. Sed suscipit, lacus sit amet luctus dapibus, velit orci facilisis eros, vel rhoncus urna purus in eros. Suspendisse potenti. Aenean nec lobortis metus. Phasellus sed magna vitae nisl bibendum laoreet. Cras sit amet ligula eget urna suscipit accumsan.

00:02 / 00:11

Interview

Przegląd projektów

Zobaczmy postępy

Każdy pokazuje swój projekt w StoryMaps:

- Tytuł i opis
- Zdjęcia z podpisami
- Osadzone nagranie audio

Dyskusja: jak dźwięk zmienia odbiór narracji? Czy zdjęcie + audio działa lepiej niż samo zdjęcie?

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Zadanie na następne zajęcia

Przed kolejnym warsztatem:

1. Dokończ edycję pozostałych nagrań w Audacity
2. Wgraj gotowe klipy do StoryMaps (Audio → Upload)
3. Sprawdź, czy Twój storyboard jest pokryty materiałami — zdjęcia, audio, **czego jeszcze brakuje?**

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Co dalej?

Na następnych zajęciach

Warsztat 10: Podstawy filmowania smartfonem

- Czym filmowanie różni się od fotografii
- Stabilizacja, kadrowanie, dźwięk przy filmowaniu
- Planowanie ujęć do narracji

Zaczynamy ostatni blok — wideo!

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Podsumowanie

Czego się dziś nauczyliśmy?

- ☑ Potrafimy przyciąć nagranie w Audacity
- ☑ Umiemy usunąć szumy i znormalizować głośność
- ☑ Wiemy, jak eksportować gotowy klip MP3
- ☑ Dodaliśmy audio do projektu w StoryMaps

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Podstawy filmowania smartfonem

Blok IV: Wideo i finalizacja

Warsztat 10 z 12

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Czego się dziś nauczysz

Po tym warsztacie:

- Znasz różnice między fotografowaniem a filmowaniem
- Potrafisz nagrać stabilny, dobrze skadrowany klip wideo
- Wiesz, jak zadbać o dźwięk podczas filmowania
- Masz przygotowany shot list — plan ujęć do nagrań terenowych

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Film w cyfrowej narracji

Po co nam film?

Zdjęcie zatrzymuje moment. Nagranie audio daje głos. Film łączy jedno z drugim — i dodaje ruch.

Film sprawdza się najlepiej, gdy chcesz pokazać:

- **Proces** — jak rzemieślnik pracuje, jak powstaje produkt
- **Ruch** — ludzi na targu, rzekę, ruch uliczny
- **Osobę w kontekście** — ktoś opowiada, a widzimy jego twarz, ręce, otoczenie
- **Zmianę** — spacer przez miejsce, przejście od jednego punktu do drugiego

Nie musisz robić długiego filmu. Klipy 30–60 sekund wystarczą.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Filmowanie smartfonem — zasady

Większość zasad fotografii działa też przy filmowaniu. Ale są ważne różnice.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Zasada 1: Filmuj poziomo

Zawsze trzymaj telefon poziomo (horyzontalnie).

- Pionowe wideo wygląda źle na komputerze i w StoryMaps
- StoryMaps wyświetla wideo w formacie panoramicznym (16:9)
- Pionowe wideo = czarne pasy po bokach

Jedyny wyjątek: filmowanie do Stories na Instagramie — ale to nie nasz przypadek.

Przed naciśnięciem „nagrywaj” — pamiętaj by telefon trzymać poziomo.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Zasada nr 2: stabilizacja

Stabilizuj obraz

Trzęsący się obraz to najczęstszy problem amatorskiego wideo.

Jak stabilizować:

- Trzymaj telefon obiema rękami
- Przyciśnij łokcie do ciała
- Jeśli masz statyw lub gimbal — użyj go
- Stój stabilnie — nogi na szerokość ramion
- Jeśli idziesz z kamerą — rób małe, płynne kroki

Zasada: im mniej ruszasz telefonem, tym lepiej wygląda nagranie.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Zasada nr 3: Nie przybliżaj

Nie używaj zoomu

Zoom cyfrowy w smartfonie:

- Pogarsza jakość obrazu
- Wzmacnia każde drganie — obraz się trzęsie
- Efekt wygląda amatorsko
- **Zamiast zoomować — podejdź bliżej.** Fizycznie. Nogami.

Jeśli nie możesz podejść — nagraj szerszy plan. Lepsze ostre szerokie ujęcie niż rozmyte zbliżenie.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Zasada 4: Dźwięk jest ważniejszy niż obraz

Przypomnij sobie zasady nagrywania dźwięku

Ludzie wybaczą niedoskonały obraz — ale nie wybaczą niezrozumiałego dźwięku.

Podczas filmowania osoby mówiącej:

- Stań jak najbliżej (1–1,5 metra)
- Unikaj wiatru — zasłoń mikrofon dłonią lub stań plecami do wiatru
- Unikaj hałaśliwych miejsc

Przy filmowaniu scenerii:

- Dźwięk otoczenia jest zaletą, nie wadą
- Ale unikaj dominujących szumów (ruch uliczny, wiatr w mikrofon)

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Zasada nr 5: długość ujęcia

Nagrywaj krótkie ujęcia

- Jedno ujęcie = **10–30 sekund**
- Dłuższe ujęcia są nudne i trudne w montażu
- Lepiej 10 krótkich klipów niż 1 długi

Wyjątek: Gdy nagrywasz osobę mówiącą — nagrywaj ciągiem, dopóki mówi. Przytniemy w montażu.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Zasada nr 5: długość ujęcia

Nagrywaj krótkie ujęcia

Między ujęciami:

- Zatrzymaj nagrywanie
- Zmień pozycję / kąt / plan
- Zacznij nagrywać ponownie

Dzięki temu masz różnorodny materiał do montażu.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Rodzaje ujęć

Zróżnicuj materiał

Tak jak w fotografii — potrzebujesz różnych planów:

- **Plan szeroki (establishing shot)** — całe miejsce, kontekst, otoczenie. 5–10 sekund.
- **Plan średni** — osoba od pasa w górę, budynek z bliska. 10–15 sekund.
- **Zbliżenie (detal)** — ręce przy pracy, narzędzie, twarz. 5–10 sekund.
- **Ujęcie przejściowe (b-roll)** — detale otoczenia, ruch, tekstury. Służy do „sklejania" scen w montażu.

Nagraj każdy typ — w montażu będziesz mieć z czego wybierać.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Plan Szeroki (Wideshot)

Plan Średni (Medium Shot)

Zbliżenie (Close-Up)

B-roll (Ujęcie detalu)

Ruch kamery

Mniej znaczy więcej

Unikaj:

- Szybkich panoram (szarpane, rozmazane)
- Ciągłego kręcenia się dookoła
- Chodzenia z telefonem po nierównym terenie

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Ruch kamery

Mniej znaczy więcej

Jeśli chcesz panoramę:

- Obracaj się powoli, całym ciałem (nie tylko rękami)
- Zaczynaj od nieruchomego kadru (2 sekundy)
- Panorama
- Kończ na nieruchomym kadrze (2 sekundy)

Najlepszy ruch kamery? Brak ruchu. Nieruchome ujęcie z akcją w kadrze prawie zawsze wygląda lepiej.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Ustawienia wideo

Ustawienia aparatu do filmowania

Rozdzielczość:

- **1080p (Full HD)** — optymalna. Dobra jakość, rozsądny rozmiar pliku.
- **4K** — niepotrzebnie duże pliki, nie da się odczuć różnicy w StoryMaps.
- **720p** — za mało, unikaj.

Klatki na sekundę (fps):

- **30 fps** — standard, naturalny wygląd
- **60 fps** — płynniejszy ruch, ale większe pliki

Zalecane: 1080p / 30 fps — najlepszy kompromis jakości i rozmiaru.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Ćwiczenie: pierwsze ujęcia

4 ujęcia na sali

Nagraj 4 krótkie klipy na sali:

- **Plan szeroki** (10 sek) — sala, uczestnicy, otoczenie
- **Plan średni** (10 sek) — osoba przy stole, laptop, notatnik
- **Zbliżenie** (10 sek) — detal: dłonie, kubek, długopis
- **Panorama** (10 sek) — powolne obrócenie się o 90°

Pamiętaj: telefon poziomo, stabilnie, bez zoomu.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Przegląd

Sprawdźmy ujęcia

Odtwórz swoje 4 klipy i oceń:

- Czy obraz jest stabilny?
- Czy telefon był poziomo?
- Czy dźwięk jest wyraźny (na ujęciu z osobą)?
- Czy panorama jest płynna?

Wspólna dyskusja — co się udało, co poprawić.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Shot list — planowanie ujęć

Zanim wyjdziesz w teren z kamerą — zaplanuj, co chcesz nagrać.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Co to jest shot list?

Lista ujęć

Shot list to prosta lista tego, co chcesz nagrać. Dla każdego ujęcia:

- **Co** — co widać w kadrze
- **Typ** — szeroki / średni / zbliżenie / panorama
- **Dźwięk** — czy osoba mówi? Czy ważny jest dźwięk otoczenia?
- **Ile** — orientacyjna długość (sekundy)

Nie musisz nagrywać w kolejności z listy — ważne, żebyś niczego nie pominął.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Przykład shot listy

Shot lista dla „Ostatni kowal”

Nr	Co	Typ	Dźwięk	Czas
1	Kuźnia z zewnątrz	szeroki	otoczenie	10 s
2	Pan Stanisław wchodzi do kuźni	średni	kroki, drzwi	10 s
3	Rozpalanie ognia	zbliżenie	trzask ognia	15 s
4	Praca młotem przy kowadle	średni	uderzenia młota	20 s
5	Ręce przy pracy — detal	zbliżenie	—	10 s
6	Pan Stanisław opowiada	średni	wywiad	2–3 min
7	Narzędzia na ścianie	panorama	cisza	10 s
8	Pan Stanisław zamyka kuźnię	szeroki	drzwi, kroki	10 s

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Ćwiczenie: shot list

Przygotuj swoją shot listę

Rozpisz 6–10 ujęć filmowych:

- Dla każdego ujęcia zapisz:
- Co widać w kadrze
- Typ ujęcia (szeroki / średni / zbliżenie)
- Czy dźwięk jest ważny
- Orientacyjna długość

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Wskazówki do filmowania ludzi

Filmowanie rozmówcy

- Kadruj od pasa w górę — zostaw trochę przestrzeni nad głową
- Oczy rozmówcy na górnej linii siatki (reguła trzecich!)
- Rozmówca patrzy na Ciebie (nie w kamerę) — bardziej naturalne
- Ustaw się tak, żeby za plecami rozmówcy było ciekawe tło (nie pusta ściana)
- Światło z boku lub z przodu — nie z tyłu!

Formularz zgody — obowiązuje tak samo jak przy audio.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Zadanie na następne zajęcia

Na następnych zajęciach wychodzimy filmować!

Przed kolejnym warsztatem:

1. Shot lista — gotowa i wydrukowana
2. Telefon naładowany do pełna
3. Dużo wolnego miejsca (min. 2 GB — wideo zajmuje więcej niż zdjęcia)
4. Ustawienia: 1080p / 30 fps
5. Formularze zgody (jeśli filmujesz ludzi)
6. Statyw (jeśli masz)

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Co dalej?

Na następnych zajęciach

Warsztat 11: Dokumentacja w terenie — filmowanie lokalnych historii

- Wychodzimy z kamerą
- Realizujemy ujęcia ze shot listu
- Nagrywamy materiał filmowy do narracji

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Podsumowanie

Czego się dziś nauczyliśmy?

- ☑ Znamy zasady filmowania smartfonem — poziomo, stabilnie, bez zoomu
- ☑ Wiemy, jak zadbać o dźwięk podczas filmowania
- ☑ Znamy rodzaje ujęć — szeroki plan, średni, zbliżenie, b-roll
- ☑ Zrobiliśmy pierwsze próbne nagrania wideo
- ☑ Przygotowaliśmy shot list do nagrań terenowych

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Dokumentacja w terenie Filmowanie lokalnych historii

Blok IV: Wideo i finalizacja

Warsztat 11 z 12

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Czego się dziś nauczysz

Po tym warsztacie:

- Masz nagrane klipy wideo powiązane z Twoją narracją
- Zrealizowałeś ujęcia ze swojego shot listu
- Potrafisz filmować w terenie — różne plany, stabilnie, z dobrym dźwiękiem
- Wiesz, które klipy nadają się do montażu

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Plan dzisiejszych zajęć

Jak będzie wyglądał ten warsztat?

- **Omówienie na sali** — przypomnienie zasad, przegląd shot listów
- **Wyjście w teren** — filmowanie według planu
- **Powrót na salę** — przerwa
- **Przegląd i selekcja materiału**
- **Podsumowanie**

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Checklista przed wyjściem

Zanim wyjdziemy — sprawdź

- ☐ Telefon naładowany (min. 70%)
- ☐ Wolne miejsce (min. 2 GB)
- ☐ Ustawienia: 1080p / 30 fps
- ☐ Shot lista wydrukowana
- ☐ Formularze zgody
- ☐ Statyw (jeśli masz)
- ☐ Słuchawki (do kontroli dźwięku)
- ☐ Powiadomienia wyciszone

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Przypomnienie zasad

Zanim wyjdziemy — sprawdź

- **Telefon poziomo** — zawsze
- **Stabilnie** — obie ręce, łokcie przy ciele
- **Bez zoomu** — podejdź bliżej
- **Krótkie ujęcia** — 10–30 sekund, różne plany
- **Dźwięk** — mikrofon blisko mówiącej osoby
- **2 sekundy pauzy** — na początku i końcu każdego ujęcia (ułatwia montaż)

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Kolejność w terenie

Jak zorganizować sesję filmową?

Zalecana kolejność:

- **Ujęcia scenerii (b-roll)** — zacznij od nich, nie wymagają rozmówcy
- **Plan szeroki miejsca** — kontekst, otoczenie
- **Detale** — narzędzia, napisy, tekstury
- **Rozmówca** — ustaw kamerę, nagraj wypowiedź
- **Ujęcia „na koniec”** — zamykanie drzwi, odchodzenie, ostatnie spojrzenie

Wskazówka: nagraj b-roll przed i po wywiadzie — przydadzą się w montażu jako tło pod głos rozmówcy.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Filmowanie rozmówcy — przypomnienie

Filmowanie osoby — checklista

- ☐ Zgoda podpisana
- ☐ Kadr: osoba od pasa w górę, oczy na górnej linii trzecich
- ☐ Ciekawe tło (warsztat, kuchnia, ogród — nie pusta ściana)
- ☐ Światło z boku lub z przodu — twarz oświetlona
- ☐ Mikrofon blisko
- ☐ Nagranie testowe — 10 sekund, odsłuch na słuchawkach
- ☐ Osoba patrzy na Ciebie, nie w kamerę

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

B-roll — co nagrywać

Ujęcia uzupełniające

B-roll to klipy, które „sklejają" historię. Nagrywaj wszystko, co oddaje klimat miejsca:

- Ręce przy pracy
- Narzędzia, przedmioty, materiały
- Drzwi otwierane, kroki na podłodze
- Widok przez okno
- Dym, para, kurz, ruch
- Detale ścian, podłogi, mebli
- Otoczenie — ulica, pole, niebo

Nagraj dużo b-rollu — 10–15 krótkich klipów po 5–10 sekund. W montażu to złoto.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Co zrobić, gdy coś pójdzie nie tak

Plan B

Rozmówca się nie pojawił:

- Nagraj b-roll miejsca i soundscape
- Opisz w StoryMaps tekstem to, co chciałeś pokazać filmem

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Co zrobić, gdy coś pójdzie nie tak

Plan B

Za dużo wiatru:

- Zasłoń mikrofon dłonią
- Stań plecami do wiatru
- Szukaj osłoniętego miejsca (za budynkiem, w bramie)

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Co zrobić, gdy coś pójdzie nie tak

Plan B

Słabe światło (ciemne wnętrze):

- Otwórz okna, zapal światło
- Stań bliżej okna — światło naturalne z boku
- Nie używaj lampy telefonu — da ostre cienie

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Wychodzimy w teren!

Czas na filmowanie.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Zadanie terenowe

Cel: Nagraj materiał wideo do swojej narracji.

Minimum:

- 1 ujęcie szerokie miejsca (10 sek)
- 3–5 ujęć b-roll / detali (po 5–10 sek)
- 1 nagranie z rozmówcą (1–3 min) LUB dodatkowy b-roll

Pamiętaj:

- Shot lista — odhaczaj zrealizowane ujęcia
- 2 sekundy pauzy na początku i końcu każdego klipu
- Telefon poziomo!

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Przegląd materiału

Zobaczmy, co nagraliśmy.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Selekcja wideo

Jak wybrać najlepsze klipy?

Przejrzyj swoje nagrania i oceń każde:

Zachowaj:

- Ostre, stabilne ujęcia
- Klipy z dobrym dźwiękiem
- Ujęcia, które pasują do storyboardu
- B-roll, który oddaje atmosferę miejsca

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Selekcja wideo

Jak wybrać najlepsze klipy?

Odrzuć:

- Poruszone, nieostre
- Z palcem na obiektywie
- Zdominowane przez wiatr/szum
- Zbyt długie bez treści

Oznacz 5–8 najlepszych klipów — to materiał do montażu na następnych zajęciach.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Wspólny przegląd

Zobaczmy to wszyscy!

Każdy odtwarza 1–2 najlepsze klipy (max 30 sekund każdy).

Dyskusja:

- Co sprawia, że klip „działa"?
- Czy dźwięk jest wystarczająco dobry?
- Jakie ujęcie b-roll pasowałoby do tego materiału?

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Porządkowanie materiału

Uporządkuj swoje wideo

1. **Utwórz folder** — „StoryMap — wideo" lub podobny
2. **Zmień nazwy plików** — np. „01_kuźnia_plan_szeroki.mp4"
3. **Kopia zapasowa** — wgraj na Dysk Google (uwaga: pliki wideo są duże, może potrwać)
4. **Zanotuj** — które klipy chcesz użyć, w jakiej kolejności

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Stan projektu

Gdzie jesteśmy z naszą narracją?

Sprawdź swój storyboard — co masz, czego brakuje:

Materiał	Masz?
Zdjęcia terenowe (obrobione)	☐
Zdjęcia archiwalne	☐
Nagranie audio (przycięte, obrobione)	☐
Klipy wideo	☐
Teksty / podpisy w StoryMaps	☐

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Zadanie na następne zajęcia

Przed kolejnym warsztatem (ostatnim!):

1. Przejrzyj i uporządkuj klipy wideo
2. Uzupełnij brakujące materiały (dofotografuj, dograj)
3. Wgraj wszystko do chmury
4. Sprawdź swój projekt w StoryMaps — co jeszcze trzeba dodać?
5. Zainstaluj InShot (darmowy edytor wideo) na telefonie

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Co dalej?

Na następnych zajęciach

Warsztat 12: Montaż wideo, składanie StoryMaps i prezentacja

- Prosty montaż wideo w InShot
- Dodawanie wideo do StoryMaps
- Składanie finalnego projektu
- Prezentacja gotowych narracji

To ostatni warsztat — kończymy nasze projekty!

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Podsumowanie

Czego się dziś nauczyliśmy?

- ☑ Nagraliśmy materiał wideo w terenie
- ☑ Zrealizowaliśmy ujęcia ze shot listu — różne plany i b-roll
- ☑ Przejrzeliśmy i wyselekcjonowaliśmy najlepsze klipy
- ☑ Uporządkowaliśmy materiał wideo
- ☑ Wiemy, co jeszcze trzeba uzupełnić przed finałem

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Montaż wideo, składanie StoryMaps i prezentacja finalna

Blok IV: Wideo i finalizacja

Warsztat 12 z 12

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Czego się dziś nauczysz

Po tym warsztacie:

- Potrafisz zmontować krótki film w InShot
- Masz gotowy (lub niemal gotowy) projekt w ArcGIS StoryMaps
- Zaprezentowałeś swoją cyfrową narrację grupie
- Wiesz, jak opublikować i udostępnić swoją StoryMap

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Plan dzisiejszych zajęć

Jak będzie wyglądał ten warsztat?

- Montaż wideo w InShot
- Składanie finalnego projektu w StoryMaps
- Prezentacje
- Podsumowanie kursu
- Dziś wszystko spajamy w całość.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Montaż wideo w InShot

Prosty, darmowy edytor wideo na telefonie.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Co to jest InShot?

- Darmowy edytor wideo na telefon (Android i iOS)
- Prosty, intuicyjny interfejs
- Wystarczający do naszych potrzeb — cięcie, łączenie klipów, tekst, przejścia
- Do pobrania: App Store lub Google Play — szukaj „InShot”

Wersja darmowa ma znak wodny (logo InShot w rogu) — można go usunąć oglądając krótką reklamę przy eksporcie.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Nowy projekt

Tworzenie nowego projektu

- Otwórz InShot
- Wybierz „Wideo" (Video)
- Wybierz klipy, które chcesz zmontować (5–8 najlepszych)
- Kliknij „✓” (zatwierdź)

Klipy pojawią się na osi czasu na dole ekranu — jeden obok drugiego, w kolejności dodawania.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

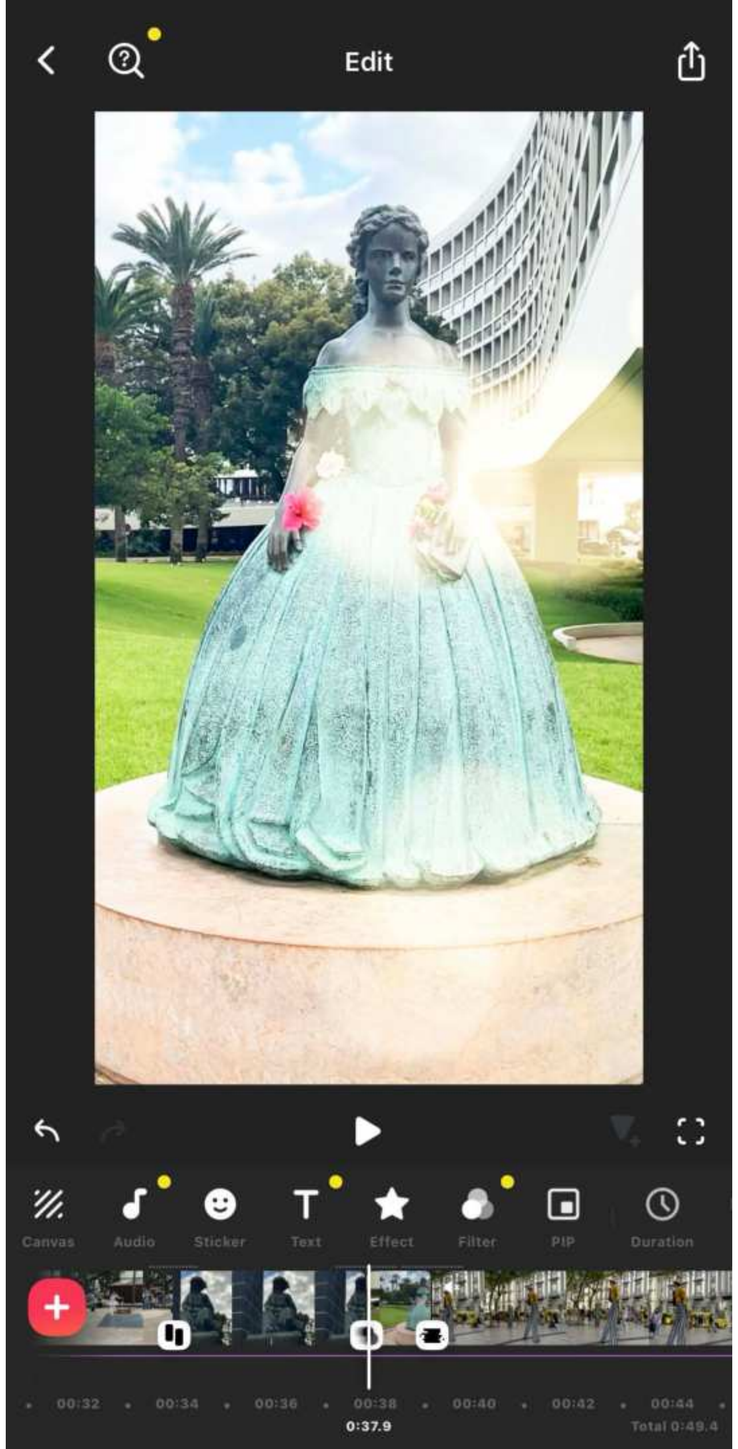
Edit
Canvas
Audio
Sticker
Text
Effect
Filter
PIP
Duration
00:32
00:34
00:36
00:38
00:40
00:42
00:44
0:37.9
Total 0:49.4

Kolejność klipów

Układanie kolejności

Klipy na osi czasu możesz przestawiać:

- Przytrzymaj klip i przeciągnij w inne miejsce

Sugerowana kolejność:

- **Plan szeroki** — wprowadzenie miejsca
- **Średni plan / detale** — budowanie historii
- **Rozmówca** — sedno narracji
- **B-roll z dźwiękiem otoczenia** — atmosfera
- **Ujęcie zamykające** — pożegnanie z miejscem

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Przycinanie klipów

Usuń zbędne fragmenty

Każdy klip możesz skrócić:

- Dotknij klip na osi czasu — podświetli się
- Przeciągnij krawędź (początek lub koniec) do wewnątrz
- Fragment poza krawędziami zostanie usunięty

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Przycinanie klipów

Usuń zbędne fragmenty

Wskazówka:

Usuń:

- Pierwsze i ostatnie sekundy (zanim ustabilizowałeś telefon)
- Fragmenty, gdy nic się nie dzieje
- Powtórzenia i pomyłki

Cel: każdy klip powinien trwać 5–15 sekund (wypowiedź rozmówcy może być dłuższa).

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Dzielenie klipów

Wytnij fragment ze środka

Jeśli chcesz użyć tylko kawałka dłuższego klipu:

- Ustaw kursor (biała linia) w miejscu cięcia
- Kliknij „Podziel" (Split) — ikona nożyczek
- Klip podzieli się na dwa
- Niepotrzebną część zaznacz i usuń

Przydatne przy wywiadach — **wycinasz najlepsze 30 sekund z dłuższej wypowiedzi.**

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Przejścia

Przejścia między klipami

Między klipami możesz dodać płynne przejście:

- Kliknij ikonę między dwoma klipami (biały kwadrat/kółko)
- Wybierz typ przejścia
- Ustaw czas trwania (0,5–1 sekunda)

Zalecane przejścia:

- **Fade (przenikanie)** — uniwersalne, eleganckie
- **Dissolve** — podobne, nieco wolniejsze

Unikaj: latających serduszek, wirujących kostek i innych efektów. Proste = profesjonalne.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Dodawanie tekstu

Tekst na filmie

Możesz dodać tytuł lub podpis:

- Kliknij „Tekst" (Text) w menu narzędzi
- Wpisz treść — np. tytuł narracji na początku, imię rozmówcy
- Wybierz czcionkę i kolor — białe lub jasne na ciemnym tle
- Ustaw, jak długo tekst ma być widoczny (przeciągnij krawędzie na osi czasu)

Minimum: tytuł na początku filmu. **Opcjonalnie:** imię i nazwisko rozmówcy przy wypowiedzi.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Eksport

Zapisywanie gotowego filmu

Gdy montaż jest gotowy:

- Kliknij ikonę eksportu (strzałka / „Save” / „Zapisz”) w prawym górnym rogu
- Wybierz rozdzielczość: 1080p
- Kliknij „Zapisz”
- Film zapisze się w galerii telefonu

Jeśli pojawi się znak wodny InShot — kliknij opcję usunięcia (zwykle wystarczy obejrzeć krótką reklamę).

Gotowy film: **1–3 minuty, format MP4.**

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Ćwiczenie: montaż

Zmontuj swój film

Zmontuj krótki film (1–2 minuty) ze swoich klipów:

- Wybierz 5–8 klipów
- Ułóż w kolejności
- Przytnij każdy do niezbędnego minimum
- Dodaj przejścia (fade)
- Dodaj tytuł na początku
- Eksportuj w 1080p

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Składanie finalnego projektu w StoryMaps

Wszystkie materiały gotowe — czas je połączyć.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV
Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Dodawanie wideo do StoryMaps

Wideo w StoryMaps

Otwórz swój projekt w StoryMaps

- Kliknij **„+”** w miejscu, gdzie chcesz dodać film
- Wybierz **„Video”**
- Wybierz **„Upload”** (Wgraj)
- Przeciągnij plik lub kliknij **„Browse your files”**
- Kliknij **„Add”**

Alternatywnie: kliknij „Link" i wklej link do filmu z YouTube lub Vimeo.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Curabitur vestibulum, mi nec commodo mattis, magna turpis luctus dui, ac varius sem nulla non ex. Mauris ac liquet lorem ac lorem etus tristique. Sed suscipit, lacus sit amet luctus dapibus, ncus urna purus in eros. Suspendisse potenti. Aenean nec magna vitae nisl bibendum laoreet. Cras sit amet ligula eget

00:02 / 00:11

Interview

- Button
- Separator
- Code

Data Visualization

- Map
- Chart
- Infographic
- Table

Media

- Image
- 360 image
- Image gallery
- Video
- Audio

Video

Bring your content to life by uploading a video or linking to one on the web

Finalizacja StoryMaps

Złóż wszystko w całość

Otwórz swój projekt w StoryMaps. **Sprawdź, czy masz:**

- ☐ **Tytuł** narracji i krótki wstęp
- ☐ **Zdjęcia** z podpisami — w odpowiednich miejscach
- ☐ **Audio** — wgrane przy właściwych zdjęciach/tekstach
- ☐ **Wideo** — wgrane w odpowiednim miejscu
- ☐ **Teksty** — opisy, komentarze, kontekst historyczny
- ☐ **Kolejność** — czy narracja płynie logicznie od początku do końca?

Uzupełnij brakujące elementy. Popraw kolejność bloków (przeciągnij w StoryMaps).

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Ćwiczenie: finalizacja

Dokończ swój projekt

1. Dodaj wideo do StoryMaps (Video → Upload)
2. Uzupełnij brakujące teksty i podpisy
3. Sprawdź kolejność bloków
4. Podgląd (Preview) — przejrzyj całość od początku do końca
5. Popraw, co trzeba

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Publikacja

Niech wszyscy to zobaczą!

Gdy projekt jest gotowy:

- Kliknij „Publish” (Opublikuj) w górnym menu
- Wpisz krótki opis i tagi
- Wybierz kto może oglądać — Everyone (wszyscy) lub Organization (organizacja)
- Kliknij „Publish”

Twoja narracja jest teraz dostępna w internecie pod unikalnym linkiem. Możesz go udostępnić komukolwiek — wystarczy wysłać link.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Publish options

Back | Publish

Story details

Configure what people see when your item appears on ArcGIS, social media sites, and in search engine results

Ostatni kowal / Last blacksmith

Edit

Share

Who can see this after it is published

Private

Private
Only you can view this item

Everyone (Public)
Anyone can view this item

Show in web search results

To review display, analytics, and language options, go to story settings

Prezentacje

Zobaczmy, co stworzyliśmy!

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Prezentacja projektów

Pokażmy swoje narracje

Każdy uczestnik prezentuje swój projekt StoryMaps (3–5 minut):

1. Otwórz opublikowaną StoryMap na ekranie / projektorze
2. Opowiedz krótko: o czym jest Twoja historia?
3. Przewiń narrację — pokaż najciekawsze momenty
4. Odtwórz fragment audio lub wideo

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Dyskusja

Co się udało? Czego się nauczyliśmy?

- Które narracje najbardziej Was poruszyły? Dlaczego?
- Co było najtrudniejsze w całym procesie?
- Co zaskoczyło — czego się nie spodziewaliście?
- Czy chcielibyście kontynuować — nagrać kolejną historię?

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Podsumowanie kursu

12 warsztatów za nami.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Co osiągnęliśmy?

Droga, którą przeszliśmy

Blok	Czego się nauczyliśmy	Co stworzyliśmy
I. Cyfrowe narracje	Storytelling, planowanie, etyka	Storyboard, konto StoryMaps
II. Fotografia	Kompozycja, obróbka, archiwizacja	Zdjęcia terenowe w StoryMaps
III. Dźwięk	Nagrywanie, wywiady, edycja audio	Klipy audio na SoundCloud
IV. Wideo	Filmowanie, montaż, publikacja	Film w InShot, gotowa StoryMap

Na początku mieliśmy **pusty ekran**. Teraz mamy **interaktywną mapę narracyjną** opublikowaną w internecie.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Co dalej z projektami?

Wasze narracje żyją w internecie — możecie:

- **Udostępnić** link rodzinie, znajomym, lokalnej społeczności
- **Rozbudować** — dodawać nowe miejsca, nagrania, zdjęcia
- **Inspirować innych** — pokazać, że każdy może opowiedzieć historię swojego miejsca
- **Tworzyć nowe** — każde miejsce ma więcej niż jedną historię

Łącznie wasze narracje tworzą **cyfrową mapę regionu** — zbiór lokalnych historii opowiedzianych przez ludzi, którzy tu żyją.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Podsumowanie

Przez 12 warsztatów nauczyliśmy się:

- ☑ Planować i opowiadać historie cyfrowo
- ☑ Fotografować smartfonem — świadomie i z zasadami
- ☑ Nagrywać dźwięk — wywiady, wspomnienia, dźwięki miejsc
- ☑ Filmować i montować krótkie materiały wideo
- ☑ Składać wszystko w interaktywną narrację w ArcGIS StoryMaps

Najważniejsze: nauczyliśmy się słuchać i patrzeć uważnie na miejsca i ludzi wokół nas.

Dziękuję za wspólną pracę. Wasze historie są warte opowiedzenia.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Podsumowanie

Wnioski z procesu skalowania

Jednym z najważniejszych wniosków płynących z procesu testowania metodologii „Cyfrowy folklor” było potwierdzenie, że osoby dorosłe zamieszkujące tereny wiejskie, a szczególnie seniorzy, znacznie chętniej angażują się w rozwijanie kompetencji cyfrowych wtedy, gdy technologia nie jest przedstawiana jako główny cel edukacyjny, lecz jako narzędzie służące realizacji działań ważnych z ich perspektywy.

Na początku procesu pilotażowego wielu uczestników deklarowało obawy związane z nowoczesnymi technologiami. Część osób podkreślała, że nie czuje potrzeby korzystania z nowych aplikacji, nie interesuje się komputerami ani mediami społecznościowymi, a korzystanie ze smartfona ogranicza do wykonywania połączeń telefonicznych lub sporadycznego kontaktu z rodziną za pomocą komunikatorów internetowych. W tradycyjnie projektowanych kursach cyfrowych takie nastawienie często prowadzi do niskiej frekwencji, niewielkiego zaangażowania oraz szybkiej rezygnacji z udziału w zajęciach.

Podczas realizacji warsztatów zaobserwowano jednak zupełnie inny mechanizm. W momencie, gdy uczestnicy dowiadywali się, że celem zajęć będzie dokumentowanie historii własnej miejscowości, fotografowanie lokalnych zabytków, utrwalanie wspomnień mieszkańców czy tworzenie cyfrowych opowieści o Kaszubach, poziom zainteresowania wyraźnie wzrastał. Technologia przestawała być czymś obcym i trudnym, a stawała się środkiem służącym realizacji celu, który uczestnicy uznawali za ważny społecznie i osobiście.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Szczególnie widoczne było to podczas zajęć poświęconych fotografii mobilnej. W tradycyjnym modelu edukacyjnym uczestnicy uczyliby się zasad kompozycji, parametrów aparatu czy podstaw edycji zdjęć. W ramach projektu punktem wyjścia było natomiast pytanie: „Jak zachować dla przyszłych pokoleń miejsca, które są ważne dla naszej społeczności?”. Dopiero później pojawiała się rozmowa o kadrowaniu, świetle czy możliwościach aparatu w smartfonie. Dzięki temu uczestnicy postrzegali zdobywane umiejętności jako praktyczne i użyteczne.

Podobny mechanizm zaobserwowano podczas warsztatów związanych z dokumentacją dźwiękową. Nagrywanie wywiadów czy dźwięków otoczenia nie było prezentowane jako ćwiczenie techniczne. Uczestnicy otrzymywali zadanie utrwalenia wspomnień mieszkańców, historii związanych z lokalnymi tradycjami lub opowieści o dawnym życiu na wsi. W rezultacie nawet osoby początkowo niechętne korzystaniu z nowych technologii aktywnie angażowały się w proces nagrywania materiałów.

Proces testowania pokazał również, że dla wielu seniorów niezwykle istotne jest poczucie sprawczości. Uczestnicy bardzo często podkreślali, że po raz pierwszy ktoś zainteresował się ich wiedzą, doświadczeniem i wspomnieniami. W wielu przypadkach mieli poczucie, że ich znajomość lokalnej historii, tradycji kulinarnych czy zwyczajów ludowych jest cenna i potrzebna. To właśnie ta świadomość motywowała ich do nauki obsługi nowych aplikacji oraz podejmowania działań, które wcześniej wydawały się zbyt trudne.

Ważnym elementem okazał się również aspekt emocjonalny. Uczestnicy znacznie chętniej wykonywali zadania związane z fotografowaniem rodzinnych pamiątek, dokumentowaniem miejsc związanych z dzieciństwem czy nagrywaniem opowieści znajomych mieszkańców niż ćwiczenia o charakterze całkowicie technicznym. Zaangażowanie emocjonalne przekładało się bezpośrednio na wyższą motywację do nauki oraz większą gotowość do samodzielnego eksperymentowania z narzędziami cyfrowymi.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

W trakcie warsztatów wielokrotnie obserwowano sytuacje, w których osoby deklarujące wcześniej brak kompetencji cyfrowych samodzielnie wykonywały fotografie, nagrywały wywiady, przygotowywały opisy materiałów oraz publikowały treści w środowisku cyfrowym. Co istotne, sukces ten nie wynikał z uproszczenia programu, lecz z odpowiedniego osadzenia procesu uczenia się w kontekście bliskim uczestnikom.

Doświadczenia zdobyte podczas pilotażu prowadzą do jednoznacznego wniosku, że skuteczna edukacja cyfrowa osób dorosłych mieszkających na terenach wiejskich powinna być oparta na lokalnym kontekście społecznym i kulturowym. Zamiast rozpoczynać naukę od narzędzi, aplikacji czy technologii, warto rozpoczynać ją od tematów ważnych dla uczestników, a dopiero później wprowadzać rozwiązania cyfrowe jako sposób realizacji konkretnych działań.

Metodologia „Cyfrowy folklor" potwierdziła, że dziedzictwo kulturowe może pełnić funkcję skutecznego pomostu pomiędzy tradycją a nowoczesnością. Dzięki temu osoby starsze nie muszą wybierać pomiędzy ochroną własnej tożsamości a rozwojem kompetencji cyfrowych. Przeciwnie – mogą rozwijać nowe umiejętności właśnie poprzez działania związane z tym, co znają najlepiej i co jest dla nich szczególnie ważne.

Z perspektywy organizacji prowadzących edukację dorosłych oznacza to konieczność odejścia od uniwersalnych, technocentrycznych programów szkoleniowych na rzecz działań osadzonych w realiach lokalnej społeczności. Im bliższa uczestnikom jest tematyka warsztatów, tym większa jest ich motywacja, aktywność oraz trwałość osiąganych efektów edukacyjnych.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Jednym z najbardziej widocznych zjawisk zaobserwowanych podczas testowania metodologii „Cyfrowy folklor” było ogromne znaczenie współpracy pomiędzy uczestnikami. Proces pilotażowy pokazał, że osoby dorosłe, szczególnie seniorzy z terenów wiejskich, znacznie skuteczniej rozwijają kompetencje cyfrowe w sytuacji, gdy uczą się wspólnie z innymi uczestnikami, a nie indywidualnie. Praca w parach i małych grupach okazała się jednym z najważniejszych czynników wpływających zarówno na efektywność uczenia się, jak i na poziom motywacji uczestników.

Na początku warsztatów wielu uczestników deklarowało obawy związane z korzystaniem z nowych technologii. Pojawiały się wypowiedzi typu: „ja się na tym nie znam”, „na pewno sobie nie poradzę”, „to jest dla młodszych ludzi”, „boję się coś zepsuć”. Tego rodzaju przekonania są bardzo charakterystyczne dla osób starszych, które przez wiele lat nie miały okazji rozwijać kompetencji cyfrowych lub miały wcześniej negatywne doświadczenia związane z korzystaniem z technologii.

Podczas realizacji warsztatów szybko okazało się jednak, że te obawy znacząco maleją, gdy uczestnicy nie są pozostawieni sami sobie. Już pierwsze ćwiczenia fotograficzne pokazały, że osoby pracujące w parach znacznie chętniej podejmują próby wykonania nowych działań. Jeżeli jedna osoba nie wiedziała, jak wykonać określoną czynność, druga często próbowała znaleźć rozwiązanie. W efekcie uczestnicy uczyli się nie tylko od trenerów, ale również od siebie nawzajem.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Szczególnie interesujące było obserwowanie sytuacji, w których osoby o podobnym poziomie kompetencji wspólnie rozwiązywały problemy techniczne. Wbrew początkowym założeniom nie zawsze najbardziej efektywne było wsparcie udzielane przez trenera. Często uczestnik, który chwilę wcześniej sam nauczył się określonej czynności, potrafił lepiej wyjaśnić ją drugiej osobie niż prowadzący. Wynikało to z używania prostszego języka, odwoływania się do podobnych doświadczeń oraz lepszego rozumienia trudności napotykanych przez drugiego uczestnika.

Dużą rolę odegrał również aspekt emocjonalny. Wiele osób deklarowało, że samodzielne wykonywanie ćwiczeń budziło u nich stres i niepewność. Praca w grupie powodowała natomiast, że uczestnicy czuli się bezpieczniej. Wiedzieli, że w razie problemu mogą liczyć na wsparcie innych osób. Dzięki temu byli bardziej skłonni do eksperymentowania, testowania nowych funkcji i podejmowania działań, których wcześniej unikali.

Podczas zajęć terenowych szczególnie dobrze sprawdził się model pracy w trzy- lub czteroosobowych zespołach. Jedna osoba wykonywała zdjęcia, druga odpowiadała za notowanie informacji, trzecia przeprowadzała wywiady lub nagrywała dźwięk. Taki podział zadań pozwalał każdemu uczestnikowi stopniowo oswajać się z nowymi technologiami bez konieczności natychmiastowego opanowania wszystkich umiejętności jednocześnie. Z czasem uczestnicy zaczynali zamieniać się rolami i naturalnie rozwijali kolejne kompetencje.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Istotnym elementem okazało się również wzajemne wzmacnianie motywacji. Podczas warsztatów wielokrotnie obserwowano sytuacje, w których osoby mniej pewne siebie rezygnowałyby z wykonania zadania, gdyby pracowały samodzielnie. Obecność innych uczestników zachęcała jednak do dalszego działania. W grupie łatwiej było przełamać niepewność, poprosić o pomoc czy spróbować ponownie po nieudanej próbie.

Proces pilotażowy pokazał także ogromną wartość międzypokoleniowego i społecznego uczenia się. Chociaż większość uczestników stanowiły osoby starsze, w grupach występowały różnice w doświadczeniach i poziomie kompetencji. Niektórzy uczestnicy sprawniej korzystali ze smartfonów, inni mieli większą wiedzę o lokalnej historii, a jeszcze inni wyróżniali się umiejętnościami komunikacyjnymi. Dzięki pracy zespołowej możliwa była wymiana tych zasobów, co pozytywnie wpływało na cały proces edukacyjny.

Warto również podkreślić, że wspólna praca sprzyjała budowaniu relacji społecznych. Dla wielu uczestników warsztaty były nie tylko okazją do nauki, ale także przestrzenią spotkań, rozmów i wymiany doświadczeń. Miało to szczególne znaczenie w przypadku seniorów, którzy często wskazywali na potrzebę większej aktywności społecznej. W rezultacie rozwój kompetencji cyfrowych był ściśle powiązany z budowaniem poczucia wspólnoty i wzmacnianiem więzi społecznych.

Wnioski z procesu testowania prowadzą do jednoznacznej rekomendacji dla organizacji realizujących edukację cyfrową osób dorosłych. Warsztaty powinny być projektowane w taki sposób, aby maksymalnie wykorzystywać potencjał współpracy pomiędzy uczestnikami. Należy ograniczać działania indywidualne na rzecz pracy w parach, małych zespołach i grupach projektowych. Takie rozwiązanie nie tylko zwiększa efektywność uczenia się, ale również pomaga przełamywać lęk przed technologią, wzmacnia poczucie bezpieczeństwa i buduje trwałą motywację do dalszego rozwoju.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

„Doświadczenia zdobyte podczas realizacji metodologii „Cyfrowy folklor” pokazują, że w przypadku osób starszych i mieszkańców terenów wiejskich technologia staje się znacznie bardziej dostępna wtedy, gdy poznawana jest wspólnie z innymi. W praktyce oznacza to, że jednym z najważniejszych narzędzi wspierających rozwój kompetencji cyfrowych nie jest komputer, smartfon czy aplikacja, lecz drugi człowiek.”

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Jednym z najbardziej zaskakujących wniosków płynących z procesu testowania metodologii „Cyfrowy folklor” było odkrycie, że rzeczywistą przeszkodą w rozwijaniu kompetencji cyfrowych nie był sam brak wiedzy technicznej. Znacznie większym problemem okazał się niski poziom pewności siebie uczestników oraz utrwalone przez lata przekonanie, że nowoczesne technologie nie są dla nich.

Przed rozpoczęciem warsztatów wielu uczestników określało siebie jako osoby „nietechniczne”, „za stare na takie rzeczy” lub „nienadające się do komputerów”. W rozmowach indywidualnych bardzo często pojawiały się stwierdzenia świadczące o silnym braku wiary we własne możliwości. Co ciekawe, takie opinie występowały również u osób, które na co dzień korzystały ze smartfonów, robiły zdjęcia czy używały komunikatorów internetowych. Oznaczało to, że problem nie wynikał wyłącznie z faktycznego poziomu kompetencji, ale również ze sposobu, w jaki uczestnicy postrzegali samych siebie.

Podczas pierwszych warsztatów można było zaobserwować charakterystyczne zachowania świadczące o niskiej pewności siebie. Niektórzy uczestnicy od razu prosili o pomoc przy najprostszych czynnościach, nawet jeśli byli w stanie wykonać je samodzielnie. Inni unikali dotykania nowych funkcji w telefonie, obawiając się, że przypadkowo coś uszkodzą lub utracą zapisane dane. Pojawiały się również osoby, które jeszcze przed rozpoczęciem ćwiczenia zakładały, że sobie nie poradzą.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Sytuacja zaczęła zmieniać się już po kilku pierwszych zajęciach. Kluczowe znaczenie miało stworzenie środowiska edukacyjnego, w którym błędy były traktowane jako naturalny element procesu uczenia się. Trenerzy konsekwentnie podkreślali, że nikt nie jest oceniany, a warsztaty służą eksperymentowaniu i zdobywaniu nowych doświadczeń. Dzięki temu uczestnicy stopniowo zaczynali podejmować coraz więcej samodzielnych prób.

Szczególnie istotne okazały się pierwsze sukcesy. W przypadku wielu osób przełomowym momentem było samodzielne wykonanie zdjęcia, nagranie krótkiego wywiadu czy przygotowanie pierwszego materiału do cyfrowej narracji. Choć z perspektywy trenera były to stosunkowo proste zadania, dla uczestników często stanowiły dowód, że są w stanie skutecznie korzystać z nowych technologii.

W trakcie pilotażu wielokrotnie obserwowano proces stopniowej zmiany postaw. Osoby, które podczas pierwszych zajęć mówiły, że „nie potrafią korzystać ze smartfona", po kilku tygodniach samodzielnie wykonywały fotografie, przesyłały pliki, nagrywały materiały audio czy pracowały nad cyfrowymi opowieściami. Co ważne, zmiana ta nie dotyczyła wyłącznie poziomu kompetencji technicznych. Jeszcze większą przemianę można było zaobserwować w sposobie myślenia uczestników o własnych możliwościach.

Wielu seniorów zaczęło postrzegać siebie jako osoby zdolne do uczenia się nowych rzeczy niezależnie od wieku. Uczestnicy coraz częściej podejmowali inicjatywę, proponowali własne pomysły na dokumentowanie lokalnych historii oraz samodzielnie eksperymentowali z poznanymi narzędziami. Niektórzy zaczęli wykorzystywać zdobyte umiejętności również poza warsztatami – dokumentując wydarzenia społeczne, przygotowując materiały dla Kół Gospodyń Wiejskich czy fotografując lokalne uroczystości.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Warto podkreślić, że wzrost pewności siebie miał wpływ nie tylko na rozwój kompetencji cyfrowych. U wielu uczestników zaobserwowano również większą aktywność społeczną i gotowość do angażowania się w nowe inicjatywy. Osoby, które wcześniej unikały działań wymagających wykorzystania technologii, zaczęły aktywnie uczestniczyć w tworzeniu materiałów promujących lokalne dziedzictwo kulturowe oraz wspierać innych uczestników warsztatów.

Proces testowania metodologii pokazał również, że budowanie pewności siebie powinno być traktowane jako pełnoprawny cel edukacyjny, a nie jedynie dodatkowy efekt działań szkoleniowych. W przypadku osób starszych i mieszkańców terenów wiejskich rozwój kompetencji cyfrowych jest bardzo silnie związany z poczuciem sprawczości. Uczestnik, który wierzy we własne możliwości, znacznie szybciej przyswaja nowe umiejętności i chętniej wykorzystuje je w praktyce.

Wyniki pilotażu prowadzą do ważnej rekomendacji dla organizacji realizujących edukację cyfrową. Programy szkoleniowe powinny być projektowane w taki sposób, aby umożliwiać uczestnikom częste doświadczanie sukcesu. Należy zaczynać od zadań stosunkowo prostych, ale jednocześnie widocznych i znaczących dla uczestnika. Każde kolejne osiągnięcie wzmacnia bowiem motywację i buduje przekonanie, że rozwój kompetencji cyfrowych jest możliwy niezależnie od wieku czy wcześniejszych doświadczeń.

Doświadczenia zdobyte podczas realizacji projektu pokazują, że osoby starsze nie potrzebują przede wszystkim bardziej zaawansowanych technologii czy większej liczby instrukcji. Potrzebują przede wszystkim przekonania, że są w stanie z tych technologii korzystać. Gdy uda się przełamać tę psychologiczną barierę, proces uczenia się przebiega znacznie szybciej, a osiągane rezultaty są trwalsze i bardziej widoczne.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Kolejnym wartościowym wnioskiem płynącym z procesu testowania metodologii „Cyfrowy folklor” było odkrycie, że dokumentowanie lokalnych historii, wspomnień i doświadczeń mieszkańców może pełnić znacznie szerszą funkcję niż tylko rozwijanie kompetencji cyfrowych. W praktyce okazało się ono niezwykle skutecznym narzędziem aktywizacji społecznej osób starszych, budowania poczucia sprawczości oraz wzmacniania ich roli w lokalnej społeczności.

Na początku projektu wielu uczestników postrzegało siebie przede wszystkim jako odbiorców działań edukacyjnych. Byli przyzwyczajeni do sytuacji, w której przychodzą na warsztaty, słuchają prowadzącego i wykonują przygotowane przez niego ćwiczenia. Metodologia „Cyfrowy folklor” odwróciła ten model. Już od pierwszych zajęć uczestnicy byli zachęcani do dzielenia się własną wiedzą, doświadczeniami oraz wspomnieniami związanymi z historią swoich miejscowości.

Bardzo szybko okazało się, że osoby starsze dysponują ogromnym zasobem wiedzy, który często pozostaje niewidoczny dla młodszych pokoleń. Uczestnicy potrafili opowiadać o dawnych zwyczajach, lokalnych wydarzeniach, zmianach zachodzących w przestrzeni wiejskiej, tradycjach kulinarnych, obrzędach religijnych, pracy w gospodarstwach rolnych czy historii konkretnych rodzin. W wielu przypadkach były to informacje, których nie można znaleźć w książkach, archiwach czy internecie.

Szczególnie interesujące było obserwowanie zmian zachodzących w postawach uczestników. W tradycyjnych kursach komputerowych osoby starsze często znajdują się w sytuacji, w której ich brak kompetencji cyfrowych staje się bardzo widoczny. W projekcie sytuacja wyglądała odwrotnie. To właśnie seniorzy byli ekspertami w zakresie lokalnej historii i kultury. Technologia stawała się jedynie narzędziem pomagającym utrwalić i przekazać ich wiedzę innym osobom.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Taka zmiana perspektywy miała ogromne znaczenie psychologiczne. Uczestnicy zaczynali postrzegać siebie nie jako osoby wymagające pomocy, ale jako osoby posiadające wartościowe zasoby i doświadczenia. W wielu przypadkach prowadziło to do wzrostu pewności siebie oraz większego zaangażowania w kolejne działania projektowe.

Podczas warsztatów wielokrotnie dochodziło do sytuacji, w których uczestnicy spontanicznie proponowali nowe tematy dokumentacji. Przynosili rodzinne fotografie, stare dokumenty, opowiadali o nieistniejących już budynkach, dawnych zwyczajach czy wydarzeniach ważnych dla historii miejscowości. Często sami wskazywali osoby, z którymi warto przeprowadzić wywiad lub miejsca, które ich zdaniem powinny znaleźć się na cyfrowej mapie regionu.

Warto zauważyć, że aktywizacja uczestników nie ograniczała się wyłącznie do czasu trwania warsztatów. Wielu seniorów kontynuowało dokumentowanie lokalnego dziedzictwa również poza zajęciami. Zaczęli fotografować wydarzenia społeczne, zbierać wspomnienia mieszkańców, nagrywać rozmowy czy gromadzić materiały dotyczące historii swoich miejscowości. W praktyce oznaczało to, że projekt uruchomił proces znacznie wykraczający poza założone cele edukacyjne.

Szczególnie cennym efektem było również wzmacnianie relacji społecznych. Dokumentowanie lokalnych historii wymagało kontaktu z innymi mieszkańcami, rozmów, przeprowadzania wywiadów i wspólnego poszukiwania informacji. Dzięki temu uczestnicy częściej angażowali się w życie społeczności lokalnej i nawiązywali nowe relacje. Dla części osób miało to istotne znaczenie w przeciwdziałaniu samotności i izolacji społecznej.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Proces pilotażowy pokazał także, że dokumentowanie lokalnego dziedzictwa może pełnić funkcję międzypokoleniową. W wielu przypadkach uczestnicy dzielili się zgromadzonymi materiałami z dziećmi, wnukami lub młodszymi mieszkańcami swoich miejscowości. Powodowało to naturalny przepływ wiedzy pomiędzy pokoleniami oraz wzmacniało zainteresowanie lokalną historią.

Istotnym wnioskiem jest również fakt, że działania związane z dokumentowaniem dziedzictwa kulturowego są znacznie bardziej trwałe niż wiele tradycyjnych aktywności edukacyjnych. Po zakończeniu projektu uczestnicy nadal posiadają motywację do kontynuowania rozpoczętych działań. Wynika to z przekonania, że ich praca ma realną wartość dla społeczności i przyczynia się do zachowania lokalnej pamięci.

Doświadczenia zdobyte podczas realizacji metodologii „Cyfrowy folklor" pokazują, że edukacja cyfrowa osób starszych nie powinna ograniczać się wyłącznie do nauki obsługi urządzeń i aplikacji. Znacznie lepsze efekty można osiągnąć wtedy, gdy kompetencje cyfrowe rozwijane są równocześnie z aktywnością społeczną, ochroną dziedzictwa kulturowego oraz budowaniem zaangażowania obywatelskiego.

W praktyce oznacza to, że dokumentowanie lokalnych historii może być traktowane jako pełnoprawne narzędzie aktywizacji społecznej seniorów. Pozwala ono jednocześnie rozwijać kompetencje cyfrowe, wzmacniać poczucie własnej wartości, budować relacje społeczne oraz chronić dziedzictwo kulturowe lokalnych społeczności. Z perspektywy organizacji pracujących z osobami starszymi jest to rozwiązanie wyjątkowo wartościowe, ponieważ łączy wiele celów edukacyjnych i społecznych w ramach jednego procesu.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Rekomendacje dla edukatorów wdrażających metodologię „Cyfrowy folklor”

1. Zaczynaj od historii uczestników, a nie od technologii

Największym błędem podczas edukacji cyfrowej osób starszych jest rozpoczynanie zajęć od omawiania aplikacji, funkcji telefonu czy parametrów technicznych. Uczestnicy znacznie chętniej angażują się w działania, gdy punktem wyjścia są ich własne doświadczenia, wspomnienia, lokalne tradycje lub historie związane z miejscem zamieszkania. Technologia powinna być przedstawiana jako narzędzie służące zachowaniu i promowaniu tych historii, a nie jako cel sam w sobie.

2. Nie zakładaj żadnych wcześniejszych kompetencji cyfrowych

Nawet jeśli uczestnicy korzystają ze smartfonów na co dzień, ich rzeczywiste kompetencje cyfrowe mogą być bardzo ograniczone. Warto dokładnie pokazywać każdą czynność krok po kroku i nie używać specjalistycznego języka. To, co dla edukatora wydaje się oczywiste, dla uczestnika może być całkowicie nowe.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

3. Pracuj w małych grupach

Najlepsze rezultaty osiągaliśmy podczas pracy w parach lub trzyosobowych zespołach. Uczestnicy wspierali się wzajemnie, wymieniali doświadczeniami i szybciej rozwiązywali problemy. Wspólna praca zmniejszała również lęk przed popełnianiem błędów i budowała poczucie bezpieczeństwa.

4. Ogranicz teorię do minimum

Osoby dorosłe uczą się najskuteczniej poprzez działanie. Zamiast długich prezentacji lepiej od razu przejść do wykonywania zdjęć, nagrywania wywiadów czy pracy w terenie. Teoria powinna pojawiać się dopiero wtedy, gdy uczestnicy napotkają konkretny problem wymagający wyjaśnienia.

5. Wykorzystuj lokalne zasoby

Każda miejscowość posiada własne historie, miejsca pamięci, tradycje kulinarne, rękodzieło, zabytki czy ciekawe postacie. To właśnie one powinny stać się podstawowym materiałem edukacyjnym. Dzięki temu uczestnicy od początku widzą sens wykonywanych działań.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

6. Pozwalaj uczestnikom być ekspertami

W wielu obszarach to uczestnicy posiadają większą wiedzę niż edukator. Znają historię swoich miejscowości, lokalne zwyczaje i ludzi. Warto stworzyć przestrzeń do dzielenia się tą wiedzą. Dzięki temu uczestnicy czują się potrzebni, a proces edukacyjny staje się bardziej partnerski.

7. Przygotuj się na różnorodność sprzętu

Podczas pracy z mieszkańcami terenów wiejskich uczestnicy często korzystają z różnych modeli telefonów i urządzeń. Niektóre są bardzo nowe, inne mają kilka lub nawet kilkanaście lat. Scenariusze zajęć powinny być elastyczne i możliwe do realizacji na różnych urządzeniach.

8. Dokumentuj proces, a nie tylko efekty

Warto zachęcać uczestników do fotografowania, nagrywania i opisywania nie tylko końcowych rezultatów, ale również samego procesu ich powstawania. Takie materiały mają dużą wartość edukacyjną, promocyjną i dokumentacyjną.

9. Regularnie wracaj do tych samych umiejętności

Jednorazowe wykonanie zadania nie oznacza jeszcze opanowania kompetencji. Warto wielokrotnie powracać do fotografowania, nagrywania czy pracy z aplikacjami podczas kolejnych zajęć. Powtarzalność buduje pewność siebie i utrwala nowe umiejętności.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

10. Traktuj rezultaty jako początek dalszych działań

Cyfrowe mapy, fotografie, nagrania czy filmy nie powinny być postrzegane jako zamknięty rezultat projektu. Największą wartością metodologii jest możliwość dalszego rozwijania zgromadzonych materiałów. Zachęcaj uczestników do dokumentowania kolejnych wydarzeń, uroczystości, tradycji i historii. Dzięki temu powstaje żywe archiwum lokalnego dziedzictwa kulturowego, które może być rozwijane przez wiele lat po zakończeniu projektu.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Każda społeczność posiada swoje historie.

Niektóre zapisano w książkach, kronikach i archiwach. Inne przetrwały wyłącznie w pamięci mieszkańców – przekazywane podczas rodzinnych spotkań, wspominane przy stole, opowiadane wnukom i sąsiadom. Wiele z nich nigdy nie zostało zapisanych. Istniały jedynie w słowach, wspomnieniach, zdjęciach schowanych w szufladach czy w pamięci osób, które przez całe życie były świadkami przemian zachodzących w swoich miejscowościach.

To właśnie od tych historii rozpoczęła się droga, która doprowadziła do powstania niniejszej publikacji.

Projekt „Kaszëbsczi Òpòwiôdanié" od początku nie był projektem o technologii. Smartfony, aplikacje, fotografie, nagrania czy mapy cyfrowe były jedynie narzędziami. Prawdziwym celem było coś znacznie ważniejszego – pokazanie, że lokalna pamięć, tradycja i doświadczenie mieszkańców wsi mają ogromną wartość i zasługują na zachowanie dla przyszłych pokoleń.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Przez wiele miesięcy wspólnie obserwowaliśmy, jak osoby, które początkowo nie wierzyły we własne możliwości cyfrowe, zaczynają samodzielnie tworzyć fotografie, nagrywać wywiady, dokumentować lokalne wydarzenia i budować własne cyfrowe opowieści. Widzieliśmy, jak technologia przestaje budzić obawy, a zaczyna służyć temu, co uczestnicy uznawali za naprawdę ważne – ochronie wspomnień, historii rodzinnych, lokalnych zwyczajów i kultury swoich małych ojczyzn.

Największym sukcesem projektu nie są jednak stworzone materiały, publikacje czy mapy cyfrowe.

Największym sukcesem są ludzie.

To seniorzy, którzy po raz pierwszy samodzielnie wykorzystali nowoczesne technologie do opowiedzenia historii swojej miejscowości. To członkinie Kół Gospodyń Wiejskich, które odkryły, że mogą być nie tylko strażniczkami tradycji, ale również jej współczesnymi dokumentalistkami. To mieszkańcy Kaszub, Hontu i Novohradu, którzy przekonali się, że ich wiedza i doświadczenie mają znaczenie nie tylko dla lokalnej społeczności, ale również dla przyszłych pokoleń.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Mamy nadzieję, że niniejsza publikacja stanie się czymś więcej niż tylko zbiorem scenariuszy warsztatowych.

Chcielibyśmy, aby była zachętą do działania. Aby inspirowała kolejne organizacje, edukatorów, biblioteki, domy kultury, Koła Gospodyń Wiejskich, kluby seniora i lokalnych liderów do odkrywania potencjału, który od lat znajduje się tuż obok nich – w historiach mieszkańców, lokalnych tradycjach i pamięci społeczności.

Świat zmienia się bardzo szybko. Coraz więcej informacji istnieje wyłącznie w przestrzeni cyfrowej. Tym bardziej potrzebujemy ludzi, którzy będą potrafili zachować to, co lokalne, autentyczne i prawdziwe. Potrzebujemy osób gotowych dokumentować codzienność swoich miejscowości, utrwalać wspomnienia starszych mieszkańców i pokazywać piękno kultury, która przez pokolenia kształtowała lokalne społeczności.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Wierzymy, że cyfrowe narzędzia nie muszą prowadzić do zanikania lokalnej tożsamości. Mogą stać się jej sprzymierzeńcem. Mogą pomagać chronić tradycję, budować więzi międzypokoleniowe i sprawiać, że historie niewielkich miejscowości będą słyszane również poza ich granicami.

Oddając tę publikację w Państwa ręce, mamy świadomość, że nie kończy ona żadnej historii.

Przeciwnie.

Jest zaproszeniem do napisania kolejnych.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

Być może następna cyfrowa opowieść powstanie właśnie w Państwa miejscowości.

Być może ktoś dzięki tej publikacji po raz pierwszy nagra wspomnienia swojej babci, sfotografuje zapomniany przydrożny krzyż, opisze historię lokalnego święta lub stworzy cyfrową mapę swojej społeczności.

Jeżeli tak się stanie, cel projektu zostanie osiągnięty

.

Bo najcenniejsze dziedzictwo nie znajduje się w muzeach ani archiwach.

Znajduje się w ludziach.

A dopóki są osoby gotowe je opowiadać, dokumentować i przekazywać dalej, dopóty będzie ono żywe.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Działanie finansowane ze środków Unii Europejskiej w programie Erasmus+
Typ akcji: AKCJA 2 Partnerstwa na rzecz współpracy, Partnerstwa na małą skalę w ramach sektora Edukacja Dorosłych w programie Erasmus+ (KA210-ADU) w terminie do 5 marca 2025 r.
Numer wniosku: 2025-1-PL01-KA210-ADU-000356695
Tytuł projektu: Kaszëbsczi Òpòwiôdanié, czyli cyfrowe narracje jako narzędzie edukacyjne dla osób dorosłych, w szczególności członkiń kół gospodyń wiejskich.

REGIODEV Regional development in Slovakia

Kaszëbi we swiecë

PARCHOWO